

РІЧНИЙ ЗВІТ

2023

ВСТУП

04 – 15

**РОЗДІЛ 1.
ВІЗУАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО**

16 – 49

**РОЗДІЛ 2.
ЛІТЕРАТУРА**

50 – 83

РОЗДІЛ 3. ОСВІТА

84 – 125

**РОЗДІЛ 4.
УКРАЇНСЬКА
КУЛЬТУРА
ЗА КОРДОНОМ**

126 – 159

РОЗДІЛ 5. ФІНАНСИ

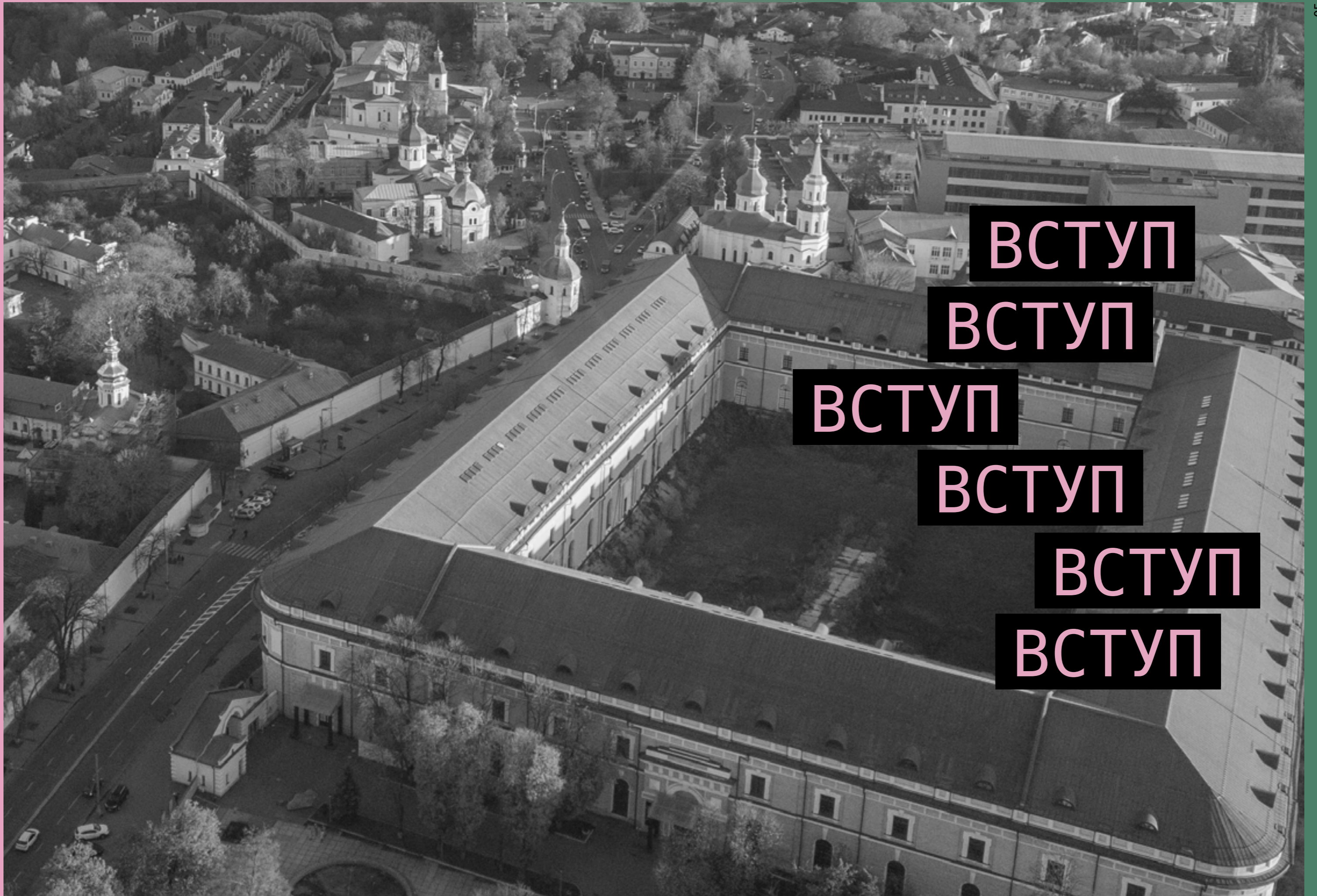
160 – 205

**РОЗДІЛ 6.
ПАРТНЕРИ**

206 – 211

**РОЗДІЛ 7.
КОМАНДА І КОНТАКТИ**

112 – 219

ЗВЕРНЕННЯ ГЕНЕРАЛЬНОЇ ДИРЕКТОРКИ

2023 рік почався складно, але обнадійливо.

Українські електричні потужності все ще зазнавали постійних обстрілів, а тому щодня міста й цілі регіони залишалися без електроенергії. Типовий робочий тиждень Мистецького арсеналу включав довгі години перебування в підземному укритті без опалення, телефонного зв'язку та лише з переносними лампами на автономному живленні. А ще ж планові відключення від міських електропотужностей, але з генераторами, екофлоу і павербанками, а також несподівані скасування й закриття наших подій через відключення екстренні. Це був звичайний ритм життя по всій країні, який впливав на нашу роботу так само, як і на будь-яку іншу діяльність в Україні. В Арсеналі саме тривала виставка «Серце землі», і побачити її можна було, потрапивши у щасливий проміжок дня без несподіваних блекаутів або ракетних обстрілів Києва.

Однак із настанням весни дні ставали довшими, російські атаки на енергетичну інфраструктуру рідшими, а інтерес та підтримка з боку іноземних колег додавали сил і мотивації працювати. Першим великим весняним проектом Мистецького арсеналу стала виставка «Футуромарення. Україна й авангард», що відкрилася в Художньому музеї KUMU в Таллінні на початку квітня. Для нас ця виставка була не тільки й не стільки розповіддю про українську культуру, як проектом великого партнерства й безпрецедентної професійної довіри з боку естонських колег. Важливі елементи цього проекту виконувала команда Мистецького арсеналу: кураторська концепція та добір творів, експозиційний та

графічний дизайн проєкту, мультимедійні інсталяції, довідкові відеоматеріали й тексти, частина менеджменту проєкту й навіть деякі технічні рішення — усе це було в руках нашої команди. Ми вдячні й щасливі, що колеги з KUMU довірили нам таку суттєву частку роботи в проєкті, що представлявся в одному з найавторитетніших музеїв країн Балтії. Завдяки цьому ми відчули свою силу та спроможність, особливо з огляду на умови праці: інколи єдиним місцем, звідки могла працювати над проєктом його менеджерка Ірина Білан, була одна зі станцій київського метро.

Водночас численні українські програми на міжнародних літературних форумах — від книжкових ярмарків у Болоньї та Лейпцигу до найбільшої події світової видавничої індустрії: Франкфуртського книжкового ярмарку — відбувалися завдяки роботі Відділу літературної та книжкової справи Арсеналу. Інтерес до українського голосу у 2023 році дозволяв представляти розмаїті проєкти й погляди та ділитися українським досвідом на всіх найважливіших літературних майданчиках Європи. Подібним чином, важливим місцем рефлексії про спільний досвід уже в Україні став Книжковий арсенал 2023 року — перший український книжковий фестиваль такого масштабу від початку російського вторгнення в Україну. Загалом 2023 рік був для Мистецького арсеналу роком багатьох міжнародних партнерств і нових ініціатив, коли місія, окреслена ще в 2022 році, — промовляти від України українським голосом на міжнародній арені, — займала величезне місце в нашій програмній діяльності.

Суто інституційно це був також рік зміни моделі фінансування: до мінімального бюджетного фінансування додалися грантові джерела, які з'явилися в Україні у відповідь на війну, та постійна підтримка від громадської організації «Спільнота Мистецького Арсеналу», заснованої 2022 року саме на допомогу інституції у важкі часи. І оскільки бюджетне фінансування покривало лише частку витрат на оплату праці команди Арсеналу, постійний фандрейзинг, робота з донорами та партнерами набули такої ж ваги, як і власне програмна діяльність. Ми вдячні всім організаціям і людям, які підтримували Мистецький арсенал упродовж цього важкого року.

Це допомогло нам втілити яскраві й навіть життєрадісні проєкти, зокрема НЕОсвітній Арсенал у вересні, та провадити постійну багатокомпонентну освітню програму для аудиторій різного віку та потреб упродовж року. Наш Відділ освітніх програм випробував нові формати, набував нових умінь і невпинно аналізував свою роботу, щоби зрозуміти, як найкращим чином підтримувати аудиторії Мистецького арсеналу.

Завершальною виставкою 2023 року в Арсеналі став проєкт «Співіснування з темрявою», до роботи над яким ми запросили незалежного куратора Антона Усанова — він працював у тандемі з керівницею Відділу програм сучасного мистецтва Наташею Чичасовою. Ця виставка стала спробою осмислити досвід блекаутів і життя з мінімальним доступом до електроенергії, із якого починався рік. Водночас, дивлячись із 2024 року, здається, що вона стала й підготовкою до майбутнього. Саме так

мистецтво здатне не лише осмислювати та водночас фантазувати про різні рівні реальності, але й вловлювати майже невідчутні суспільні сигнали та проєктувати саму цю реальність.

Впевнена, що досвід складного, повного екстремумів, нових дилем, але й нових можливостей 2023 року допоможе нам якнайкраще впоратися з викликами 2024-го, зробивши команду Мистецького арсеналу ще більш спроможною й відданою своїй справі.

ОЛЕСЯ ОСТРОВСЬКА-ЛЮТА

Генеральна директорка
Мистецького арсеналу

Від початку повномасштабної російської агресії проти України команда Мистецького арсеналу приділяє особливу увагу забезпеченню колекції, яку вона зберігає. Йдеться про 9093 предмети, що належать до державної частини музейного фонду України, серед яких переважну більшість, 7375 одиниць, складають археологічні знахідки.

У 2020 році Інститут археології НАН України передав на зберігання до Мистецького арсеналу колекцію з 4317 предметів, що були виявлені під час польових досліджень 2018 року на вулиці Цитадельній. Упродовж двох останніх років тривав складний і кропіткий процес опису, додаткової атрибуції і маркування цих матеріалів. За місцем локалізації і характером ці артефакти є дотичними до вже наявного в Мистецькому арсеналі зібрання й разом формують цілісну добірку археологічних джерел XVII–XIX століть. Вони суттєво доповнили вже наявну в Мистецькому арсеналі колекцію. Зокрема, йдеться про доволі значну нумізматичну добірку (51 монета), печатки, каблучки та фрагменти скляних браслетів, зразки керамічної пластики (вершник на коні) та керамічні люльки. Наявність цілісної колекції археології, що походить із локації навколо Мистецького арсеналу, дає змогу поглиблювати взаємодію з історичним ландшафтом, який для нас є одним з інструментів інституційної ідентифікації.

«ПІСЛЯ ДОДАТКОВОЇ КАМЕРАЛЬНО-КАБІНЕТНОЇ АТРИБУЦІЇ І ВИЯВЛЕННЯ ТОТОЖНИХ ФРАГМЕНТІВ КЕРАМІЧНИХ ВИРОБІВ ПОЧИНАЄТЬСЯ ВІДПОВІДАЛЬНИЙ, КРОПІТКИЙ І ТВОРЧИЙ ЕТАП ВІДНОВЛЕННЯ ОБ'ЄМНИХ ФОРМ. БАГАТО РОКІВ ЦИМ ЗАЙМАЄТЬСЯ РЕСТАВРАТОРКА ГАННА ЧОВНИК. У 2023 РОЦІ ВОНА РЕКОНСТРУЮВАЛА 10 ПРЕДМЕТІВ. ЦЕ ДОДАТКОВО РОЗШИРЮЄ ЕКСПОЗИЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ У ПРЕДСТАВЛЕННІ ПОБУТУ МЕШКАНЦІВ ПЕЧЕРСЬКИХ ПАГОРБІВ КІНЦЯ XVII – ПОЧАТКУ XVIII СТ. ЗОКРЕМА БУЛИ ВІДРЕСТАВРОВАНІ ЗРАЗКИ КУХОННОГО ТА СТОЛОВОГО НАЧИННЯ, ВИГОТОВЛЕНОГО МІСЦЕВИМИ МАЙСТРАМИ: ВЕЛИКА СІРОГЛИНЯНА РИНКА, ЧЕРВОНОГЛИНЯНА ПОЛИВ'ЯНА ТАРІЛЬ ЗІ СПІРАЛЬНИМ ОРНАМЕНТОМ ТА ЗОБРАЖЕННЯМ ПТАШКИ, А ТАКОЖ ТАРІЛЬ З ДЕКОРОМ РІЗНОБАРВНОЮ ПОЛИВОЮ У ТЕХНІЦІ МАРМУРУВАННЯ»

ОЛЕКСАНДР ПРИНЬ

Провідний науковий співробітник
Відділу музейної справи

Упродовж 2023 року тривало дослідження колекції, підсумком якого стало створення каталогу. З одного боку, дослідження мало виключно музеологічне та інформативне значення, яке допомогло систематизувати музейні предмети за так званими групами зберігання, передусім щодо двох ключових складових — мистецької та археологічної. У 2015 році Мистецький арсенал уже мав досвід каталогізації частини своєї збірки — колекції Ігоря Диченка, яку складають живописні та графічні твори 1920–1980-х років. Проте за останні роки колекція інституції поповнювалася новими мистецькими об'єктами, тому подальша каталогізація виявилася на часі. Водночас археологічна складова колекції відома переважно вузькому колу фахівців попри те, що вона має неабияку наукову вартість, адже відкриває цілий пласт раніше не відомого історичного контексту від XII до середини XIX століть. Загалом оприлюднення інформації про культурне надбання, яке зберігає Мистецький арсенал, для різних аудиторій, передусім для професіоналів культурної сфери, сприятиме розвитку комунікацій, мета яких — налагодити подальшу практичну співпрацю між секторами культури.

Важливим напрямком взаємодії з колекцією залишається її оцифрування як елемент безпеки та можливість отримати новий культурний досвід. Від початку 2022 року за підтримки Міжнародного фонду допомоги Федерального міністерства закордонних справ Німеччини та Goethe-Institut в Україні ми розпочали оцифрування збірки. Ця робота досі триває. За останній рік було зафіксовано 125 предметів колекції, зокрема й археологічної. Це дало нам шанс отримати несподіваний досвід у колаборації з брендом byMe, який у 2023 році почав розробляти капсульну колекцію одягу за мотивами археологічної колекції Мистецького арсеналу, зокрема, використовуючи оцифровані матеріали.

«ЗА МАЙЖЕ ДВА ДЕСЯТКИ РОКІВ СВОГО ІСНУВАННЯ НАША ІНСТИТУЦІЯ ЕВОЛЮЦІОНУВАЛА ВІД ПАСИВНОГО “ЗБИРАННЯ” ДО СУБ’ЄКТНОСТІ Й УСВІДОМЛЕНИХ ПІДХОДІВ У ФОРМУВАННІ КОЛЕКЦІЇ. АБИ ВІДЗНАЧИТИ ЦІ ЗМІНИ ТА ЗАФІКСУВАТИ ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ДОСВІД СТЕЙКХОЛДЕРІВ, ЯКІ В РІЗНИЙ ЧАС БУЛИ ДОТИЧНІ ДО ФОРМУВАННЯ КОЛЕКЦІЇ МИСТЕЦЬКОГО АРСЕНАЛУ, МИ ЗАПРОСИЛИ ДО ФОРМУВАННЯ АРХІВУ КОЛИШНІХ СПІВРОБІТНИКІВ МИСТЕЦЬКОГО АРСЕНАЛУ. ОКРІМ ІСТОРІОГРАФІЧНОЇ ЦІННОСТІ, ТАКЕ ДОСЛІДЖЕННЯ Є ПІДҐРУНТЯМ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПОДАЛЬШОЇ ПЕРСПЕКТИВИ: ЯКИМ ЧИНОМ МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ НАДАЛІ ФОРМУВАТИМЕ ВЛАСНУ КОЛЕКЦІЮ І НАСКІЛЬКИ НИНІШНІЙ ДОСВІД РЕЛЕВАНТНИЙ СТРАТЕГІЇ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ІНСТИТУЦІЇ»

ОЛЬГА МЕЛЬНИК

Керівниця Відділу музейної справи

¹² МИСТЕЦЬКИЙ
АРСЕНАЛ У 2023

1 013 683

ОНЛАЙН - ВІДВІДУВАЧІ

3

ВИСТАВКИ
В СТАРОМУ
АРСЕНАЛІ

180

ОСВІТНІХ ЗАХОДІВ,
ДИСКУСІЙ, ПЕРФОРМАНСІВ,
ВОРКШОПІВ, ЕКСКУРСІЙ
ТА СІМЕЙНИХ ПОДІЙ

2

ФЕСТИВАЛІ

47 131

ВІДВІДУВАЧ ВИСТАВОК
ТА ОСВІТНІХ ЗАХОДІВ

3

ОПУБЛІКОВАНІ
ЕЛЕКТРОННІ ВИДАННЯ

6

ВИСТАВОК І

3

МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНІ
ЗАХОДИ ЛАБОРАТОРІЇ
СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА

ПОНОВЛЕНА РОБОТА
ЛІТЕРАТУРНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ

YOUTUBE

ВІДЕО – 55 ВІДЕО
КІЛЬКІСТЬ ПЕРЕГЛЯДІВ – 328 519 РАЗІВ
ГОДИН ПЕРЕГЛЯДІВ – 46 342

САЙТ КНИЖКОВОГО АРСЕНАЛУ

49 239 УНІКАЛЬНИХ ПЕРЕГЛЯДІВ

INSTAGRAM

ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ПІДПИСНИКІВ – 34 499

FACEBOOK

ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ПІДПИСНИКІВ – 94 997

САЙТ МИСТЕЦЬКОГО АРСЕНАЛУ

243 470 УНІКАЛЬНИХ ПЕРЕГЛЯДІВ

ПУБЛІКАЦІЙ ТА ЗГАДОК У МЕДІА

ПОНАД 500

РОЗДІЛ 1

ВІЗУАЛЬНЕ
МИСТЕЦТВО

ВІЗУАЛЬНЕ
МИСТЕЦТВО

ВІЗУАЛЬНЕ
МИСТЕЦТВО

На початку 2023 року в Мистецькому арсеналі тривала виставка сучасного українського мистецтва «Серце землі». У фокусі цієї виставки перебували взаємозв'язки між землею, людиною, якій дорога ця земля, і їжею, народженою з їхньої взаємодії. Виставка відкрилася 25 листопада 2022 року та мала тривати до 30 грудня 2022 року. Однак, зважаючи на суспільний інтерес до проєкту «Серце землі» та особливий графік роботи виставки під час стабілізаційних відключень електроенергії, команда Мистецького арсеналу вирішила продовжити проєкт до кінця зими 2023 року. Крім цього, у січні 2023 року було опубліковано 3D-тур виставкою, аби всі охочі мали можливість її відвідати, бодай віртуально. Більше про цю виставку можна прочитати у [звіті за 2022 рік](#), а також [на сайті](#).

Навесні команда інституції працювала над виставкою «Форми присутності», яка відкрилася в середині квітня і тривала до кінця липня, а восени — представила виставку «Співіснування з темрявою». Про ці два проєкти і йтиметься далі в цьому звіті.

Виставка «Серце землі». Вигляд експозиції.
Фото — Олександр Поленко

ВИСТАВКА

«ФОРМИ ПРИСУТНОСТІ»

20.04 – 30.07.2023

З початку повномасштабного вторгнення митці та мисткині опинилися в ситуації, коли мистецька практика перетворилася на привілей, а реальність переважила всі спроби її описати. Одні з них вибрали волонтерство без матеріального виробництва або спрямували свої зусилля на гуманітарні проекти, інші стали військовими, а хтось продовжив щоденну художню практику, щоб фіксувати довколишні зміни й відчуття часу. Багато художників і художниць втратили свої роботи, роботи друзів та власні майстерні. Це посилює відчуття незворотності та втрати. У такій ситуації матеріальне виробництво стало способом протидії та свідченням війни. А робота з матеріалом — терапією, документом часу і поверненням до себе.

«ВИСТАВКА “ФОРМИ ПРИСУТНОСТІ” ЦІКАВА ТИМ, ЩО В НІЙ ВІДОБРАЖЕНИЙ НОВИЙ ХУДОЖНІЙ ДОСВІД. КОЛИ НАСТАЮТЬ ВАЖКІ, ЕКСТРЕМАЛЬНІ ЧАСИ, ЗМІНЮЮТЬСЯ Й МОТИВИ, З’ЯВЛЯЄТЬСЯ НОВЕ СВІТОСПРИЙНЯТТЯ. ЦЯ ВИСТАВКА — ЯК СИМПТОМ ЗМІНИ АРТСЦЕНИ: ХУДОЖНИК МАЄ БУТИ ХУДОЖНИКОМ І ВІН ПРАЦЮЄ ЗА БУДЬ-ЯКИХ ОБСТАВИН, ВАЖКІ ВОНИ ЧИ НІ. І ОТ САМА ЙОГО ПРИСУТНІСТЬ — ЦЕ І Є СПРОТИВ.

МОЖНА, НАПЕВНО, СКАЗАТИ, ЩО МАЙЖЕ ВСЕ, ЩО РОБИЛОСЯ В МИСТЕЦТВІ В ЦЕЙ ПЕРІОД, ВІДОБРАЖАЄ ДУХ ЧАСУ, НА ВСЬОМУ ЛЕЖИТЬ ЙОГО ВІДБИТОК. ЦЕ МОЖЕ БУТИ ПРЯМА РЕФЛЕКСІЯ, ФІКСАЦІЯ ПОДІЇ АБО Ж, СКЛАДНІШЕ, ХУДОЖНЄ УЗАГАЛЬНЕННЯ ЧЕРЕЗ ОПОСЕРЕДКУВАННЯ, СИМВОЛИ, АСОЦІАЦІЇ — ТОБТО ЧЕРЕЗ ТЕ, ЩО НАЗИВАЄТЬСЯ ОБРАЗНИМ СПРИЙНЯТТЯМ СВІТУ»

ОЛЕКСАНДР СОЛОВЙОВ

Співкуратор виставки «Форми присутності», куратор проектів сучасного мистецтва

Виставка «Форми присутності» — це спроба зібрати в одному місці річні спостереження й розмови про досвіди, відчуття й практики, якими послуговувались українські митці та мисткині від початку повномасштабного вторгнення Росії.

Говоріння кураторська група визначає як метод дослідження і практику турботи, яка допомагала з'єднати клапті реальності, надавши їм певної форми. Під час цих розмов художники й художниці часто поверталися до дитинства як місця затишку й способу подолати страх; до сімейної історії, родинних зв'язків і взаємодопомоги; обговорювали те, як матеріал, із яким працюєш, свідчить про крижкість життя; говорили про перевідкриті для себе буденні речі. У просторі виставки автори й авторки були присутні не тільки через роботу, а й через власну історію, що дозволяло ширше зрозуміти умови, в яких ці роботи стали можливими. Присутність війни відчувалася в них через матеріал — рваний папір, бетон, вишивку на тканині чи пакеті, пісок і скло, крихти землі та необроблене дерево. Усе це — способи оприсутнення війни й акти непокори несправедливості й насиллю, через які життя пульсує на протигагу порожнечі відсутності.

Відвідувачі виставки «Форми присутності».
Фото — Олександр Попенко

Виставка «Форми присутності». Вигляд експозиції.
Фото — Олександр Попенко

Виставка «Форми присутності». Вигляд експозиції.
Фото — Олександр Попенко

КУРАТОРИ ВИСТАВКИ:

Олександр Соловйов,
Наташа Чичасова

УЧАСНИКИ Й УЧАСНИЦІ ВИСТАВКИ:

Юрій Болса, Андрій Денисенко,
Анастасія Дицьо і Саша Рошен, Антон
Карюк, Яна Кононова, Олена Курзель,
Максим Мазур, Дар'я Молокоєдова,
Данііл Немировський, Каріна Синиця,
Лео Троценко, Тамара Турлюн, Сана
Шахмурадова-Танська, Віталій
Янковий, Три вправи з реалізму,
commercial public art і Світланка
Конопльова, Open place

Виставка «Форми присутності». Вигляд експозиції.
Фото — Олександр Попенко

ВИСТАВКА «СПІВІСНУВАННЯ З ТЕМРЯВОЮ»

09.11.2023 – 31.03.2024

«Співіснування з темрявою» — це проєкт, який осмислює досвід блекаутів, що розпочалися в Україні з жовтня 2022 року після початку систематичних обстрілів Росією об'єктів критичної інфраструктури. Реагуючи на відключення, держава відкрила в кожній області «пункти незламності», а її громадяни заповували павербанки, акумулятори та генератори. Крихку інфраструктуру українці підтримували спільними зусиллями, передаючи одне одному імпульси ланцюгами дротів і подовжувачів.

Мистецтво, що ставило собі за мету рефлексувати про суспільні зміни, саме занурилось у темряву, в якій мусило перевигадати себе як спосіб організації незалежного життєвого світу. Коли придатні для існування площі скоротилися до «пунктів незламності», актуалізувалася мрія художника Федора Тетянича про автономний життєвий простір, біотехносферу, що може протистояти космічному холоду. Чітка інженерна конструкція була переосмислена як форма соціальної організації. Кав'ярні, сусіди, друзі чи офіси, що підключили генератор і старлінк (чи в якийсь інший спосіб розв'язали питання комунікацій), створили утопічні інфраструктурні вузли. На під'єднання до «нескінченного тіла» комунікацій були приречені й об'єкти мистецтва. Саме оприявленню їхніх стратегій, залежностей, слабкостей у способах співіснування з темрявою в часи тотальної невідомості й було присвячено виставку.

«ВИСТАВКА “СПІВІСНУВАННЯ З ТЕМРЯВОЮ” – ПРО МАЙБУТНЄ, В ЯКОМУ БЛЕКАУТИ СТАЮТЬ РАДШЕ ТОЧКОЮ ВІДЛІКУ ДЛЯ РОЗДУМІВ ПРО ТЕХНОЛОГІЇ, СОЛІДАРНІСТЬ ТА ВЗАЄМОПІДТРИМКУ. ПРО МАЙБУТНЄ, В ЯКОМУ РОЗДУМИ ХУДОЖНИКА ФЕДОРА ТЕТЯНИЧА ПРО БІОТЕХНОСФЕРУ ЯК АВТОНОМНИЙ І НЕЗАЛЕЖНИЙ ПРОСТІР ДЛЯ ПЕРЕЖИВАННЯ КАТАСТРОФ РИМУЄТЬСЯ ДЛЯ НАС ІЗ ПУНКТАМИ НЕЗЛАМНОСТІ В УКРАЇНІ У 2022 РОЦІ. ЦЯ ВИСТАВКА ТАКОЖ ВЕЛИКОЮ МІРОЮ ПРО ЗУСИЛЛЯ Й ТУРБОТУ, ЯКІ ХОВАЮТЬСЯ ЗА МЕРЕЖИВОМ ПОДОВЖУВАЧІВ, АКУМУЛЯТОРІВ І ГЕНЕРАТОРІВ. ПРО ТІ РЕЧІ, ЯКІ ЗАЗВИЧАЙ ЗАЛИШАЮТЬСЯ НЕВИДИМИМИ, АЛЕ ПІД ЧАС БЛЕКАУТІВ ВОНИ СТАЛИ ЖИТТЄВО НЕОБХІДНИМИ, ЩОБ МИ ЗБЕРІГАЛИ СВОЮ МОЖЛИВІСТЬ ПРАЦЮВАТИ Й ЖИТИ. НАМ БУЛО ДУЖЕ ВАЖЛИВО ПРОЯВИТИ ЦЕ ЯК ЧЕРЕЗ ХУДОЖНІ РОБОТИ, ТАК І ЧЕРЕЗ ЕКСПОЗИЦІЮ І ПРОСТІР»

НАТАША ЧИЧАСОВА

Співкураторка виставки
«Співіснування з темрявою»,
керівниця Відділу програм сучасного
мистецтва

Для роботи над цим проектом Мистецький арсенал запросив до співпраці куратора Антона Усанова, який уже досліджував те, як мистецтво реагує на досвід блекауту. Художник Іван Світличний, автор архітектурного рішення експозиції, пропонував глядачам і глядачкам пройти крізь темряву від одного джерела світла до іншого, якими були самі мистецькі роботи. Проєкт став важливим викликом для Мистецького арсеналу, оскільки мав працювати автономно й не залежати від міської електромережі. Завдяки інженерним розробкам команди Мистецького арсеналу виставка могла працювати від генератора протягом чотирьох годин у разі аварійних відключень світла.

Виставка «Співіснування з темрявою». Вигляд експозиції.
Фото — Олександр Попенко

Виставка «Співіснування з темрявою». Вигляд експозиції.
Фото — Олександр Попенко

«ПРИ ПЛАНУВАННІ ТЕХНІЧНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ВИСТАВКОВОГО ПРОЄКТУ «СПІВІСНУВАННЯ З ТЕМРЯВОЮ» ПЕРЕД НАМИ ПОСТАЛО ЦІКАВЕ ЗАВДАННЯ: У ВИПАДКУ ВІДКЛЮЧЕНЬ СВІТЛА МАЛА ФУНКЦІОНУВАТИ ВСЯ ВИСТАВКА, ТОБТО ВЕЛИКА КІЛЬКІСТЬ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТА ІНТЕРАКТИВНИХ ІНСТАЛЯЦІЙ, ПІДСВІТКА РОБІТ І ТЕКСТІВ, РОБОТА ІНФРАСТРУКТУРИ (КАСА, КРАМНИЧКА, ВБИРАЛЬНІ). У РІШЕННІ ЦІЄЇ ЗАДАЧІ ДОПОМОГЛА РОБОТА ДАШІ ПОДОЛЬЦЕВОЇ І ОЛЕКСІЯ ШМУРАКА «NETSCAPE» – ЦЕ БУЛО ДЕРЕВО З ПОДОВЖУВАЧІВ, ЯКЕ РОЗРОСТАЛОСЯ ВІД ВХІДНОЇ ЗОНИ ВИСТАВКИ ДО ОСТАННЬОЇ ЗАЛИ. ТАК РОБОТА СТАЛА ЩЕ Й ТЕХНІЧНО ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ, ОСКІЛЬКИ З ЇЇ ДОПОМОГОЮ МИ З'ЄДНАЛИ АБСОЛЮТНО ВСЕ, ЩО ПОТРІБНО БУЛО ЗАЖИВИТИ ЦІЄЮ ТИМЧАСОВОЮ ЕЛЕКТРИЧНОЮ МЕРЕЖЕЮ. А САМУ МЕРЕЖУ ПІД'ЄДНАЛИ ДО БЛОКУ АКУМУЛЯТОРІВ, ЯКІ В УМОВАХ ВІДКЛЮЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОГО ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ ДАВАЛИ ЗМОГУ ПРАЦЮВАТИ ВИСТАВЦІ АВТОНОМНО ПРОТЯГОМ 40 ХВИЛИН, ЯКІ ДАВАЛИ МОЖЛИВІСТЬ КОМАНДІ, ЩО ПРАЦЮВАЛА В ПРОСТОРИ ВИСТАВКИ, ЗАПУСТИТИ ГЕНЕРАТОР.

А ВЖЕ ВІД ГЕНЕРАТОРА ВИСТАВКА МОГЛА ПРАЦЮВАТИ ЩЕ ПРОТЯГОМ ЧОТИРЬОХ ГОДИН І ЗАРЯДЖАТИ БАТАРЕЇ. УСЕ ЦЕ ПРО ТЕ, ЯК ЦЕЙ ПРОЄКТ БУЛО РЕАЛІЗОВАНО. АЛЕ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЕРЕДУВАЛА РОБОТА З ОПТИМІЗАЦІЇ ЕЛЕКТРОСПОЖИВАННЯ ОБЛАДНАННЯ. БУЛО ПРИЙНЯТЕ КУРАТОРСЬКЕ РІШЕННЯ, ВІДПОВІДНО ДО ЯКОГО РОБОТИ МАЮТЬ ПІДСВІЧУВАТИ СЕБЕ І, ЗА МОЖЛИВОСТІ, СУСІДНІ РОБОТИ. ТЕКСТИ-ОПИСИ ДО РОБІТ БУЛИ ВИКОНАНІ У ВИГЛЯДІ ТАБЛИЧОК ІЗ ВБУДОВАНОЮ ПІДСВІТКОЮ, ЯКІ ТЕЖ ВИКОНУВАЛИ ФУНКЦІЮ «СВІТИЛЬНИКІВ». ПІСЛЯ ТАКОЇ РОБОТИ ЗАГАЛЬНЕ СПОЖИВАННЯ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ ВДАЛОСЯ ЗВЕСТИ ДО ВРАЖАЮЧОГО ПОКАЗНИКА – ЧОТИРЬОХ КІЛОВАТ/ГОДИНА (ЕЛЕКТРИЧНИЙ ЧАЙНИК СПОЖИВАЄ 1,7 КІЛОВАТ/ГОДИНА, А ОБІГРІВАЧ – ДО 3-Х КІЛОВАТ/ГОДИНА). ЗА ТАКИХ МАЛИХ ВИТРАТ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ У НЕМАЛОМУ ПРОСТОРИ ВИСТАВКИ (А ЦЕ ПРИБЛИЗНО 1800 КВ. М) НЕ БУЛО ТЕМНО, УСІ РОБОТИ БУЛИ ДОБРЕ ВИДИМІ, ПРАЦЮВАЛИ ПРОЖЕКТОРИ, СВІТЛОДІОДНИЙ ЕКРАН ТА ЧИСЛЕННІ ТЕЛЕВІЗОРИ Й КОЛОНКИ»

СЕРГІЙ ДІПТАН

Технічний директор проєкту
«Співіснування з темрявою»

Фрагмент аудіовізуальної інсталяції «Netscape»
Даші Подольцевої та Олексія Шмурака. Виставка «Співіснування з темрявою».
Фото — Олександр Попенко

КУРАТОРИ ВИСТАВКИ:

Антон Усанов,
Наташа Чичасова

УЧАСНИКИ Й УЧАСНИЦІ ВИСТАВКИ:

Тереза Барабаш, Сергій Петлюк,
Даша Подольцева і Олексій Шмурак,
Антон Саєнко, Іван Світличний,
Федір Тетянич, Максим Ходак,
Тереза Яковина, Photinus studio

Виставка «Співіснування з темрявою». Видгляд експозиції.
Фото — Олександр Попенко

ЛАБОРАТОРІЯ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА «МАЛА ГАЛЕРЕЯ МИСТЕЦЬКОГО АРСЕНАЛУ»

Лабораторія сучасного мистецтва «Мала Галерея Мистецького арсеналу» — це довгостроковий проєкт, покликаний досліджувати актуальні мистецькі процеси й підтримувати та розвивати художню спільноту. Пріоритети діяльності: тематичні дослідження, доступна освіта, відкритість до експерименту, формування фахового кола професіоналів і професіоналок у галузі сучасного мистецтва навколо Мистецького арсеналу.

У 2023 році Лабораторія продовжила роботу над проєктом [«Одне з одним. Просторові діалоги»](#), що виник на базі архіву «Україна в огні» — платформи, що збирає українське мистецтво війни, яке було створене в період з 2014 року і до сьогодні. Основна мета проєкту «Одне з одним. Просторові діалоги» — у діалогах зі спільнотою художників і художниць відстежувати зміни в їхніх практиках і осмислювати трансформацію українського суспільства. Ці розмови були зафіксовані в циклі відео «Одне з одним», вони ж були основою для виставкових проєктів, які були представлені в просторі «Малої Галереї Мистецького арсеналу». Відеорозмови з цього циклу можна переглянути на [YouTube-каналі](#) Мистецького арсеналу, а докладніше почитати про проєкт «Одне з одним. Просторові діалоги» та виставки, що відбулися в його межах, — нижче в цьому розділі.

Виставка «Крізь мої стіни промені сонця торкаються твоїх». Вигляд експозиції.
Фото — Олександр Попенко

ОДНЕ З ОДНИМ. ПРОСТОРОВІ ДІАЛОГИ

«Одне з одним. Просторові діалоги» — це процесуальний проєкт Лабораторії сучасного мистецтва «Мала Галерея Мистецького арсеналу», що став результатом дискусій між представниками і представницями художньої спільноти. Кураторська команда пропонувала митцям і мисткиням через розмову проговорити зміни власної практики й вплив повномасштабного вторгнення на спільноту та продовжити свої роздуми у фізичному просторі Малої Галереї. Саме приміщення залишилося незмінним від 24 лютого і зберігало артефакти останнього виставкового проєкту галереї — виставки

«Близько» фотографа Тараса Бичка. Художники і художниці відреагували на ті твори й тексти, які залишились у просторі. У такий спосіб ми заохочували учасників і учасниць проєкту до переосмислення їхніх мистецьких практик і впливу на них повномасштабної війни. Кожна наступна виставка проєкту розвивала вже створені діалоги й ситуації, резонуючи з попередніми темами. Учасники й учасниці залишали певні об'єкти від попереднього проєкту, які таким чином послідовно склалися в поліфонію голосів і рефлексій. Перші два діалоги — «Одне з одним. Просторові діалоги. Інга Леві і Тамара Турлюн» та «Одне з одним. Просторові діалоги. Dreamscare» — відбулися наприкінці 2022 року. Наступні п'ять виставок у межах проєкту тривали вже протягом 2023 року. Про них і йтиметься далі в цьому звіті.

«НА МОЮ ДУМКУ, ВСІ ДІАЛОГИ ВИЙШЛИ НАПРОЧУД ГЛИБОКИМИ, ЧУТТЄВИМИ Й РІЗНИМИ. МИ ПОЧИНАЛИ ПРАЦЮВАТИ НАД ЦИМ ЦИКЛОМ ВІДЕОРОЗМОВ І ВИСТАВОК ПІД ЧАС ОБСТРІЛІВ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ І СПРИЧИНЕНИХ НИМИ ЗНЕСТРУМЛЕНЬ, А ТАКОЖ БЕЗКІНЕЧНИХ НОВИН ПРО ПОВСЮДНИЙ РОСІЙСЬКИЙ ТЕРОР, ЯКІ ПРОДОВЖУЮТЬ НАДХОДИТИ І СЬОГОДНІ. У ТАКИХ НЕПРОСТИХ

УМОВАХ (НАДТО — САМЕ В ТАКИХ) НАМ БУЛО ВАЖЛИВО ЛИШАТИСЯ НА ЗВ'ЯЗКУ, ПІДТРИМУВАТИ І СУПРОВОДЖУВАТИ ХУДОЖНИЦЬ І ХУДОЖНИКІВ, ДАЮЧИ ЇМ ГОЛОС У ДІАЛОЗІ, ЗМОГУ ПОДІЛИТИСЯ ВЛАСНИМ ДОСВІДОМ І НАГОДУ ПОКАЗАТИ ТІ РОБОТИ, ЩО ВАЖЛИВІ ТУТ-І-ЗАРАЗ. ТАК, МИ НАМАГАЛИСЯ ТРИМАТИ КУПИ РОЗ'ЄДНАНІ ЗВ'ЯЗКИ, АДЖЕ ЗНАЧНА ЧАСТИНА ЗАПРОШЕНИХ НАМИ УЧАСНИЦЬ І УЧАСНИКІВ ВТРАТИЛИ ДІМ ВНАСЛІДОК ОКУПАЦІЇ І МУСИЛИ ПЕРЕЇХАТИ ДЕІНДЕ. НАМ ЯК КУРАТОРСЬКІЙ ГРУПІ ЗАЛЕЖАЛО НА ТОМУ, ЩОБ СТВОРЮВАТИ ДЛЯ НИХ ЯКОМОГА КОМФОРТНІШІ Й БЕЗПЕЧНІШІ УМОВИ ДЛЯ САМОВИРАЖЕННЯ. ТРАПЛЯЛИСЬ І ДОТЕПНІ ВИПАДКИ: НЕМОЖЛИВІСТЬ ВІДЧИНИТИ ГАЛЕРЕЮ ДЛЯ ДЕМОНТАЖУ ІНСТАЛЯЦІЇ “DREAMSCARE” ЧЕРЕЗ ЗНЕСТРУМЛЕНИЙ РОЛЕТ НА ДВЕРЯХ АБО Ж ПЕРЕГЛЯД МАЛЮНКІВ КАРІНИ СИНИЦІ Й НАСТАСІЇ ЛЕЛЮК З ЛІХТАРИКАМИ У РАННІХ ЗИМОВИХ СУТІНКАХ. ПІСЛЯ ПЕРЕЖИТОЇ ЗИМИ 2022/23 МИ ВДИХНУЛИ ПОВНІ ГРУДИ ВЕСНЯНОГО ПОВІТРЯ Й З НОВИМИ СИЛАМИ ПРОДОВЖИЛИ ПРАЦЮВАТИ НАД ВИСТАВКАМИ, А ПРОТЯГОМ РОКУ БАЧИЛИ, ЯК НА НИХ ПРИХОДИТЬ ДЕДАЛІ БІЛЬШЕ ВІДВІДУВАЧІВ/-ОК І З'ЯВЛЯЄТЬСЯ ДЕДАЛІ БІЛЬШЕ ВІДГУКІВ»

АНДРІЙ МИРОШНИЧЕНКО

Співкуратор проєкту «Одне з одним. Просторові діалоги», менеджер Відділу програм сучасного мистецтва

ВИСТАВКИ

В МЕЖАХ ПРОЄКТУ

«ОДНЕ З ОДНИМ.

ПРОСТОРОВІ ДІАЛОГИ»

У 2023 РОЦІ

КАРІНА СИНИЦЯ І НАСТАСІЯ ЛЕЛЮК

26.01 – 26.02.2023

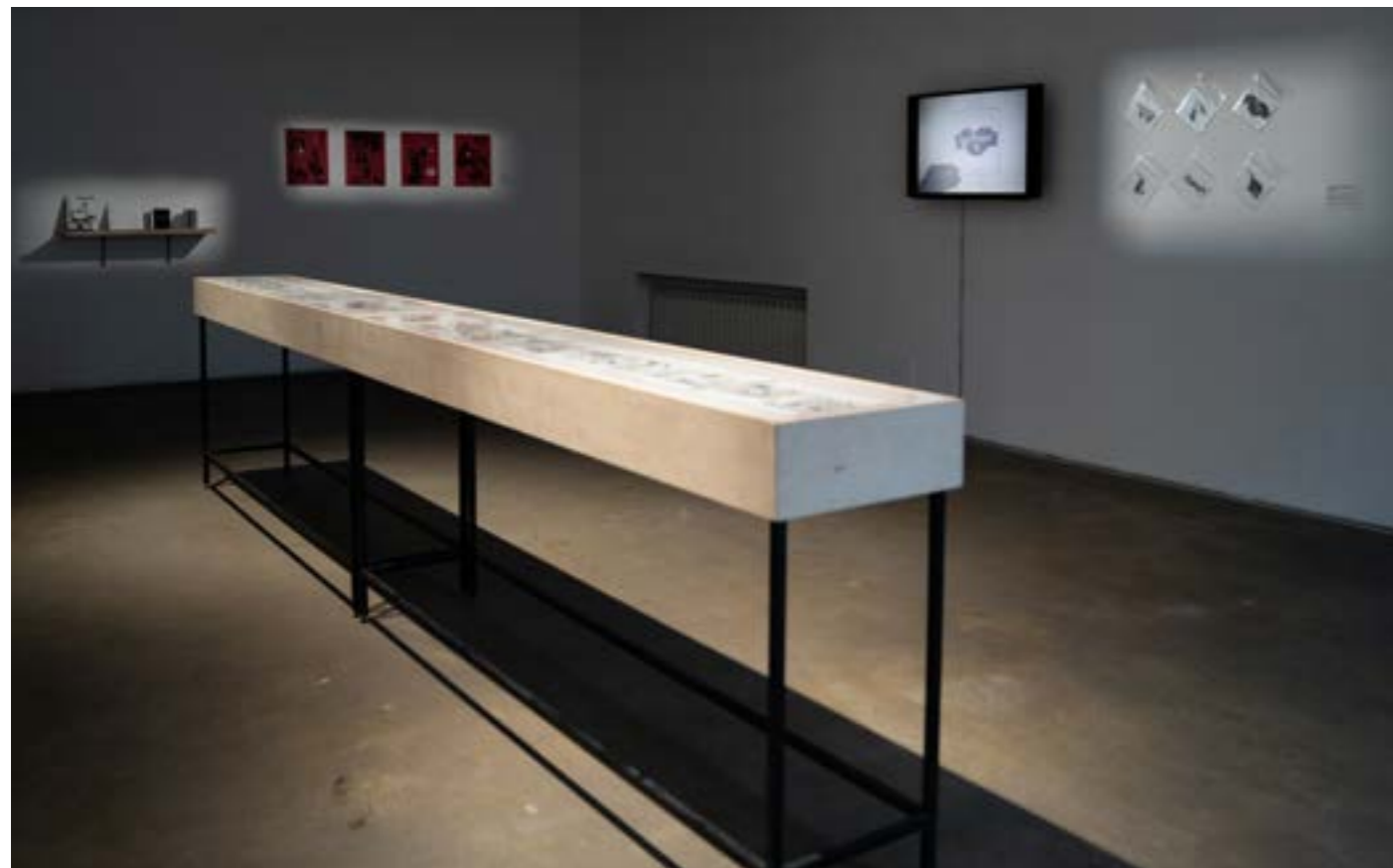
Ця виставка стала спробою проявити ті непрості для художниць теми, про які вони говорили в межах відеорозмови із серії «Одне з одним» у Малій Галереї: усвідомлення масштабів війни, проживання болю і його надмір, втрата дому, зникнення звичного світу. У межах виставки художниці розмірковували над тим, як трансформувалися відчуття приватного і публічного простору, якими образами та патернами вони насичені та в який спосіб ми створюємо безпечний простір для себе.

Виставка «Крізь мої стіни промені сонця торкаються твоїх». Вигляд експозиції.
Фото — Олександр Попенко

ВІКТОРІЯ РОЗЕНЦВЕЙГ І АСЯ ГАРМАШ 30.03 – 30.04.2023

У межах цієї виставки Вікторія Розенцвейг та Ася Гармаш розмірковували над тим, чим є стан очікування в часи війни, про зміну сприйняття часу і те, як цей стан поєднує їхні творчі практики. Обидві художниці навчалися на кафедрі вільної графіки в Національній академії образотворчого мистецтва та архітектури, що багато в чому визначає їхню стилістику й використання технічних засобів. Однак поза формальними дисциплінами на кшталт композиції, перспективи чи кольору Вікторії та Асі завжди йшлося про роботу з міським середовищем і радянським спадком у ньому. Повномасштабне вторгнення Росії змінило їхнє бачення речей і розуміння своїх практик.

Виставка «Одне з одним. Просторові діалоги. Вікторія Розенцвейг і Ася Гармаш». Вигляд експозиції.
Фото — Олександр Попенко

ГЕОГРАФІЯ ВИТІСНЕННЯ 5 – 28.05.2023

Для цієї виставки художники Ярослав Футимський і Антон Саєнко, яких запросили до діалогу, створили простір для колективної розмови про землю, пейзаж, мову і пророцтва. Оскільки мистецтво є мовою, то зараз, проживаючи разом досвід війни і думаючи про роль мистецтва в часи катастрофи, ми всі так чи інакше говоримо про одне. Для участі у виставці були запрошені: Катерина Алійник, Нікіта Кадан, Віталій Кохан, Кристина Мельник, Найджел Ралф.

Виставка «Одне з одним. Просторові діалоги. географія витіснення». Вигляд експозиції.
Фото — Олександр Попенко

(ПРО)МОВИ

22 – 25.06.2023

Спеціальний проєкт для Книжкового Арсеналу «(про)мови» — спільне висловлювання української зін-спільноти та художниці Марії Матяшової, в якому проявилася варіативність мови. У просторі виставки мова як така постала водночас самоцінною, сповненою краси та дуже вразливою, такою, що постійно повертає до питання: «Чому тепер такі красиві слова мають таке жахливе значення?». З іншого боку, вона також стала інструментом для вираження себе і своїх почуттів, важливим способом творення.

Відвідувачі на виставці «(про)мови».
Фото — Олександр Попенко

ОСЬ-ОСЬ

04.09 – 15.10.2023

Проєкт був спробою осмислити відчуття, які учасники виставки Вольт Агапеев і Діма Толкачов проживали напередодні повномасштабної війни та під час блекаутів. Ці два періоди, хоч і розділені часом, пронизані тривожним очікуванням — передчуттям російського вторгнення та пристосуванням побуту до графіка відключення світла.

Неможливість вплинути на ситуацію формує напругу між безсиллям та бажанням спротиву. Втім, мистецьке осмислення власної непевності стає для художників зоною контролю посеред постійної невизначеності.

Виставка «Одне з одним. Просторові діалоги. ОСЬ-ОСЬ». Вигляд експозиції.
Фото — Олександр Попенко

«КРІЗЬ МОЇ СТІНИ ПРОМЕНІ СОНЦЯ ТОРКАЮТЬСЯ ТВОЇХ» 21.12.2023 – 14.01.2024

В інтерактивній інсталяції Дарії Кузьмич час і методи взаємодії між об'єктами та тілом переплетені з нетривкими житловими просторами. Заглиблення у системи таких взаємодій формує гібридний простір, де Сонце є активним співавтором. У відеороботі Марини Макаренко уявлення про Сонце продовжує існувати як імпульс для спекулятивних міркувань про тілесність, час та історії, власні та колективні, реальні та вигадані. Нашарування променів Сонця та фокусів уваги працюють як підсилення у крихких структурах: тіло, світло, взаємодія з Іншим. У перетинах променів та відблисків спільного фокусу художниць розгорнувся рухомий простір із визначеними фрагментами надійності.

Виставка «Одне з одним. Просторові діалоги. ОСЬ-ОСЬ». Вигляд експозиції.
Фото — Олександр Попенко

КРІМ ВИСТАВКОВИХ
ПРОЄКТІВ, ЛАБОРАТОРІЯ
СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА
«МАЛА ГАЛЕРЕЯ МИСТЕЦЬКОГО
АРСЕНАЛУ» ПРОВЕЛА
ПРОТЯГОМ РОКУ НИЗКУ
ПРЕЗЕНТАЦІЙ І ЗАХОДІВ:

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ТРЕТЬОГО ЧИСЛА ЖУРНАЛУ «ПЛЮСМІНУСНЕСКІНЧЕННІСТЬ» І МУЗИЧНИЙ ВИСТУП ГУРТУ «СОН СОВИ»

Під час події головний редактор журналу В'ячеслав Бондаренко (Слава Бо) розповідав про роботу над випуском, укладеним у перші два місяці повномасштабного вторгнення Росії в Україну, з 24 лютого до 24 квітня. У ньому зібрано історії й роботи авторів та авторок, які в умовах війни продовжують писати вірші, прозу і музику, створювати графіку та живопис тощо.

Після презентації журналу в просторі виставки «Одне з одним. Просторові діалоги. Каріна Синиця і Настасія Лелюк» виступив музичний гурт «Сон сови», відомий своїм авангардним підходом до музики. Їхні твори синкретично поєднують елементи джазу, академічної та електронної музики.

Презентація третього номеру журналу «ПлюсМінусНескінченність» і музичний виступ гурту «Сон сови».
Фото — Олександр Попенко

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЗІНА ОЛІ ЄРЕМЕЄВОЇ «СВЯТЕ САКРАЛЬНЕ СВЯТКОВЕ»

«Святе Сакральне Святкове» — це збірка світлин фотографок і фотографів, які зображують проведення українських традиційних і сакральних свят. Упорядниця зіна — українська художниця Оля Єремеєва.

«Святе Сакральне Святкове» є інструментом збереження та архівування різних проявів традиційних подій, народної культури в Україні, що набуває більшої актуальності в умовах повномасштабної війни.

Під час презентації також відбувся музичний перформанс Клеменса Пула, мультидисциплінарного митця та куратора з США, який живе і творить в Україні.

Зін «Святе Сакральне Святкове».
Фото — Олександр Попенко

ПЕРФОРМАНС «ПЕРЕСКЛАДАННЯ» МИСТКИНІ МАРІЇ МАТЯШОВОЇ

Успівпраці з незалежним експериментальним виставковим простором «Annenstrasse 53» (Грац, Австрія) у грудні 2023 року в Малій Галереї Мистецького арсеналу відбувся перформанс «Перескладання» мисткині Марії Матяшової.

Протягом десяти годин, з 12:00 до 22:00, художниця перезбирала свою валізу.

Тікаючи від війни, ми змінюємо оселі, міста та країни. Усе стає рухомим: краєвиди, простори, риси облич. Одне лишається незмінним: куди б ми не приїхали, ми розкладаємо там наші речі, а потім, залишаючи тимчасовий прихисток, складаємо. Аби знову розкласти їх у новому місці. У досвіді біженців і біженок рух речей з місця на місце стає новою, виснажливою повсякденністю. Її й оприявнює перформанс.

Ця робота — висловлювання про втому та тотальність переїздів у житті біженців і біженок, а також роздум про хиткий контакт із домом та спогадами, можливий через взаємодію з речами, які ми забираємо з собою.

Перформанс відбувся вдруге та, окрім представлення в просторі галереї, транслювався на YouTube-каналі Мистецького арсеналу. Вперше роботу було показано 4 грудня 2022 року на Платформі Острів.

Перформанс «Перескладання» мисткині Марії Матяшової.
Фото — Діма Толкачов

«ХОЧ І ПОЗАВИСТАВКОВІ ПОДІЇ НЕ ВІДБУВАЛИСЬ У СТІНАХ МАЛОЇ ГАЛЕРЕЇ ТАК РЕГУЛЯРНО, ЯК ВИСТАВКИ, ДЛЯ НАШОЇ КОМАНДИ ВОНИ СТАЛИ НЕ МЕНШ ВАЖЛИВОЮ ЧАСТИНОЮ РОБОТИ. ТАКИЙ ФОРМАТ РОБОТИ ДОЗВОЛИВ НАМ ДАЛІ ПІДТРИМУВАТИ ІНІЦІАТИВИ ТА МИТЦІВ І МИСТКИНЬ, ІДЕЇ ЯКИХ МИ ПОДІЛЯЄМО. ЦІ ПОДІЇ ТАКОЖ ЗМОГЛИ ПІДСИЛИТИ НАШУ ДІЯЛЬНІСТЬ, НАДАВШИ МОЖЛИВІСТЬ І ДАЛІ ЕКСПЕРИМЕНТУВАТИ З ПРЕДСТАВЛЕННЯМ РІЗНОМАНІТНИХ МИСТЕЦЬКИХ ПРАКТИК, У ТОМУ ЧИСЛІ МУЗИЧНИХ ТА ПЕРФОРМАТИВНИХ. ВОДНОЧАС ТАКІ ПОДІЇ СПОНУКАЛИ НЕ ЛИШЕ ДО РОЗШИРЕННЯ АУДИТОРІЇ МАЛОЇ ГАЛЕРЕЇ, АЛЕ Й ДО ПІДТРИМКИ СПІЛЬНОТИ, ЯКА ВЖЕ СФОРМУВАЛАСЯ НАВКОЛО ПРОСТОРУ. В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ТА ХИТКОСТІ, СПРИЧИНЕНИХ ВІЙНОЮ, ВЗАЄМНА ПІДТРИМКА КУЛЬТУРНИХ ІНСТИТУЦІЙ ТА ІНІЦІАТИВ/ОКРЕМИХ МИТЦІВ І МИСТКИНЬ ТА СТВОРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ РОЗВИТКУ Є ДУЖЕ ВАЖЛИВИМИ»

АНАСТАСІЯ ГАРАЗД

Менеджерка Відділу програм сучасного мистецтва

РОЗДІЛ 2

ЛІТЕРАТУРА

ЛІТЕРАТУРА

ЛІТЕРАТУРА

ЛІТЕРАТУРА

XI МІЖНАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ «КНИЖКОВИЙ АРСЕНАЛ» 22 – 25.06.2023

XI Міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал» відбувся в Мистецькому арсеналі 22-25 червня 2023 року. Попри війсьний стан, на Фестиваль завітали **28 000 відвідувачів**, які побачили та долучилися до близько 100 подій — дискусій, лекцій, презентацій, поетичних читань, автограф-сецій, концертів, перформансів, кінопоказів. Частина подій супроводжувалася перекладом жестовою мовою.

Відвідувачі XI Міжнародного фестивалю «Книжковий Арсенал».
Фото — Сергій Хандусенко

«КНИЖКОВИЙ АРСЕНАЛ У 2023 РОЦІ ДЛЯ НАС — ЦЕ СИМВОЛ СТІЙКОСТІ, АЛЕ НЕ ТІЛЬКИ. ЦЕ ТАКОЖ РЕСУРС — ЕМОЦІЙНИЙ, ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ — СУСПІЛЬСТВА: БУТИ РАЗОМ З ОДНОДУМЦЯМИ, ОБМІНЮВАТИСЯ СПОСТЕРЕЖЕННЯМИ ТА ІДЕЯМИ, РАЗОМ ГОРЮВАТИ І РАДІТИ, РАЗОМ ЧИТАТИ І ВГОЛОС ПОВТОРЮВАТИ ВІРШІ. УСЕ ЦЕ ДУЖЕ ПОТРІБНО В ЧАСИ ВИПРОБУВАНЬ. НАДЗВИЧАЙНО ТІШУСЯ, ЩО ВСЕ ВДАЛОСЯ»

ОЛЕСЯ ОСТРОВСЬКА-ЛЮТА

Генеральна директорка Мистецького арсеналу

У 2022 році Фестиваль не відбувся через повномасштабну війну Росії в Україні. В умовах воєнного стану, що триває в Україні, XI Книжковий Арсенал у 2023 році зазнав змін — він тривав три повних дні 23-25 червня з вечором-відкриттям 22 червня у значно меншому масштабі: програма та ярмарок відбувалися тільки на першому поверсі Мистецького арсеналу й на Вуличній сцені, а тематичні секції ярмарку представили п'ять книгарень. У 2023 році

Мистецький арсенал пропрацював різні варіанти організації фестивалю, розглядав і традиційний варіант проведення ярмарку видавців. Однак в умовах воєнного стану та меншого за масштабом фестивалю цей варіант видався нереалістичним — велика кількість книжкових операторів у просторі не дозволила б ні швидко евакуювати людей, ні забезпечити збереженість книг.

«БЕЗПЕКА — НАШ СПІЛЬНИЙ ВИКЛИК, НОВА РЕАЛЬНІСТЬ, З ЯКОЮ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ СТИКНУЛИСЯ Й КУЛЬТУРНІ ІНСТИТУЦІЇ. КОМАНДА МИСТЕЦЬКОГО АРСЕНАЛУ ВКЛАЛА БАГАТО ЗУСИЛЬ У ТЕ, ЩОБ РАДІСТЬ СПІЛЬНОГО ЗІБРАННЯ ВІДБУЛАСЯ В БЕЗПЕЧНОМУ МІСЦІ. НА ТЕРИТОРІЇ МИСТЕЦЬКОГО АРСЕНАЛУ ПРАЦЮВАЛО ОБЛАДНАНЕ УКРИТТЯ, А ТАКОЖ БУЛА РОЗМІЩЕНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАЙБЛИЖЧІ УКРИТТЯ ПОЗА ЙОГО МЕЖАМИ. І ЦЕ НЕ ЄДИНІ БЕЗПЕКОВІ ЗАХОДИ НА ЦЬОГОРІЧНОМУ ФЕСТИВАЛІ — З ЦІЄЮ Ж МЕТОЮ МИ ЗАВЧАСНО АНОНСУВАЛИ ПРО ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ У ВИПАДКУ ПОВІТРЯНИХ ТРИВОГ.

ПІД ЧАС ФЕСТИВАЛІВ “КНИЖКОВИЙ АРСЕНАЛ” ТА “НЕОСВІТНІЙ АРСЕНАЛ” МИ РОЗРОБИЛИ ДОДАТКОВІ ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ ДЛЯ ВІДВІДУВАЧІВ ТА УЧАСНИКІВ, СЕРЕД ЯКИХ:

- ВИДИМА ТА ЧІТКА НАВІГАЦІЯ З МАРШРУТАМИ, ЯКІ СПРЯМОВУВАЛИ ДО УКРИТТЯ;
- ГОЛОСОВЕ ОГЛОШЕННЯ, ЯКЕ МОЖНА БУЛО ПОЧУТИ В УСІХ ЗАЛАХ АРСЕНАЛУ;
- ВІДКРИТІ ВСІ ЕВАКУАЦІЙНІ ВХОДИ ТА ВИХОДИ (З ДОДАТКОВОЮ ОХОРОНОЮ);
- ДОДАТКОВА КІЛЬКІСТЬ ВОЛОНТЕРІВ, ЯКІ МОГЛИ СПРЯМУВАТИ ВІДВІДУВАЧІВ ДО НАЙБЛИЖЧИХ ВИХОДІВ, ЩО ВЕЛИ В УКРИТТЯ;
- ЗАВЧАСНО НАДІСЛАНІ ПАМ’ЯТКИ БЕЗПЕКИ ДЛЯ УЧАСНИКІВ ТА ГОСТЕЙ ПОДІЙ;
- ЧІТКИЙ ПЛАН-СХЕМА ЕВАКУАЦІЇ НА БЕЗКОШТОВНИХ ПУТІВНИКАХ ДЛЯ ВІДВІДУВАЧІВ ТА НА САЙТІ.

МИ, ЗВІСНО, ЩОДЕННО ПЕРЕВІРЯЛИ УКРИТТЯ НА НАЯВНІСТЬ ПИТНОЇ ВОДИ, ЛІКІВ І ВСІХ НЕОБХІДНИХ РЕЧЕЙ, ПРОВОДИЛИ ДОДАТКОВІ ІНСТРУКТАЖІ ДЛЯ КОМАНДИ ВОЛОНТЕРІВ, ОХОРОНИ ТА УЧАСНИКІВ»

ТЕТЯНА ПОТЕРУХА

Керівниця Відділу розвитку послуг для відвідувачів

СЕРГІЙ СУЛІМА

Начальник служби охорони

Принципова структура Книжкового Арсеналу залишилася незмінною і складалася з програмної частини Фестивалю та книжкового ярмарку з відповідними тематичними секціями. Операторами секцій стали незалежні київські книгарні:

- секцію «Художня література» представляла книгарня «Книжковий Лев»,
- секцію «Нонфікшн» – книгарня «Сенс»,
- секції «Дитяча книга», «Комікси та графічна проза» – книгарня «Закапелок»,
- секцію «Арткнига» – Довженко-Центр,
- секцію «Книга про російсько-українську війну» – муніципальна книгарня «Сяйво книги».

«Коли все має значення» — так було сформульовано фокус-тему XI Книжкового Арсеналу. Її курувала Наталя Гуменюк — журналістка, авторка, документалістка, виконавча директорка Лабораторії журналістики суспільного інтересу.

Під час XI Книжкового Арсеналу загалом було представлено сім кураторських і спеціальних програм. Окрім програми фокус-теми, кураторка Ірина Славінська представляла Літературну програму «Перенести досвід у пам'ять», кураторка Юлія Козловець — Програму для/про дітей та підлітків «Коли війна не лише у книжках», кураторка Оксана Карп'юк — Професійну

програму Книжкового Арсеналу, куратор Діма Казаков — Спеціальну програму «(не) публічні бібліотеки» від Літературної лабораторії Мистецького арсеналу, на Фестивалі також діяли Спеціальна програма від Довженко-Центру «Літературний кіноканон. Том перший» та Спеціальна програма Українського ПЕН «Пам'ять говорить».

Відвідувачі Фестивалю мали можливість побачити та погортати книжки, що вийшли друком з липня 2022 року до червня 2023 року на Вітрині новинок — щорічному спеціальному проєкті медіа про культуру читання і мистецтво книговидання «Читомо» та Книжкового Арсеналу. Після завершення Фестивалю книжки з Вітрини новинок команда Мистецького арсеналу передала на волонтерські ініціативи з поповнення фондів бібліотек на деокупованих територіях, які реалізує Український ПЕН та фонд SavEd.

Візуальна складова Фестивалю була представлена сімома виставковими проєктами. Крім цього, відвідувачі мали змогу відвідати виставку «Форми присутності» у правому крилі Мистецького арсеналу та виставку «(про)мови», яку представила Лабораторія сучасного мистецтва «Мала Галерея Мистецького арсеналу».

Традиційно в просторі та в програмі Фестивалю можна було оглянути проєкти за участі ілюстраторів, дизайнерів та шрифтарів — зокрема, була представлена стіна #ОБОЛОНЬЯ з промо-постерами українських ілюстраторів, а також Вітрина ілюстраторів у Музейній крамничці Мистецького арсеналу.

Відвідувачі XI Міжнародного фестивалю «Книжковий Арсенал».
Фото — Олег Переверзєв

Відвідувачі XI Міжнародного фестивалю «Книжковий Арсенал».
Фото — Роман Шаламов

Візит Президента України Володимира Зеленського та першої леді Олени Зеленської. XI Міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал». Фото — Офіс першої леді України

Події XI Міжнародного фестивалю «Книжковий Арсенал». Фото — Олег Переверзєв

Понад 200 гостей взяли участь у подієвій частині XI Книжкового Арсеналу. На сценах Фестивалю звучали голоси українських та міжнародних гостей, зокрема взяли участь: Павло Хазан, Остап Сливинський, Віталій Портников, Дмитро Кулеба, Вікторія Амеліна, Артем Чех, Ірена Карпа, Олександра Коваль, Оля Русіна, Мар'яна Савка, Павло Вишебаба, Олександра Матвійчук, Тімоті Снайдер, Гванца Джобава, Пітер Померанцев, Вейн Джордаш, Ектор Абад Фасіолінсе, Іван Крастев, Дайва Чепаускайте, Петер Краус фон Клефф, Радован Ауер, Раті Муджірі та інші громадські та культурні діячі/ки, військові, політики/ні, письменники/ці, поети/ки, видавці/чині, дизайнери/ки, ілюстратори/ки, журналісти/ки, філософи/ні, перекладачі/ки, правозахисники/ці, режисери/ки, музиканти/ки, підприємці/ниці тощо. У перший день XI Книжкового Арсеналу відвідав Президент України Володимир Зеленський та перша леді Олена Зеленська.

Сім подій цього річного Книжкового Арсеналу були підготовлені та проведені спільно з медіапартнером Фестивалю — Радіо Культура.

Медіасервіс MEGOGO ексклюзивно транслював дві події першого фестивального дня XI Книжкового Арсеналу. Команда Фестивалю також зробила відеозаписи вибраних подій, які можна переглянути на нашому YouTube-каналі.

До роботи XI Книжкового Арсеналу долучилися 80 волонтерів та волонтерок, які допомагали команді Фестивалю та зробили перебування відвідувачів комфортним.

Міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал» у 2023 році Мистецький арсенал організував і провів у співпраці з ГО «Спільнота Мистецького арсеналу». Проєкт було профінансовано урядами Великої Британії, Канади, США, Фінляндії, Швеції та Швейцарії за підтримки фонду «Партнерство за сильну Україну».

ПРОФЕСІЙНІ ПРОГРАМИ

Видання-переможці Конкурсу «Найкращий книжковий дизайн – 2023».
Фото — Олександр Попенко

НАЙКРАЩИЙ КНИЖКОВИЙ ДИЗАЙН

У 2023 році Міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал» у співпраці з Goethe-Institut в Україні увосьме провів конкурс «Найкращий книжковий дизайн». Конкурс відбувся за фінансової підтримки Державного міністерства культури та ЗМІ Німеччини.

Переможців і фіналістів було обрано у п'яти категоріях:

- текстова книга
- мистецька книга
- візуальний сторітелінг
- утилітарна книга
- експеримент

Усього на конкурс надійшло 186 заявок. До участі в конкурсі приймалися книжки, які були видані у період з січня по листопад 2023 року включно і не були заявлені до конкурсу раніше.

Зважаючи на вибірку видань, поданих на конкурс, цього року журі конкурсу вирішило розширити номінацію «Дитяча книга» до номінації «Візуальний сторітелінг», що дозволило включати в неї будь-які жанри видань, де, як і в дитячих книжках, історія розповідається за допомогою візуальних засобів.

Члени журі вирішили сфокусувати номінацію «Візуальна книга» до номінації «Мистецька книга», оскільки, як і в попередні роки, у ній домінують видання про мистецтво, альбоми, фотокниги, каталоги.

А серед переможців була обрана книжка-володар Гран-прі — нею стало видання «Сирени Титана» Курта Воннегута. Концепція видання, дизайн обкладинки, ілюстрації — Марія Гавриш, Володимир Гавриш. Архітектоніка книжки, верстка — Володимир Гавриш. Видавництво «Вавилонська бібліотека».

За результатами конкурсу був сформований короткий список видань у кожній категорії, які разом з переможцями в усіх категоріях сформували колекцію із 16 видань для участі в міжнародному змаганні «Найкрасивіші книги світу», організованому німецьким Фондом Buchkunst. Крім того, книжки-переможці експонуються на міжнародних книжкових ярмарках у Лейпцигу і Франкфурті.

Гран-Прі Конкурсу «Найкращий книжковий дизайн – 2023». Книга «Сирени Титана», Курт Воннегут
Фото — Олександр Поленко

«У СУЧАСНОМУ СВІТІ КНИЖКА – УЖЕ ДАЛЕКО НЕ ПРОСТО ПРО ТЕКСТ, ЯКИЙ У НІЙ ПРЕДСТАВЛЕНИЙ. У КОНТЕКСТІ КОНКУРСУ «НАЙКРАЩИЙ КНИЖКОВИЙ ДИЗАЙН» МИ ГОВОРИМО ПРО ВІЗУАЛЬНУ КУЛЬТУРУ КНИЖКИ. І НАМ ДУЖЕ ВАЖЛИВО ПІДСВІТИТИ ЛЮДЕЙ, ЯКІ ПРАЦЮЮТЬ З КНИЖКОЮ НА РІВНІ ЯКОСТІ ВІЗУАЛЬНОГО ОФОРМЛЕННЯ, АРХІТЕКТУРИ, АПАРАТУ ТЕКСТУ, ЗОБРАЖЕНЬ. ЦЕ ДИЗАЙНЕРИ, ІЛЮСТРАТОРИ, ВИДАВЦІ, ЛЮДИ, ЯКІ ПРАЦЮЮТЬ ЗІ ШРИФТАМИ»

ОКСАНА КАРП'ЮК

Менеджерка Конкурсу «Найкращий книжковий дизайн – 2023», кураторка професійних програм Міжнародного фестивалю «Книжковий Арсенал»

Журі також підготувало п'ять Спеціальних відзнак.

Перелік усіх фіналістів, переможців та володарів спеціальних відзнак можна переглянути [за посиланням](#).

Склад журі конкурсу «Найкращий книжковий дизайн — 2023»:

- Творча майстерня Аґрафка (Рона Романишин, Андрій Лесів)
- Саша Биченко, Студія Kultura
- Надя Кельм, візуалізаторка даних
- Гліб Капоріков, Projector
- Анна Іваненко, Студія Сери/граф
- Флоріан Ламм, Lamm & Kirch (Німеччина)
- Пшемек Дембовський, Видавництво Karakter (Польща)

Усі подані на конкурс видання, які не отримали нагород і спеціальних відзнак, були передані в бібліотеки спільно з [Українським ПЕН](#).

Медіапартнери: [Telegraf.Design](#) та [Читомо](#).
Партнер гостинності — [BURSA](#).

Журі Конкурсу «Найкращий книжковий дизайн - 2023»
Фото — Олександр Попенко

СПЕЦІАЛЬНА ПРОГРАМА ДЛЯ ВИДАВЦІВ З УКРАЇНИ ТА СУСІДНІХ КРАЇН

Спеціальна програма для видавців з України та сусідніх країн була започаткована у 2022 році як відповідь на повномасштабну війну Росії проти України в межах стратегічного партнерства Міжнародного фестивалю «Книжковий Арсенал», Франкфуртського книжкового ярмарку та Goethe-Institut в Україні.

Програма щорічна й передбачає участь видавців, редакторів, менеджерів з прав та літературних агентів з України, Вірменії, Азербайджану, Чехії, Грузії, Молдови, Польщі, Румунії, Словаччини та Угорщини у Франкфуртському книжковому ярмарку, а також серію інтенсивних тренінгів і нетворкінгових можливостей.

Учасники й учасниці Спеціальної програми для видавців з України та сусідніх країн у 2023 році.
Фото — Frankfurter Buchmesse, Nurettin Çiçek

У 2023 році в межах другого сезону Спеціальної програми для видавців з України та сусідніх країн до участі були відібрані 15 видавців, дев'ять із яких були з України.

Участь у програмі передбачала:

- підготовчі онлайн-семінари з порадами щодо участі у Франкфуртському книжковому ярмарку та презентації книжкових ринків країн-учасниць Програми;
- одноденний семінар з експертами книжкового ринку Німеччини;
- участь в офіційному відкритті Франкфуртського книжкового ярмарку;
- численні події та можливості для налагодження професійних контактів з іноземними партнерами під час Франкфуртського книжкового ярмарку.

Спеціальна програма для видавців з України та сусідніх країн відбулася за фінансової підтримки Федерального міністерства закордонних справ Німеччини.

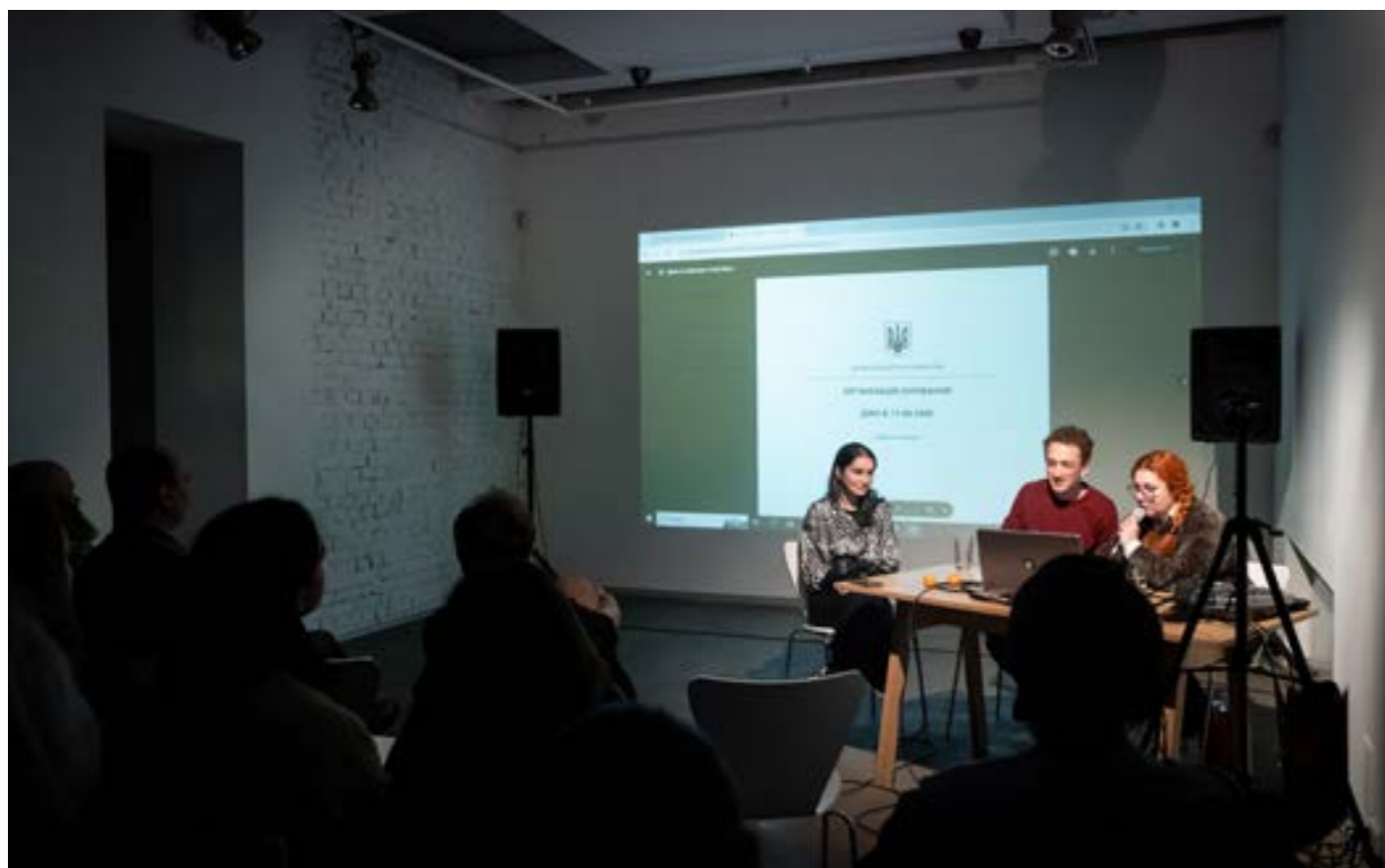
«УСПІХ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ 2022 РОКУ ДАВ НАМ, СПІВОРГАНІЗАТОРАМ, НАТХНЕННЯ ПРОДОВЖУВАТИ: ЦЬОГО РОКУ ПРОГРАМА, ПОКЛИКАНА РОЗКРИТИ ПОТЕНЦІАЛ ДОВКОЛАУКРАЇНСЬКОГО РЕГІОНУ, ВІДБУЛАСЯ ВЖЕ ВДРУГЕ. ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ УЧАСНИКІВ ЦЕ, В ТОМУ ЧИСЛІ, МОЖЛИВІСТЬ ПРОЯВИТИ ТА ПРЕЗЕНТУВАТИ СЕБЕ ЯК СИЛЬНИХ ПАРТНЕРІВ, ЗДАТНИХ МИСЛИТИ ТА ДІЯТИ МАСШТАБНО, НАВІТЬ У НЕМОЖЛИВИХ УМОВАХ ВІЙНИ. КНИЖКОВИЙ АРСЕНАЛ ВДЯЧНИЙ НІМЕЦЬКИМ ПАРТНЕРАМ ЗА МОЖЛИВІСТЬ У ТАКИЙ СПОСІБ І НАДАЛІ ПІДТРИМУВАТИ НАШУ ПРОФЕСІЙНУ ВИДАВНИЧУ СПІЛЬНОТУ»

ЮЛІЯ КОЗЛОВЕЦЬ

Директорка Міжнародного фестивалю «Книжковий Арсенал»

У 2023 році Мистецький арсенал поновив роботу Літературної лабораторії та в межах Міжнародного фестивалю «Книжковий Арсенал» у травні представив спеціальну програму з 11 подій та простір «(не)публічні бібліотеки», куратором якої був Діма Казаков.

Презентація міждисциплінарних проєктів, створених в межах Літературної лабораторії Мистецького арсеналу.
Фото — Олександра Гаврилюк

«ЯК І В ІНШИХ ПРОГРАМНИХ НАПРЯМКАХ РОБОТИ ІНСТИТУЦІЇ, ДОСВІД ВІЙНИ ПІДШТОВХНУВ НАС ДО ГОСТРОГО УСВІДОМЛЕННЯ ЦІННОСТІ ТА КРИХКОСТІ ЛЮДСЬКОГО ЖИТТЯ ТА ЗВ'ЯЗКІВ МІЖ ЛЮДЬМИ, ВІДТАК ДО ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ НАШИХ ПІДХОДІВ ТА ДОКЛАДАННЯ БІЛЬШИХ ЗУСИЛЬ ДО ПІДТРИМКИ СПІЛЬНОТ, ЖИВОЇ ВЗАЄМОДІЇ “ТУТ І ЗАРАЗ”. ЛІТЕРАТУРНА ЛАБОРАТОРІЯ ПРАГНУЛА СТВОРИТИ ДЛЯ НИХ БЕЗПЕЧНИЙ ПРОСТІР І МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ТВОРЧОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ ТА ОСОБИСТОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ, ІНСПІРУВАТИ МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ПРОЄКТИ, ЯКІ ПОТЕНЦІЙНО НАДАЛІ МОЖУТЬ ПРИВНЕСТИ ІННОВАЦІЇ В ЛІТЕРАТУРНУ СФЕРУ. ЯК НАСЛІДОК, ВПЕРШЕ РОБОТА ЛАБОРАТОРІЇ БУЛА ВИПРОБУВАНА В РЕЗИДЕНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ ТА БУЛА СПРЯМОВАНА НА МИТЦІВ І МИСТКИНЬ, ЩО У СВОЇЙ ХУДОЖНІЙ ПРАКТИЦІ ПРАЦЮЮТЬ ЧИ ПЛАНУЮТЬ ПРАЦЮВАТИ З ТЕКСТОМ, ТА З РІЗНИХ ТОЧОК ЗОРУ РОЗГЛЯДАЛА ПОТЕНЦІАЛ ТЕКСТУ ТА ЛІТЕРАТУРИ У СИМБІОЗІ З ВІЗУАЛЬНИМ МИСТЕЦТВОМ, ПЕРФОРМАНСОМ, ГРАФІЧНИМИ ІСТОРІЯМИ ТА КОМІКСАМИ, КОМП'ЮТЕРНИМИ ІГРАМИ ТА МЕРЕЖЕВОЮ КУЛЬТУРОЮ, МУЗИКОЮ ТОЩО»

ОЛЬГА ЖУК

Заступниця генеральної директорки з питань сучасного мистецтва

Цей проєкт запрошував аудиторію поглянути на приватні книжкові колекції як на певний читацький портрет, особистий життєпис, із втратою якого людина відчуває на персональному рівні те саме спустошення, з яким ми стикаємося на національному, коли дізнаємося про черговий знищений музей, книгозбірню чи вивезені окупантами артефакти. Простір представив приватні неpubлічні бібліотеки та добірки знів, які розкривали про себе та збирача — деякі вперше й востаннє публічно — дещо цінне, що їхні власники убезпечили би перш за все. Він був присвячений також бібліотекам, що стали бездомними з тих чи інших причин; про те, як вони існують і оприявнюють себе, зустрічаються та працюють з аудиторією. Також він був про звучання нашої доби — і як його передати, скомунікувати та не перервати, а отже, мав музичну й перформативну складову, роботу з існуючими архівами, торкався архівування та колекціонування звуків, створення колекцій записів і носіїв, як-то вінілові платівки.

Протягом чотирьох місяців (вересень–грудень 2023 року), 10 художників і художниць з різних регіонів України (зокрема, четверо зі східних областей — Харківська, Донецька та Луганська, які проживають на заході України та в Києві), що були відібрані з 70 заявок, поданих на участь в оновленій Літературній лабораторії Мистецького арсеналу, проводили свої вікенди в Мистецькому арсеналі, працюючи з куратором Дімою Казаковим та запрошеними менторами й менторками.

У резиденції брали участь: Марія Матяшова, Данііл Немировський, Аліна Панасенко, Машика Вишедська, Федір Хорьков, Юрій Юдін, Євсевія Зякіна, Марія Леоненко, Олекса Конопелько, Соня Брем.

Програма включала такі формати: модулі з креативного письма (менторка — Ніна Паламарчук) та воркшопи й лекції від інших менторів (Олексій Шмурак — композитор, Дмитро Левицький — драматург, письменник і режисер, Ольга Марусин — художниця, кураторка, хореографка), менторські сесії у форматі індивідуальних супервізій учасників. У результаті цього навчання та спілкування резидентки й резиденти розробили дев'ять міждисциплінарних проєктів, більшість з яких були представлені в Малій Галереї Мистецького арсеналу в січні 2024 року.

Надаючи організаторам відгуки про лабораторію, резиденти й резидентки зазначали, що розвинули навички глибокої роботи з текстом, його аналізу та організації власної практики, зауважували цінність цього живого досвіду й групової роботи, колективних обговорень, практики письма як терапевтичної (зокрема, написання щоденників упродовж усієї лабораторії).

Спеціальна програма та простір «(не)публічні бібліотеки». XI Міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал». Фото — Олег Переверзєв

Презентація міждисциплінарних проєктів, створених в межах Літературної лабораторії Мистецького арсеналу. Фото — Олександра Гаврилюк

ВИДАННЯ

МИСТЕЦЬКОГО АРСЕНАЛУ

Із 2017 року всі виставки Мистецького арсеналу супроводжуються виданнями, водночас в окремих збірках представлені й деякі позавивставкові проекти.

У 2023 році команда працювала над кількома виданнями. Внаслідок цієї роботи було оприлюднено:

- онлайн-видання «Футуромарення. Міждисциплінарний проєкт: дослідження, виставка, каталог»,
- діджитальні та друковані версії видання «Україна в огні. Ukraine Ablaze» і збірки антитворів «Відтінки змін».

Окрім цього, команда працювала над створенням електронного каталогу про колекцію Мистецького арсеналу. Ця робота набула пріоритетного значення для команди, адже в умовах війни важливим елементом безпеки, разом із фізичним збереженням творів мистецтва та археологічних знахідок, стало оцифрування колекції та її дослідження. Це видання стало доступним онлайн на початку 2024 року.

Усі видання традиційно двомовні — інформацію про проєкти, статті та підписи до ілюстративних матеріалів можна прочитати українською та англійською мовами. Усі електронні видання Мистецького арсеналу доступні для безкоштовного перегляду на сайті Мистецького арсеналу (розділ «[Видання до виставок](#)»), а також на [сервісі ISSUU](#). У друкованому форматі ці книги можна придбати в Крамничці Мистецького арсеналу.

«ФУТУРОМАРЕННЯ. МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПРОЄКТ: ДОСЛІДЖЕННЯ, ВИСТАВКА, КАТАЛОГ»

Видання містить матеріали мультидисциплінарного проєкту «Футуромарення», присвяченого феномену футуризму в Україні 1910–1930-х років. В його межах здійснено комплексне дослідження, яке дозволило актуалізувати спадщину футуризму в літературі, архітектурі, образотворчому, театральному та кіномистецтві. В результаті футуризм постав як цілісне самодостатнє явище, що визначало напрямок культурного, а з 1920-х років — і суспільного розвитку України, що був суголосним європейським авангардним тенденціям.

«Футуромарення» — проєкт, який представив широкий спектр мистецьких явищ, пов'язаних з українським футуризмом, і охопив кілька десятиліть початку ХХ століття в Україні. Для Мистецького арсеналу він став продовженням лінійки виставкових проєктів, присвячених явищам української культури, котрі замовчувалися або приховувалися в часи Радянського Союзу, однак мали визначальний вплив на культурну сцену країни.

«ПІД ЧАС РОБОТИ НАД КАТАЛОГОМ БУЛО ВАЖЛИВО ЗБЕРЕГТИ СТИЛЬ ДИЗАЙНУ З ВИСТАВКИ, АЛЕ ВОДНОЧАС НЕ ОБМЕЖУВАТИСЯ НИМ, ЗАНУРИТИСЯ ГЛИБШЕ В ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ДИЗАЙНУ ЧАСІВ ФУТУРИЗМУ. ТИПОГРАФІКА ОБКЛАДИНКИ, ЗАГОЛОВНІ ЛІТЕРИ НА ПОЧАТКУ КОЖНОГО РОЗДІЛУ (БУКВИЦІ), СТИЛЬ ФОРЗАЦІВ І ПЕРЕБИВОК, КОЛЬОРИ – УСЕ ЦЕ ВЛУЧНО ЗАПОЗИЧЕНО З АЙДЕНТИКИ ВИСТАВКИ “ФУТУРОМАРЕННЯ”. ТЕКСТОВИЙ БЛОК ПОБУДОВАНИЙ НА ПЕРЕОСМИСЛЕННІ СТИЛЮ ВЕРСТКИ УКРАЇНСЬКИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ПЛАКАТІВ І ЧАСОПИСІВ ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ. ДУМАЮ, ВИЙШЛА ЧУДОВА ЗБІРКА, ЯКА НЕ ТІЛЬКИ ЗАНУРЮЄ ЧИТАЧА У ВІР ФУТУРИЗМУ, А Й НАДИХАЄ НА САМОСТІЙНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО СПАДКУ»

АЛЛА СОРОЧАН

Дизайнерка і верстальниця видання «Футуромарення. Міждисциплінарний проєкт: дослідження, виставка, каталог», дизайнерка Відділу дизайну та експозиційної роботи

У виданні подано актуальні публікації з теми футуризму відомих науковців, які виступили консультантами проєкту. До нього також вміщено основні матеріали, що були зібрані для виставкової складової проєкту. Видання побудовано відповідно до тематичної структури виставки, яка відбулась у Мистецькому арсеналі в період з 15 жовтня 2021 до 30 січня 2022 року, та проілюстровано творами з музейних і приватних зібрань.

У 2023 році видання було представлено лише в діджитальному форматі, однак команда Мистецького арсеналу працювала і над друкованою версією, яка буде представлена 2024 року.

«УКРАЇНА В ОГНІ. UKRAINE ABLAZE»

Видання «Україна в огні. Ukraine Ablaze» — результат дослідження, яке здійснювала команда Відділу сучасного мистецтва протягом року. Воно мало зібрати докупи різні прояви дослідження, що почалося з онлайн-архіву «Україна в огні». У виданні зібрано тексти, що в різні способи фіксують зміну української художньої сцени і процеси, що в ній відбуваються, а також роботи художників і художниць, що влучно вхоплюють час і стани, які переживає українське суспільство під час війни. Усі

ці прояви знайшли своє відображення в межах виставкових проєктів Лабораторії сучасного мистецтва «Мала Галерея Мистецького арсеналу» та у виставці «Форми присутності».

Видання також містить покажчик інших архівів — перелік вибраних ініціатив (як інституційних проєктів, так і індивідуальних практик), що в різний спосіб архівують війну і використовують низку методів впорядкування та збирання інформації.

Фото — Олександр Попенко

«ЧЕРЕЗ ЦЕ ВИДАННЯ МИ НАМАГАЛИСЯ ПОКАЗАТИ, ЯКИХ ВПЛИВІВ ЗАЗНАЛО СУЧАСНЕ МИСТЕЦТВО ВНАСЛІДОК ПОВНОМАСШТАБНОГО РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ, ПОКАЗАТИ ЗРІЗ НОВИХ АВТОРІВ І АВТОРОК, ЩО СТАЛИ ВИДИМИМИ. ОКРІМ АКТУАЛЬНИХ ПРАКТИК, НАМ БУЛО ВАЖЛИВО ПРОГОВОРТИ Й ТЕ, ЩО ВАЖЛИВО ЗВЕРТАТИСЯ Й ДО МИСТЕЦТВА ВІЙНИ З 2014 РОКУ, ЯКЕ НАБУЛО НОВОЇ АКТУАЛЬНОСТІ. ДЛЯ РОЗШИРЕННЯ ПОГЛЯДУ НА ВЛАСНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ МИ ЗАПРОСИЛИ ДО РОЗМОВИ АВТОРОК, ЩО ГОВОРЯТЬ ПРО ЗМІНИ В МАТЕРІАЛЬНОСТІ МИСТЕЦТВА, ЙОГО ЛАНДШАФТІ, МАРКУЮТЬ СИСТЕМИ ВЗАЄМОПОМОЧІ ТА ПІДТРИМКИ, ЩО ВИНИКЛИ З ПОЧАТКУ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ. ЦЯ КНИГА ДЛЯ НАС Є ВАЖЛИВИМ ДОКУМЕНТОМ ЧАСУ, ЩО ФІКСУЄ ХУДОЖНЮ СПІЛЬНОТУ Й СУСПІЛЬСТВО В ПЕВНИЙ МОМЕНТ ЧАСУ»

НАТАША ЧИЧАСОВА

Керівниця Відділу програм сучасного мистецтва

Видання «Україна в огні. Ukraine Ablaze» створене у співпраці з ГО «Спільнота Мистецького арсеналу» за підтримки Відділу преси, освіти та культури Посольства США в Україні. Погляди авторів не обов'язково збігаються з офіційною позицією уряду США.

Фото — Олександр Попенко

Фото — Олександр Попенко

У 2023 році під назвою «Відтінки змін» вийшла друком збірка творів учасників освітнього проєкту «Антитвір-2023» для учнів 8–11 класів, які пишуть, ілюструють та/або малюють твори, керуючись нестандартними підходами. Цей проєкт покликаний допомогти підліткам розвинути навички креативного письма саме в часи, коли є велика потреба описати свій досвід, поділитися ним і задокументувати. Публікація стала приємним сюрпризом для учасників, що потрапили в шорт-лист. Видання було надруковане завдяки фінансовій підтримці партнерів — програмі грантів міжнародної співпраці Британської Ради за підтримки Літературного фестивалю у Челтнемі. 20 літературних творів та ілюстрацій, проникливих рефлексій підлітків про зміни, негативні та позитивні аспекти життєвих перетворень та дорослішання в плінні часи, потрапили в збірку та були перекладені англійською мовою. Оформлення створили Алла Сорочан, дизайнерка Відділу дизайну та експозиційної роботи Мистецького арсеналу, та ілюстраторка Софія Миронюк, студентка коледжу Київського національного університету технологій та дизайну.

Надзвичайно цінно отримувати твори учасників, які часто присвячені особистим переживанням. Це рівноцінно тому, щоб бути чиеюсь довіреною особою, дізнатися чийсь важливий секрет або вислухати те, що наболіло. Саме тому і участь, і публікація є важливим фактом прийняття таких переживань підлітків з боку зовнішнього світу.

Збірка «Відтінки змін» була надрукована в лімітованому обсязі для учасників проєкту, бібліотек, організацій, які займаються розвитком креативного письма, та опублікована для онлайн-перегляду. Головним завданням стала фіксація емоційного стану та почуттів підлітків, які, крім власних внутрішніх криз та шукань, переживають війну.

Презентація друкованої збірки «Відтінки змін» відбулася в листопаді 2023 року в Мистецькому арсеналі. Електронну версію збірки можна переглянути [за посиланням](#).

Докладніше про проєкт «Антитвір-2023» можна прочитати у Розділі 3 цього звіту.

Фото — Олександр Попенко

Фото — Олександр Попенко

РОЗДІЛ 3

ОСВІТА

ОСВІТА

ОСВІТА

ОСВІТА

ОСВІТА

8 У 2023 РОЦІ ОСВІТНЯ КОМАНДА МИСТЕЦЬКОГО АРСЕНАЛУ АКЦЕНТУВАЛА УВАГУ НА ВЖЕ СТАЛИХ ПРОЄКТАХ «АНТИТВІР» ТА ФЕСТИВАЛЬ ДЛЯ ДІТЕЙ І ПІДЛІТКІВ «НЕОСВІТНІЙ АРСЕНАЛ», РОЗРОБЛЯЛА КОМПЛЕКСНІ ОСВІТНІ ПРОГРАМИ, ЩО ВПРОВАДЖУВАЛИСЯ У МЕЖАХ ВИСТАВКОВИХ ПРОЄКТІВ, СТВОРЮВАЛА НОВІ ФОРМАТИ ВЗАЄМОДІЇ З ПРОФЕСІЙНИМИ АУДИТОРІЯМИ МУЗЕЙНИКІВ, ЕДУКАТОРІВ ТА ПСИХОЛОГІВ, РОЗШИРЮВАЛА СПІЛЬНОТУ ВОЛОНТЕРІВ ТА АКТИВНО ПРАЦЮВАЛА З ПІДЛІТКОВОЮ РАДОЮ МИСТЕЦЬКОГО АРСЕНАЛУ. БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ, ВИКОРИСТАННЯ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ, ПІДХІД ДО ПІЗНАННЯ ЧЕРЕЗ ГРУ, ІНТЕРАКТИВНІСТЬ, СПІВТВОРЧІСТЬ І СТИМУЛЮВАННЯ ВЗАЄМОДІЇ СТАЛИ ГОЛОВНИМИ ПРІОРИТЕТАМИ ЦІЄЇ РОБОТИ

НЕОСВІТНІЙ АРСЕНАЛ

22 – 24.09.2023

Фестиваль для дітей і підлітків «НЕОСвітній Арсенал» — проєкт Мистецького арсеналу, який у 2023 році відбувся втретє. Протягом попередніх п'яти років фестиваль проходив під назвою Арсенал Ідей. «НЕОСвітній Арсенал» — це простір вільної взаємодії через культуру та мистецтво, через творчість як універсальну практику, спільне отримання емоційного, естетичного і пізнавального досвідів. Фестиваль було започатковано сім років тому з думкою про створення інклюзивного середовища для дітей і підлітків, де освіта, в тому числі музейна та неформальна, набула б інтерактивної форми, дала простір не лише для пізнання, а й для веселощів і бешкетування. Головною задачею всіх гравців було максимально забезпечити інклюзивні програми та безбар'єрний простір, у якому кожна дитина почувалася б «своєю».

У 2023 році гаслом фестивалю став концепт «Різні разом». Це гасло було сформульоване ще на попередньому «НЕОСвітньому Арсеналі» та ідеально доносило мету заходу: створити безпечний та інклюзивний простір для навчання, гри й дозвілля для всіх дітей, що його відвідають, якими б різними не були їхні потреби та інтереси. Команда фестивалю доклала зусиль, щоб кожен учасник і відвідувач був залученим, зміг досліджувати «різності» в нас і навколо нас та навчитися приймати й цінувати відмінності, на які багате наше суспільство.

Упродовж трьох фестивальних днів, 22-24 вересня 2023 року, 45 організацій, зокрема музеї, культурні та освітні ініціативи та бізнеси у сфері edutainment, представляли свою діяльність на інтерактивних та ярмаркових стендах. 20 організацій з цього переліку взяли участь у фестивалі вперше. Гасло «Різні разом» об'єднало в Мистецькому арсеналі всіх, хто поділяє основні принципи фестивалю: інклюзія, безбар'єрність, неформальна освіта, жага до пізнання нового та можливість бути собою. Насичена програма «НЕОСвітнього Арсеналу» й тепла вереснева погода дозволили повною мірою насолодитися святом ненудної освіти: фестиваль відвідало **понад 5 тисяч відвідувачів і відвідувачок.**

Мистецький проєкт «Залишки з відсіченого» Богдани Давидюк на фестивалі «НЕОСвітній Арсенал» у 2023 році.
Фото — Олександр Попенко

Разом з митцями, арт-групами та громадськими об'єднаннями команда «НЕОсвітнього Арсеналу» представила п'ять партисипативних, виставкових і монументальних мистецьких проєктів:

- роботу «Залишки з відсіченого» від мисткині Богдани Давидюк,
- проєкт Plauscare, створений митцями Дашею Подольцевою, Єленою Орап та Олексієм Шмураком,
- партисипативну інсталяцію «Можна. Всередині» від колективу ДІ(Я)ТИ,
- мистецьку роботу «Хрест. Дерево» від арт-групи «Лісова З»
- виставку фотопроєкту «Eye Contact. Погляд у спектрі» від LEVCHUK SPECTRUM HUB.

На фестивалі діяли три зони майстерень, де відвідувачі могли долучитися до 38 подій: майстер-класів, читань, розмов для батьків, музикувань. Маленькі відвідувачі могли також подивитися кіно та мультфільми в Кінозалі або відвідати насичену перформативну програму, в якій були виступи оркестру, рок-гуртів, театру ляльок та багато іншого. Найменші відвідувачі мали можливість комфортно грати та бешкетувати у спеціальному безпечному просторі — Ігровому просторі для дітей від 0 до 4 років PLAYSET.

Відвідувачі фестивалю «НЕОсвітній Арсенал» у 2023 році.
Фото — Роман Шаламов

«КОЛИ БУВ СФОРМОВАНИЙ СПИСОК УЧАСНИКІВ І МИ ЗРОЗУМІЛИ, ЩО БІЛЬШІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЙ ЗІ СТЕНДАМИ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У “НЕОСВІТНЬОМУ АРСЕНАЛІ” ВПЕРШЕ, ТО ВІДЧУЛИ СПРАВЖНІЙ ВИР ЕМОЦІЙ. ПО-ПЕРШЕ, ЦЕ НАДЗВИЧАЙНО КРУТО, ЩО МИ ВІДКРИЛИ АУДИТОРІЇ ЩОСЬ НОВЕ, ДАЛИ ЗМОГУ НОВИМ ОБЛИЧЧЯМ ПРОЯВИТИСЯ НА ФЕСТИВАЛІ, БУТИ ВИДИМИМИ. ПО-ДРУГЕ, БУЛО ТРОХИ ТРИВОЖНО. АДЖЕ ДЛЯ НАШИХ УЧАСНИКІВ ПРОСТІР “НЕОСВІТНЬОГО АРСЕНАЛУ” – НОВИЙ, НЕЗВІДАНИЙ СВІТ. ЧИ БУДЕ ЦЕЙ ДОСВІД ДЛЯ НИХ ВДАЛИМ, ЦІКАВИМ? ЧИ ЗАХОЧУТЬ ВОНИ НАСТУПНОГО РОКУ ЗНОВУ ПРЕДСТАВИТИ СВОЮ ОРГАНІЗАЦІЮ? АЛЕ ВСІ СУМНІВИ РОЗВІЯЛИСЯ ЗАВДЯКИ ЧУДОВИМ ТРЕНІНГАМ У МЕЖАХ ПЕРЕДФЕСТИВАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ, ЗЛАГОДЖЕНІЙ РОБОТІ КУРАТОРСЬКОЇ КОМАНДИ Й ВОЛОНТЕРІВ ТА ГОТОВНОСТІ НАШИХ УЧАСНИКІВ ПРИЙНЯТИ ЦЕЙ ВИКЛИК І ЗРОБИТИ ЦІ ТРИ ФЕСТИВАЛЬНИХ ДНІ СВЯТОМ ДЛЯ КОЖНОЇ ДИТИНИ»

ГАННА КЛИМЕНКО

Кураторка напряму роботи з освітніми інституціями та ярмарку фестивалю, менеджерка Відділу освітніх програм

Фестиваль також став майданчиком професійного розвитку — відбулися **тренінги та Професійна програма для учасників**.

На початку вересня мали місце **два тренінги**:

- «Розмова про людей, інклюзію та безбар'єрність» від Руслани Цегельської, тренерки Inclusive friendly. Учасники й учасниці поговорили про етику та отримали поради, проконсультувалися щодо адаптивних рішень для власних інституцій та організацій.
- «Безпечний простір для дітей під час війни» від експерток БО «Голоси дітей». Учасники ознайомилися з віковими особливостями того, як діти проживають стресові й травматичні ситуації, та опанували навички технік стабілізації.

Експертка з музейної освіти, психологиня Софія Рябчук виступила тренеркою та модераторкою **Професійної програми**, що відбулася 21 вересня. Цей захід був своєрідним відгуком на потреби учасників попередніх років у тому, щоб мати простір і час на спілкування в професійному колі. Під час фестивалю велика кількість уваги та ресурсу зазвичай спрямована на взаємодію кожного учасника з дітьми-відвідувачами, тож на обмін досвідом з колегами, які поруч, часто бракує часу. Передфестивальна Професійна програма була покликана задовольнити цю потребу й дати можливість усім учасникам познайомитися з освітніми новинками кожного, обмінятися враженнями й досвідом, підтримати й надихнути одне одного.

Слухачі та слухачки програми працювали з візуальними техніками мислення та з їхньою допомогою рефлексували над тим, як у дітей розвивати критичне та креативне мислення, як досягти здорової та дружньої комунікації в групі, як розвивати зосередженість та увагу, як розвивати вміння формулювати свою думку, розширювати комунікаційні навички та словник.

В межах фестивалю команда намагалася відповісти на такі позачасові виклики, як необхідність створювати безбар'єрний простір, вчитися спілкуватися з різними аудиторіями, робити освіту більш інтерактивною та дитиноцентричною. Але водночас з самого початку підготовки чітко розуміла, що в умовах повномасштабної війни особливої підтримки потребують культурні оператори з прифронтових та нещодавно деокупованих територій. Проявом такої турботи та підтримки стала **Програма мобільності**. Представники 10 організацій отримали фінансову підтримку, щоб представити свої програми на фестивалі (за бажанням), відвідати тренінги та Професійну програму, а також поспілкуватися з колегами — іншими учасниками фестивалю.

Професійна програма у межах «НЕОсвітнього Арсеналу» у 2023 році, Софія Рябчук — тренерка та модераторка Професійної програми. Фото — Олександр Попенко

Активності на фестивалі «НЕОсвітній Арсенал». Фото — Олександр Попенко

Однією зі складових підготовки до фестивалю НЕОсвітній Арсенал стала поглиблена співпраця з музейними освітянами з Одеської, Харківської, Чернігівської і Сумської областей в межах **Музейних мережувань**. Спільні напрацювання спочатку були представлені на фестивалі, а пізніше стали постійною частиною освітньої діяльності інституцій-учасників.

Важливим завданням програми «Музейні мережування» була підтримка саме представників музейної освіти, зокрема, регіональної, які зазвичай обмежені в ресурсах для участі у фестивалі, розробки спеціальних програм та освітніх продуктів. Водночас фестиваль дав можливість музеям представляти себе на всеукраїнському рівні, вибудовувати сталі зв'язки з іншими музеями. В основі програми — освітні тренінги, комунікація з дизайнерами, розробка та реалізація музейних програм: ігрових активностей та інтерактивних стендів під менторством колег з Мистецького арсеналу.

Активності на фестивалі «НЕОсвітній Арсенал».
Фото — Роман Шаламов

«ЩО ВАРТО ЗНАТИ ПРО ФЕСТИВАЛЬ «НЕОСВІТНІЙ АРСЕНАЛ. РІЗНІ РАЗОМ»? ТЕ, ЩО ЦЕ ПРО ТУРБОТУ ТА ВРАХУВАННЯ ПОТРЕБ КОЖНОГО. ЦЕ ПРО СОТНІ ПОСМІШОК І РАДІСТЬ ДІТЕЙ ТА ВСІХ НАШИХ ВІДВІДУВАЧІВ. ЦЕ ПРО ЗРОСТАННЯ ТА ОСОБИСТИЙ РОЗВИТОК УСІХ НАШИХ УЧАСНИКІВ. ПРО ТИХ, ХТО ВПЕРШЕ НАВАЖИВСЯ ПРИЇХАТИ ДО НАС, ТА ПРО ТИХ, ХТО ТРАДИЦІЙНО БЕРЕ УЧАСТЬ У ФЕСТИВАЛІ. ЦЕ ПРО НАШУ КОМАНДУ ВОЛОНТЕРІВ, ЯКА ПІДТРИМУЄ НАС ВІД ПРОЄКТУ ДО ПРОЄКТУ. ЗВІСНО, ЦЕ ПРО НАШИХ ВІДВІДУВАЧІВ – ПРО МАЛЕЧУ, СМІХ ЯКОЇ НАПОВНЮЄ ПРОСТІР МИСТЕЦЬКОГО АРСЕНАЛУ, І, ЗВІСНО, ЦЕ ПРО КОЖНОГО З НАС. РІЗНІ РАЗОМ ЗІБРАЛИСЯ В ПРОСТОРИ «НЕОСВІТНЬОГО АРСЕНАЛУ», АБИ ГРАТИ, ДОСЛІДЖУВАТИ, ВЧИТИСЯ ТА БУТИ СОБОЮ. У НАШ ЧАС НАДЗВИЧАЙНО ВАЖЛИВО ЛОВИТИ ТАКІ МИТІ ТА ЗБИРАТИСЯ З ОДНОДУМЦЯМИ – ТИМИ, ХТО ВІРИТЬ У НЕНУДНУ ОСВІТУ ТА ПІЗНАННЯ ЧЕРЕЗ ГРУ І СПІВТВОРЧІСТЬ»

КАТЕРИНА МАКАРОВА

Кураторка фестивалю «НЕОсвітній Арсенал», керівниця Відділу освітніх програм

ФОРМАТИ В МЕЖАХ

ВИСТАВКОВИХ ПРОЄКТІВ

Дискусія «Екологія, будівництво, мистецтво: (не)безпечне сміття» у межах виставки «Форми присутності».
Фото — Олександр Попенко

ОСВІТНЯ КОМПОНЕНТА ВИСТАВКОВОГО ПРОЄКТУ «ФОРМИ ПРИСУТНОСТІ»

До відкриття виставки була розроблена широка освітня програма, яка включала як різні формати дозвілля для дорослих відвідувачів (публічні дискусії, близьке читання, воркшопи, мистецькі четверги, розмовний клуб), так і заходи для родин з дітьми (Сімейний вихідний, воркшопи від Open Place). Окрім цього, відбувалися кураторські екскурсії виставкою та дні вільного відвідування.

ДИСКУСІЯ «ЕКОЛОГІЯ, БУДІВНИЦТВО, МИСТЕЦТВО: (НЕ)БЕЗПЕЧНЕ СМІТТЯ»

Дискусія передбачала розмову про будівельне сміття, якого після повномасштабного вторгнення та руйнації багатьох населених пунктів стає дедалі більше. Проектна менеджерка Neo-Eco Вікторія Шимон розповідала про успішний кейс відбудови в Гостомелі за принципами циркулярної економіки. Борис Медведєв, художник, учасник арт-групи Commercial public art, ділився своїми думками щодо сміття як витвору мистецтва, та розповідав, як арт-група перетворює сміття на арт-об'єкти.

Модерував зустріч Андрій Саук — старший експерт Офісу підтримки реформ Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури.

Відеозапис розмови можна [переглянути на YouTube-каналі](#) Мистецького арсеналу

ДИСКУСІЯ «ПРИГАДУЮЧИ ХАЩІ, ДОМІВКИ Й ШАФУ БАБУСІ»

Як трансформувалося сучасне мистецтво під час війни та чи може власна історія стати підґрунтям для створення проекту — на ці питання шукали відповіді учасники й учасниці дискусії «Пригадуючи хащі, домівки й шафу бабусі»: Катерина Яковленко — журналістка, дослідниця візуальної культури та кураторка, головна редакторка сайту Суспільне Культура, Олександра Погребняк — кураторка проєктів сучасного мистецтва, молодша кураторка PinchukArtCentre, Олександр Михед — письменник, автор дев'яти книг, серед яких «Котик, Півник, Шафка» (2022) і «Позивний для Йова. Хроніки вторгнення» (2023). Крім того, говорили про виклики, які постають у діалозі із закордонною аудиторією.

Модерувала дискусію Наташа Чичасова — співкураторка виставки «Форми присутності», керівниця відділу програм сучасного мистецтва Мистецького арсеналу.

Відеозапис розмови можна [переглянути на YouTube-каналі](#) Мистецького арсеналу

Дискусія «Пригадуючи хащі, домівки й шафу бабусі».
Фото — Олександр Попенко

РОЗМОВНИЙ КЛУБ АНГЛІЙСЬКОЮ «I SPEAK, THEREFORE I AM»

Спеціальною подією в межах освітньої програми до виставки був розмовний клуб англійською «I Speak, Therefore I Am» спільно з Американським домом у Києві. Відвідувачі практикували розмовну англійську, знайомились з ідеями та концепціями виставки «Форми присутності» та вчили англомовні вислови, пов'язані з практиками створення, встановлення зв'язків і вираження.

Розмовний клуб англійською.
Фото — Анастасія Євсікова

ПРОДУКУВАННЯ ПРИСУТНОСТІ. БЛИЗЬКЕ ЧИТАННЯ З БОРИСОМ ФІЛОНЕНКОМ

Під час близького читання за участі арт-критика й куратора Бориса Філоненка відбулося обговорення роботи німецько-американського теоретика літератури і культури, філософа Ганса Ульріха Гумбрехта «Продуктування присутності. Що значення не може передати». Під час зустрічі учасники розмови зосередилися на розділі «Потойбіч значення: позиції та поняття в русі», в якому Гумбрехт пропонує типологію, що розрізняє культуру присутності та культуру значення, а також описує табу й фобії, що виникають в різних типах засвоєння/стосунку до світу через ці культурні оптики. Шукали відповіді на запитання, що дає текст Гумбрехта для розуміння художніх практик і завдань сучасної мистецької критики.

Близьке читання з Борисом Філоненком.
Фото — Анастасія Євсікова

ВОРКШОПИ ВІД КОЛЕКТИВУ OPEN PLACE

Для сімей з дітьми та внутрішньо переміщених осіб колектив Open place провів серію партисипативних воркшопів: «МІЖ ХВИЛЬ І ВІТРІВ», «МІГРАЦІЯ ТІЛ І СЛІВ», «СПІЛЬНІ СПОГАДИ». Мета циклу — через художні практики налагодити спілкування в сім'ї, навчитися по-новому виявляти свої почуття й переживання. Ці практики були спрямовані на створення простору спільного досвіду та його терапевтичне проживання.

Серія воркшопів була розроблена колективом Open Place (Юрій Кручак і Юлія Костерева) під час проєкту «Як ми разом» в Арт Центрі «Фабрика Повидла» восени 2022 року.

Воркшоп від Open place.
Фото — Анастасія Євсікова

СЕРІЯ «БУРЯКОВИХ ВОРКШОПІВ» ЛІНИ-МАРІЇ ШЛАПАК

Серія воркшопів від плакатистки, художниці й авторки журналу «Буряк» Ліни-Марії Шлапак була присвячена розкриттю різних відтінків сенсів, закладених у концепції виставки «Форми присутності». Наприклад, на воркшопі «Втілення крихкості: Інструкція з пакування і транспортування власної крихкості» учасники мали змогу дослідити власну крихкість, дізнатися нове про методи та техніки, які дозволяють безпечно приймати власну вразливість, плекати її присутність та цінувати її прояви. За допомогою пресованого вугілля та паперу Ліна та учасники воркшопу створили автопортрети та перетворили їх на авторську мистецьку роботу.

Результатом чотирьох воркшопів, присвячених різним аспектам виставки, стали плакати та зіни, що не лише були корисною вправою для опрацювання експонатів «Форм присутності», а й стали мистецьким виразом особистих історій та переживань учасників.

Воркшоп Ліни-Марії Шлапак.
Фото — Олександр Попенко

3D-ТУР ВИСТАВКОЮ

З 2020 року Мистецький арсенал створює 3D-тури для своїх виставкових проєктів. Завдяки віртуальним турам виставки доступні всім, хто цікавиться українським мистецтвом, у будь-якому куточку світу.

Відвідувачі 3D-туру виставкою «Форми присутності» можуть детально розглянути роботи (живопис, фотографія, відео, скульптура, графіка, інсталяція), а також прочитати українською та англійською мовами інформацію про концепцію кожної виставкової зали та твори, розміщені там. Для онлайн-перегляду доступні всі три зали виставки «Форми присутності» та вхідна зона. 3D-тур був розроблений компанією AERO3D.

Переглянути 3D-тур виставкою «Форми присутності» можна [за посиланням](#).

Вхідна зона виставки «Форми присутності».
Фото — Олександр Попенко

ФОРМАТИ В МЕЖАХ ВИСТАВКОВИХ ПРОЄКТІВ

Дискусія «Гра світла та темряви в історії культури».
Фото — Олександр Попенко

ОСВІТНЯ КОМПОНЕНТА ВИСТАВКОВОГО ПРОЄКТУ «СПІВІСНУВАННЯ З ТЕМРЯВОЮ»

Розмаїта освітня програма, що супроводжувала виставку кураторськими екскурсіями, публічними дискусіями, читаннями, воркшопами та окремою перформативною програмою від Photinus Studio, забезпечила поглиблене знайомство як із самою виставкою, так і з темами, які вона порушувала. Уже традиційно Мистецький арсенал запрошував відвідувачів і відвідувачок на Дні вільного відвідування та Сімейні вихідні, які щомісяця відбувалися під час роботи виставки.

ДИСКУСІЯ «ГРА СВІТЛА ТА ТЕМРЯВИ В ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ»

Дискусія відбулася за участі авторів проекту Kult:Podcast: літературознавиці Тетяни Огаркової та філософа Володимира Ермоленка.

Як сприймалося світло та темрява в різні історичні епохи? Як ми ставимося до цих явищ тепер, маючи досвід блекаутів, і як це впливає на наше світосприйняття та сучасне мистецтво? Про це та більше відвідувачі могли дізнатися під час дискусії. Зокрема, Тетяна Огаркова та Володимир Ермоленко обговорювали, чому ХХ століття вважають темним, але сповненим штучного світла; як світло і темрява, що є протилежностями, водночас співіснують в історії культури; а також говорили про те, як, дивлячись на живопис та слухаючи музику, ми можемо зрозуміти, у який спосіб мислить епоха.

Відеозапис дискусії можна [переглянути на YouTube-каналі](#) Мистецького арсеналу.

ПУБЛІЧНА ДИСКУСІЯ «ГРАФІК ВІДКЛЮЧЕНЬ: КУЛЬТУРНІ ІНСТИТУЦІЇ В ЧАСИ БЛЕКАУТІВ»

Художній керівник театру ProEnglish Theatre Алекс Боровенський, програмна директорка фестивалю Docudays UA Юлія Коваленко, заступниця генеральної директорки Мистецького арсеналу з програмних питань Анна Погрібна та менеджерка відділу освітніх програм Мистецького арсеналу Ганна Клименко обмінювалися історіями й думками про те, як культурним інституціям вдавалося продовжувати працювати попри виклики, які спричинили блекауту впродовж осені-зими 2022 року.

Зокрема, обговорювали те, як команда Мистецького арсеналу адаптувалася до умов систематичних відключень світла та які технічні та інженерні виклики довелося прийняти для того, щоб виставковий проєкт «Співіснування з темрявою» міг працювати фактично за будь-яких умов. Юлія Коваленко розповіла, як відпрацьовувалися нові методи комунікації всередині команди фестивалю Docudays UA під час блекаутів. На прикладі роботи online-платформи Docudays UA міркували про те, як змінилося ставлення до digital-комунікацій серед користувачів мережі. Також згадували, як відгукувалися відвідувачі про події, що відбувалися у межах фестивалю Docudays UA, про вистави в театрі ProEnglish Theatre та про виставкові проєкти й культурно-мистецькі події в Мистецькому арсеналі,

Дискусія «Графік відключень: культурні інституції в часи блекаутів».
Фото — Олександр Попенко

і чи допомагали ці події відвідувачам та відвідувачкам у той момент пережити власні кризи.

Відеозапис дискусії можна [переглянути на YouTube-каналі](#) Мистецького арсеналу.

НА ПОЧАТКУ 2024 РОКУ ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДО ВИСТАВКИ ПРОДОВЖИЛАСЯ ТАКИМИ ПОДІЯМИ:

ДИСКУСІЯ «МЕРЕЖІ СОЛІДАРНОСТІ. СВІТ У ЧАСИ БЛЕКАУТІВ»

У дискусії взяли участь виконавча директорка Center for Civil Liberties / Центр громадянських свобод, координаторка мобільних груп, які документують воєнні злочини російської армії в Київському регіоні Олександра Романцова; експертка з міжнародних відносин, розвитку та громадянського суспільства Соломія Боршош; українська журналістка, авторка, документалістка, виконавча директорка Лабораторії журналістики суспільного інтересу Наталя Гуменюк; генеральна директорка Мистецького арсеналу Олеся Островська-Люта.

Учасниці дискусії говорили про точки взаємодії та формати комунікації, які допомагають збудувати містки до солідарності між Україною та іншими країнами. Зокрема, розмірковували про українську культурну дипломатію, оскільки цей інструмент працює в різних країнах; про підхід «людина-людині» у налагодженні взаємодії з іншими країнами. Також міркували про те, чому порівняння болю свого та чужого ніколи не призводить до конструктивної дискусії, та чому варто робити інтерес інших країн своїм та шукати спільні точки болю. Відеозапис дискусії можна [переглянути на YouTube-каналі](#) Мистецького арсеналу.

Дискусія «Мережі солідарності. Світ у часи блекаутів».
Фото — Олександр Попенко

«ТЕРОР З ПОВІТРЯ». БЛИЗЬКЕ ЧИТАННЯ З БОРИСОМ ФІЛОНЕНКОМ

Це затишний формат книжкового клубу з арт-критиком і куратором Борисом Філоненком, на якому обговорювався есей німецького філософа Петера Слотердайка «Терор з повітря». Слотердаjk датує справжній початок ХХ століття 22 квітня 1915 року, коли вперше на полі бою було використано отруйний газ. У читацькій групі обговорювали взаємовплив мистецтва і зброї, а також те, як модерна зброя докорінно змінила стосунки людини зі світом.

Близьке читання з Борисом Філоненком.
Фото — Олександр Попенко

СЕРІЯ БУРЯКОВИХ ВОРКШОПІВ «АЩОЯК?» ВІД ХУДОЖНИЦІ ЛІНИ-МАРІЇ ШЛАПАК

Серія з трьох художніх воркшопів була спрямована на дослідження і взаємодію відвідувачів із виставкою. Чисте сприйняття, асоціації і спогади — з усім цим працювала група гостей виставки разом із художницею. Результатом досліджень були спільні художні практики: створення плакату, який через візуальні методи має відобразити звуки виставки, а також розробка і створення власного воркшопу.

Воркшоп Ліни-Марії Шлапак.
Фото — Олександр Попенко

ВОРКШОП «МЕРЕЖІ» ВІД ДАШІ ПОДОЛЬЦЕВОЇ

Відвідувачі та відвідувачки разом з художницею Дашею Подольцевою створювали власну мережу, аналізували її перетини з мережами інших та шукали відповіді на такі питання: Чи працюватиме мережа, якщо одна з ланок буде ушкоджена? Які типи мереж ми зустрічаємо в житті і чи є ми самі ланками мережі? Чи перетинаються наші мережі і що відбувається на перетині? І чи можна це все показати за допомогою найпростіших матеріалів, які під рукою?

Воркшоп Даші Подольцевої.
Фото — Олександр Попенко

ДОКУМЕНТАЛЬНИЙ КОМІКС: РОЗМОВА І ГРАФІЧНИЙ ВОРКШОП ІЗ ХУДОЖНИЦЯМИ ЖЕНЕЮ ПОЛОСІНОЮ ТА АНЕЮ ІВАНЕНКО

Зустріч складалася з двох частин — лекційної і практичної. Спочатку художниці розповіли про історію виникнення коміксу як частини графічної журналістики, про корифеїв цього напрямку та про головні етапи розвитку коміксу як жанру. Наступним етапом був розбір правил створення коміксів, принципів художньої наративності та формування блоків зображень, а далі почалася практична частина, протягом якої кожен учасник міг створити свій комікс, а художниці Женья і Аня давали фідбек та поради.

Розмова і графічний комікс із художницями
Женею Полосіною та Анею Іваненко.
Фото — Андрій Цикота

ПЕРФОРМАТИВНА ПРОГРАМА ВІД PHOTINUS STUDIO

Протягом майже п'яти місяців роботи виставки «Співіснування з темрявою» відбулося шість мультимедійних та аудіовізуальних лайв-виступів учасників художнього об'єднання Photinus Studio:

- перформанс із серії «Тотальний Саундперформанс» від художниці Лери Полянської та художників Макса Роботова й Івана Світличного і трансляція аудіовізуального перформансу від художника Дмитра Тентюка.
- аудіоперформанс Анни Івченко «Сердечне запрошення». Перформанси висвілювали теми проживання війни, досвіду блекаутів та уваги до ментального здоров'я.
- музичний перформанс від _mediaklub «Репетиція концерту до дня перемоги» (гібридний формат: онлайн-виступи Макса Роботова, Дмитра Тентюка та Дар'ї Маєр, та офлайн: Георгій Потопальський, Іван Світличний, Анна Івченко).
- Аудіовізуальний лайв виступ «Нурогонадизм» від Ujif_notfound (Георгій Потопальський).
- Експериментальний аудіовізуальний перформанс Аліси Гаспид.
- Аудіовізуальний live-виступ Murky liminal latitude від мисткині äscZea (Емма Гамза Грюнвальд).

У 2023 році під час виставки відбувся Перший перформанс серії «Тотальний Саундперформанс», інші події перформативної програми відбувалися на початку 2024 року.

Перформанс від Photinus Studio.
Фото — Олександр Попенко

Аудіоперформанс Анни Івченко «Сердечне запрошення».
Фото — Олександр Попенко

Окрім подієвої освітньої програми, для цієї виставки було створено двомовний аудіогід (українською та англійською) з адаптованими для аудіо кураторськими текстами, а також відеотур виставкою.

АУДІОГІД

Аудіогід — важлива частина доступності виставки, зокрема, для відвідувачів з порушеннями зору. Показово, що аудіогід було вперше записано власними силами команди Мистецького арсеналу. В аудіогіді звучать голоси співробітниць Мистецького арсеналу — менеджерки відділу освітніх програм Ольги Ольховської (українською) та керівниці відділу фандрейзингу Ірини Білан (англійською). Запис та монтаж аудіогіду здійснив Олександр Попенко, фотограф і відеограф Мистецького арсеналу. Аудіогід можна послухати за посиланнями: [українською](#) та [англійською](#).

«ДЛЯ ВИСТАВКИ “СПІВІСНУВАННЯ З ТЕМРЯВОЮ” КОМАНДА ОСВІТНЬОГО ВІДДІЛУ МИСТЕЦЬКОГО АРСЕНАЛУ РАЗОМ ІЗ ВІДДІЛОМ ЗВ’ЯЗКІВ ІЗ ГРОМАДСЬКІСТЮ ВПЕРШЕ СТВОРИЛИ АУДІОГІД ВЛАСНИМИ СИЛАМИ, БЕЗ ЗАЛУЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ РАДІОЖУРНАЛІСТІВ І ДИКТОРІВ. НАША РОБОТА НАД АУДІОГІДОМ БУЛА ВОДНОЧАС І ВИКЛИКОМ, І ЦІКАВИМ ТВОРЧИМ ПРОЦЕСОМ. ЗАПИС ПОТРЕБУВАВ НЕАБИЯКОЇ УВАЖНОСТІ ТА КІЛЬКОХ СПРОБ, ЩОБ ДОСЯГТИ ЯКІСНОГО ЗВУЧАННЯ ТА ЗБЕРЕГТИ ПРИРОДНІСТЬ ГОЛОСІВ, ЗНАЙТИ ВЛУЧНІ ІНТОНАЦІЇ ТА РИТМ. ЦЕЙ ЗАХОПЛИВИЙ ДОСВІД ДОВОДИТЬ, ЩО МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ НЕ ТІЛЬКИ СТВОРЮЄ УНІКАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ДЛЯ ВИСТАВОК ТА ЇХ ПОДАЛЬШОГО ЗБЕРЕЖЕННЯ, АЛЕ Й НАДАЄ КОМАНДІ МОЖЛИВІСТЬ ЕКСПЕРИМЕНТУВАТИ ТА РОЗВИВАТИ НОВІ НАВИЧКИ»

ОЛЬГА ОЛЬХОВСЬКА

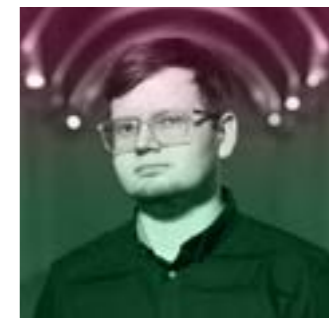
Менеджерка Відділу освітніх програм

ВІДЕОТУР ВИСТАВКОЮ

Вперше виставковий проєкт Мистецького арсеналу було зафіксовано у вигляді відеотуру — ним замінили формат вже звичного 3D-туру виставкою. У відеотурі куратори виставки Антон Усанов та Наташа Чичасова, а також архітектор виставки Іван Світличний розповідають про концепцію проєкту «Співіснування з темрявою» та її архітектурну композицію, окреслюють питання, які стали стрижнем експозиції та представлених робіт. Відеотур виставкою був опублікований у січні 2024 року. Відео можна [переглянути](#) з субтитрами англійською мовою на YouTube-каналі Мистецького арсеналу.

«ЦЮ ВИСТАВКУ БУЛО ДУЖЕ ВАЖКО ЗАДОКУМЕНТУВАТИ У ВИГЛЯДІ 3D-ТУРУ ЧЕРЕЗ РЯД ТЕХНІЧНИХ ПРИЧИН, ЗОКРЕМА СВІТЛОЧУТЛИВІСТЬ 3D-КАМЕР. ТОМУ МИ ВИРІШИЛИ ЗРОБИТИ ВІДЕОТУР. І ХОЧА ВІДЕОТУР (НА ВІДМІНУ ВІД 3D-ТУРУ) НЕ ДАЄ МОЖЛИВОСТІ ГЛЯДАЧЕВІ ЧИ ГЛЯДАЧЦІ ОГЛЯНУТИ ВИСТАВКУ ЗА ВЛАСНИМ МАРШРУТОМ І РОЗДИВИТИСЯ РОБОТИ З УСІХ МОЖЛИВИХ РАКУРСІВ, ПРОТЕ ВІН ДАЄ ЗНАЧНО БІЛЬШЕ КОНТЕКСТУ ДЛЯ РОЗУМІННЯ ВИСТАВКИ, ПЕРЕДІСТОРІЇ ЇЇ СТВОРЕННЯ ТА КУРАТОРСЬКОГО ПОГЛЯДУ. ТА Й, ЗРЕШТОЮ, ФОКУСУЄ УВАГУ НА КОЖНІЙ РОБОТІ ПО ЧЕРЗІ ТА РОЗКРИВАЄ АВТОРСЬКІ КОНЦЕПЦІЇ, ЗАКЛАДЕНІ В РОБОТАХ.

ВІДЕОТУР ТОЧНО НЕ Є ПОВНОЦІННИМ ЗАМІННИКОМ КЛАСИЧНОГО 3D-ТУРУ, АЛЕ, НА НАШУ ДУМКУ, У ВИПАДКУ ВИСТАВКИ “СПІВІСНУВАННЯ З ТЕМРЯВОЮ” ВІН ДОБРЕ ПРАЦЮЄ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПАМ’ЯТІ ПРО ЦЕЙ ПРОЄКТ»

ОЛЕКСАНДР ПОПЕНКО

Фотограф і відеограф Мистецького арсеналу

МИСТЕЦЬКІ ЧЕТВЕРГИ

Мистецький четвер — це формат неспішного споглядання мистецтва, рефлексій і роздумів у невеликій групі. Протягом години групи відвідувачів, які долучаються до активності, разом із командою освітнього відділу оглядають і обговорюють один з експонатів виставки. Двічі до проведення Мистецького четверга ми залучали й Підліткову раду Мистецького арсеналу.

Формат не передбачає глибинних знань з історії мистецтва, лише заохочує глядачів ділитися своїми враженнями, думками та ідеями. Для забезпечення доступності формату для більшого кола відвідувачів Мистецький четвер проводиться також і в дні вільного відвідування виставки.

Мистецький четвер в межах виставки «Форми присутності».
Фото — Олександра Гаврилюк

Мистецький четвер від Підліткової Ради Мистецького арсеналу в межах виставки «Співіснування з темрявою».
Фото — Олександра Гаврилюк

Мистецький четвер в межах виставки «Співіснування з темрявою».
Фото — Олександр Попенко

СІМЕЙНІ ВИХІДНІ

Сімейний вихідний — один з прикладів успішних проєктів неформальної освіти для дітей і підлітків. Раз на місяць у неділю родини з дітьми могли спланувати своє дозвілля, обираючи активності на будь-який смак: у Мистецькому арсеналі на них чекали різноманітні майстер-класи (від робототехніки до гри на музичних інструментах), велика кількість воркшопів із запрошеними художниками і командою освітнього відділу Мистецького арсеналу (писанкарство, створення витинанок, графічні майстер-класи з монотипії та багато інших), екскурсії, арттерапевтичні заняття, а також інтерактивні майстер-класи від учасників Підліткової Ради. Для найменших відвідувачів була передбачена окрема зона активностей і дослідження, а для любителів читання — невеличка бібліотека від партнерів Мистецького арсеналу «Барабуки», де було представлено більше 100 книжок для аудиторії різного віку, від дітей до підлітків.

Сімейні вихідні в межах виставки «Форми присутності».
Фото — Олександра Гаврилюк

Сімейні вихідні в межах виставки «Форми присутності».
Фото — Олександра Гаврилюк

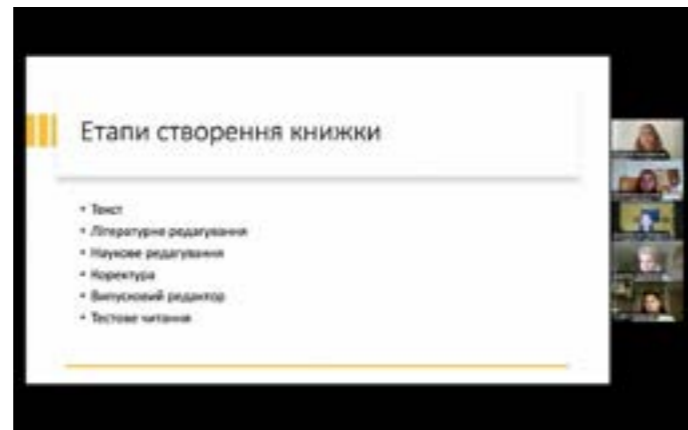
Сімейний вихідний в межах виставки «Співіснування з темрявою».
Фото — Ганна Клименко

АНТИТВІР

«Антитвір» — проєкт для учнів 8–11 класів, які пишуть, ілюструють та/або малюють твори, керуючись нестандартними підходами. Традиційно цей проєкт відбувається в межах Міжнародного фестивалю «Книжковий Арсенал». Тема «Антитвору-2023» — «Відтінки змін».

Учасники й учасниці міркували над змінами як збагаченням життєвого досвіду; важливістю фіксації відтінків змін: від позитивних до негативних; підготовкою до змін і чи можливо це взагалі.

У 2023 році команда Мистецького арсеналу отримала 100 заявок з неймовірно щемкими, щирими та дотепними роботами, з яких 82 пройшли технічний відбір і були [опубліковані](#) на сайті Книжкового Арсеналу. Команда була вражена розмаїттям жанрів: серед заявок були комікси, трилер, верлібр, натюрморт, філософська лірика та інші. Роботи не редагувалися зі сторони команди організаторів, а 20 робіт, що пройшли технічний відбір та потрапили у шорт-лист, були опубліковані в окремій паперовій збірці «Відтінки змін», яка доступна до перегляду і в діджитальному форматі. Більше про збірку «Відтінки змін» можна прочитати у Розділі 2 цього звіту.

Воркшоп з Євгенією Кузнєцовою

Для всіх учасників була організована освітня програма, яка тривала у червні, напередодні XI Міжнародного фестивалю «Книжковий Арсенал». Слухачі та слухачки мали змогу долучитися до воркшопів з Юлією Коноплянкою, Валентиною Мержиєвською, Олегом Грищенком, Євгенією Кузнєцовою та Ешлі Хіксоном-Ловенсом.

Окрім залучення підлітків, проєкт «Антитвір-2023» розширив свою аудиторію і залучив до освітньої програми дорослих — професіоналів, які здобули досвід у фахівців з креативного письма організації [First Story](#).

«ЩО ВІДЧУВАЮТЬ ПІДЛІТКИ, ЯКІ ВМИТЬ СТАЛИ ДОРΟΣЛИМИ? НА СОТНЯХ СТОРІНОК МИ БАЧИМО, ЯК НАШЕ МОЛОДЕ ПОКОЛІННЯ ЗУСТРІЛО НЕВИМОВНИЙ БІЛЬ, ЯК ВОНО З НИМ ЖИВЕ І ЯК ЙОГО ТРАНСФОРМУЄ. ЩИРІСТЬ ВИСЛОВЛЮВАНЬ І НЕДИТЯЧЕ СПРИЙНЯТТЯ СУТНОСТІ РЕЧЕЙ ТА ОБСТАВИН НЕ ЗАЛИШАТЬ БАЙДУЖИМ ЖОДНОГО ЧИТАЧА. ПАМ'ЯТАЮ ТІ ТИХІ СЛЬОЗИ Й СЕРЦЕ, СТИСНУТЕ В КУЛАК ПІД ЧАС ЧИТАННЯ ТВОРІВ, ТУ ЖАГУ ОБІЙНЯТИ КОЖНУ ТА КОЖНОГО Й СКАЗАТИ: “Я ПОРУЧ”. ДЛЯ МЕНЕ ЦЕ БУЛО ОДНИМ З ГОЛОВНИХ ЗАВДАНЬ: ДАТИ ВІДЧУТИ ПІДЛІТКАМ ОПОРУ, МОЖЛИВІСТЬ БУТИ ПОЧУТИМИ БЕЗ ОЦІНОК ТА ОСУДУ, СТВОРИТИ БЕЗПЕЧНИЙ ПРОСТІР ДЛЯ УСВІДОМЛЕННЯ ВЛАСНИХ СИЛ ЗА ДОПОМОГОЮ ВСІЄЇ КОМАНДИ ПРОЄКТУ»

КАТЕРИНА МАКАРОВА

Кураторка проєкту
«Антитвір-2023», керівниця
Відділу освітніх програм

ПІДЛІТКОВА РАДА МИСТЕЦЬКОГО АРСЕНАЛУ

Підліткова Рада — успішний сталий проєкт Мистецького арсеналу, який багато років поспіль об'єднує творчу, креативну, вмотивовану молодь. За результатами open call зазвичай набирається група підлітків, яка протягом восьми місяців знайомиться з інституцією та її відділами, занурюється в мистецтво, спілкується з однодумцями, розвиває soft skills та просто приємно проводить час у творчості. У 2023 році до Підліткової Ради Мистецького арсеналу долучилися семеро учасниць — Катерина Федоренко, Настя Мостова, Валерія Григоренко, Софія Аббасова, Софія Кириленко, Юля Висотенко, Оля Шеременко. Дівчата працювали за кураторства менеджерки освітніх програм Мистецького арсеналу Ліани Комарденко.

Кожен новий набір Підліткової Ради передбачає створення окремої робочої програми зустрічей, в якій враховуються побажання та інтереси учасників і учасниць. Оскільки учасниці Підліткової Ради 2022/2023 рр. понад усе цікавилися літературою, програма їхніх зустрічей часом була побудована як літературний клуб. Дівчата брали професійні інтерв'ю у Тетяни Стрижевської, Євгенії Кузнецової, Андрія Любки. А під час Книжкового Арсеналу вони провели своє перше публічне інтерв'ю з письменницею, журналісткою, перекладачкою Іриною Славінською. Підлітки активно приміряли на себе ролі кураторок виставок, музейних педагогів і екскурсоводів.

Прогулянка з художниками виставкою «Форми присутності».
Фото — Олександр Попенко

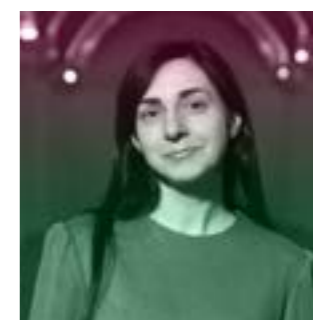

Презентація проєктів учасниць Підліткової Ради.
Фото — Анастасія Євсікова

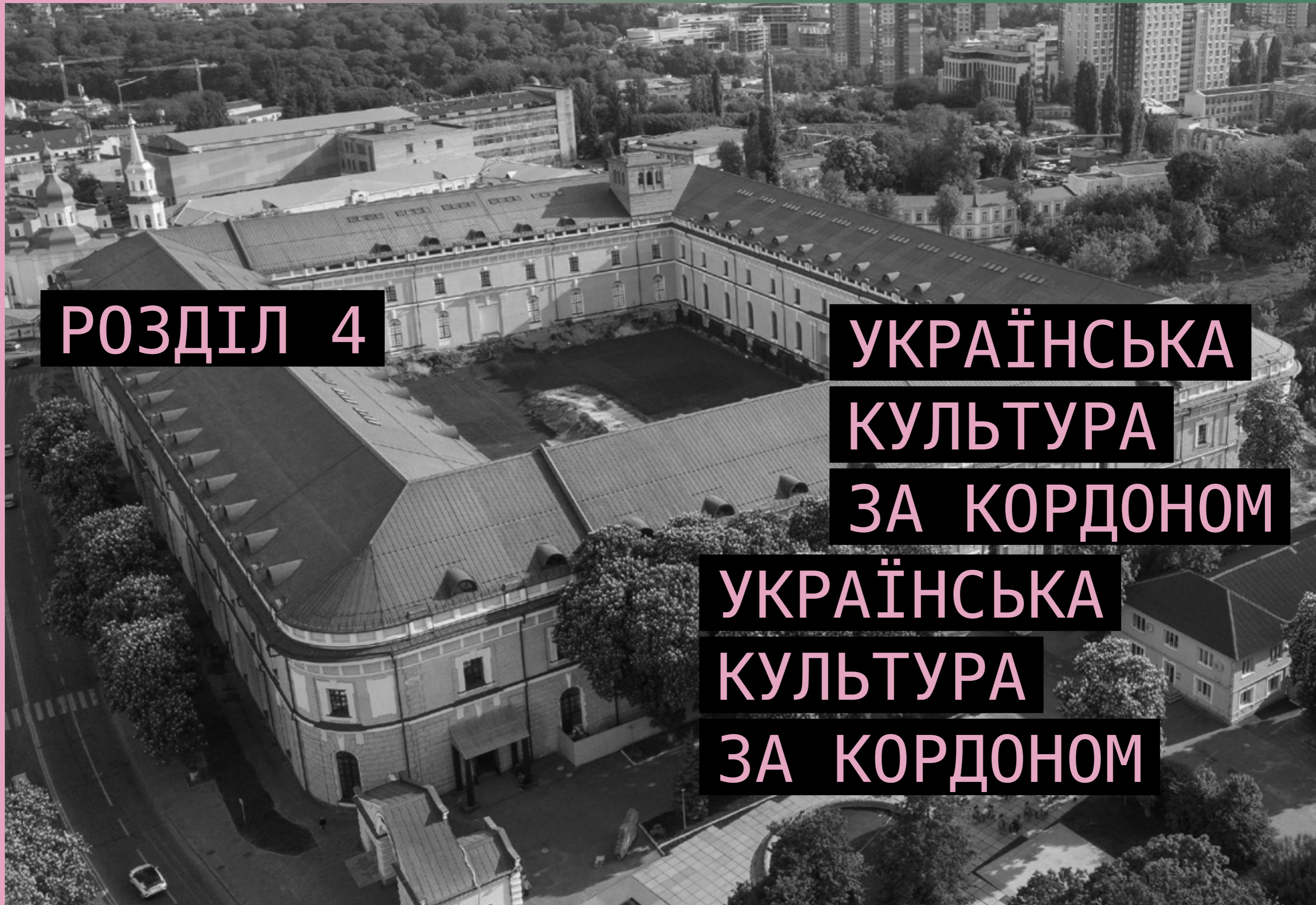
Творча майстерня Підліткової Ради під час Сімейних вихідних у Мистецькому арсеналі.
Фото — Олександра Гаврилюк

«НЕ МЕНШ ЦІКАВИМ І ПРИЄМНИМ ЦЕ СПІЛКУВАННЯ БУЛО Й ДЛЯ МЕНЕ ЯК ДЛЯ КУРАТОРКИ ПІДЛІТКОВОЇ РАДИ, ОСКІЛЬКИ АКТИВНА МОЛОДЬ ЗАВЖДИ НАДИХАЄ НА РОЗВИТОК ПОДІБНИХ ПРОЄКТІВ, ЯКІ НАСПРАВДІ ДАРУЮТЬ НЕЗАБУТНІЙ ДОСВІД УСІМ УЧАСНИКАМ. ДУЖЕ ТІШИТЬ, ЩО КОЛИШНІ УЧАСНИКИ ТА УЧАСНИЦІ ПІДЛІТКОВОЇ РАДИ ПОВЕРТАЮТЬСЯ ДО НАШОЇ ІНСТИТУЦІЇ ВЖЕ В РОЛІ ВОЛОНТЕРІВ І ВОЛОНТЕРОК. ВОНИ ЦІНЮТЬ ОТРИМАНИЙ ДОСВІД І ЗВЕРТАЮТЬСЯ ЗА РЕКОМЕНДАЦІЯМИ САМЕ ДО НАС. НАПРИКЛАД, ОДНА З УЧАСНИЦЬ, ВАЛЕРІЯ, МИНУЛОГО РОКУ ОТРИМАЛА ГРАНТ НА УЧАСТЬ У ПРОГРАМІ UWC»

ЛІАНА КОМАРДЕНКО

Кураторка Підліткової Ради,
менеджерка освітніх програм

РОЗДІЛ 4

УКРАЇНСЬКА
КУЛЬТУРА
ЗА КОРДОНОМ

УКРАЇНСЬКА
КУЛЬТУРА
ЗА КОРДОНОМ

Як і в попередні роки, у 2023 році Мистецький арсенал розвивав різні програмні напрями своєї діяльності за кордоном. Команда інституції представила низку культурних проєктів і подій, а також організувала десятки дискусій, презентацій і фахових заходів, у яких брали участь її представники.

Цього року у фокусі уваги були заходи, які допомагали розповісти про українську культурну спадщину та сучасне українське мистецтво, звучати українським голосам на міжнародній культурній сцені, транслювати українські наративи світові, знайомити з книжковою та літературною сценами, говорити про втрати та руйнування, яких завдає війна українській культурі.

Особливе місце серед таких проєктів займає виставка «Футуромарення: Україна і авангард» в KUMU (м. Таллінн, Естонія) — перший власний виставковий проєкт Мистецького арсеналу за кордоном. Адапована для закордонного глядача, нова версія проєкту «Футуромарення», створеного у 2021–2022 роках, представила феномен українського футуризму та авангарду загалом в історичному та сучасному контексті. А також допомогла забезпечити цінну мистецьку спадщину — твори з колекцій Мистецького арсеналу та інших культурних інституцій, які об'єднали свої зусилля для створення цієї виставки. Цей досвід став джерелом натхнення для подальших ініціатив, масштабування власних досліджень і створення нових міжнародних проєктів, а також зміцнив міжінституційні зв'язки.

Команда Мистецького арсеналу традиційно брала участь в організації стендової участі України в міжнародних книжкових ярмарках і фестивалях, а також розробляла спеціальні програми подій, до яких залучала українських літераторів і фахівців у галузі культури. Власні стенди Мистецький арсенал представив на Лейпцизькому та Франкфуртському міжнародних книжкових ярмарках. Щорічна участь інституції в найбільших книжкових заходах світу демонструє її здатність на високому рівні представляти українську літературу, а також культуру України загалом.

Про мультидисциплінарну міжнародну діяльність Мистецького арсеналу йтиметься далі в цьому розділі.

ВИСТАВКА «ФУТУРОМАРЕННЯ. УКРАЇНА І АВАНГАРД» В KUMU (ТАЛЛІНН, ЕСТОНІЯ) 08.04 – 10.09.2023

У 2022 році Мистецький арсенал отримав офіційне запрошення представити міждисциплінарний виставковий проєкт «Футуромарення» в одному з найбільших музеїв північної Європи — у Художньому музеї KUMU (Таллінн, Естонія). За словами естонських колег, рішення запропонувати адаптацію виставки «Футуромарення», яка закрилася в Мистецькому арсеналі лише за кілька тижнів до початку повномасштабного російського вторгнення, було про-

диктоване як етичними, так і професійними міркуваннями: бажанням висловити солідарність з Україною та її мистецькими інституціями, а також прагненням надати безпечне місце для тимчасового зберігання цінної частини мистецької спадщини. Усі ці фактори підсилювали намір познайомити естонську публіку з феноменом радикальних нововведень і надихаючими експериментами авангарду в Україні.

KUMU
Фото — Siim Lõvi

Підготовка нової версії проєкту для KUMU стала цікавим досвідом для команди Мистецького арсеналу. Виставка отримала нову назву «Футуромарення. Україна і авангард», яка відображала коригування кураторської візії, що в умовах повномасштабної російської агресії фокусувалася передусім на спадковості імперських злочинів проти української культури. Наша нова реальність виразно оприявнила істо-

ричні аналогії, адже стосовно українського авангарду російська атака триває вже понад століття — від привласнення мистецької спадщини 1910-х і репресій щодо його творців у 1930-ті до пограбування музеїв на окупованих територіях і руйнування пам'яток внаслідок бомбардувань у теперішній час.

Директорка Художнього музею KUMU КАДІ ПОЛЛІ (в центрі)
та українська команда проєкту під час прес-туру виставкою «Футуромарення. Україна і авангард»
Фото — Siim Lõvi

«МИ МОЖЕМО ЩИРО СПІВПЕРЕЖИВАТИ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО АВАНГАРДУ, ОСКІЛЬКИ ВОНА ЗБІГАЄТЬСЯ ІЗ ЗАСНУВАННЯМ ЕСТОНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ТА ПОШУКОМ ІДЕНТИЧНОСТІ ЯК ЕСТОНЦІВ, ТАК І ЄВРОПЕЙЦІВ. ОРГАНІЗАЦІЯ ЦІЄЇ ВИСТАВКИ В KUMU, БЕЗПЕРЕЧНО, Є ТАКОЖ ЖЕСТОМ СОЛІДАРНОСТІ. ЦЕ МОЖЛИВІСТЬ ВИСЛОВИТИ НАШЕ СПІВЧУТТЯ ТА СОЛІДАРНІСТЬ З УКРАЇНСЬКИМ НАРОДОМ, КОЛЕГАМИ ТА МИСТЕЦЬКИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ, А ТАКОЖ ЗАПРОПОНУВАТИ ЗАХИСТ ЦІННОЇ СПАДЩИНИ АВАНГАРДНОГО МИСТЕЦТВА В СТИНАХ KUMU В ЕСТОНІЇ»

КАДІ ПОЛЛІ

Директорка Художнього музею KUMU

Фрагмент експозиції «Футуромарення. Україна і авангард» в Художньому музеї KUMU.
Фото — Siim Lõvi

Підготовка версії великого проєкту, адаптованої під значно менший, ніж у Мистецькому арсеналі, експозиційний простір (близько 800 кв. м, тоді як у Мистецькому арсеналі — 4000 тис. кв. м), потребувала й оригінального дизайнерського рішення. Дизайн експозиції розробила артдиректорка Мистецького арсеналу Валерія Гуєвська, а над графічним дизайном працював Костянтин Марценківський, дизайнер Мистецького арсеналу.

Водночас скорочення експозиційного формату таллінського проєкту суттєво не вплинуло на його контент: експозиція складалася з понад 100 оригінальних робіт — картин і малюнків, зразків графічного оформлення книжок і плакатів, театральних костюмів і декорацій, а також історичних фотографій та відеоматеріалів, сучасних реконструкцій, 3D-моделей, документальних кадрів історичних «місць сили». Для естонської аудиторії, що не дуже знається на українському контексті, був запропонований дещо незвичний погляд на культурні процеси 1910–1920-х років з наголосом на самодостатності українського футуризму й авангарду в цілому. Водночас йшлося не лише про мистецтво, а й про Україну загалом, її спадщину та ідентичність в історичному і сучасному контексті. Експозицію виставки завершувала мультимедійна інсталяція «Наші 1920-ті, розстріляні у 2020-ті». Вона була спеціально створена для проєкту в Художньому музеї KUMU. У ній велике зображення харківського Будинку «Слово», пошкодженого російською ракетою, сприймається як символ постійного московського терору й успадкованої української стійкості.

«ДЛЯ МИСТЕЦЬКОГО АРСЕНАЛУ ЦЕ БУВ ПРОФЕСІЙНИЙ ВИКЛИК І НОВИЙ ДОСВІД – ВПЕРШЕ ЙОГО ПРОЄКТ ЯК ЦІЛІСНИЙ КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ “КУЛЬТУРНИЙ ПРОДУКТ” ВИХОДИВ ЗА МЕЖІ КРАЇНИ. ДЛЯ НЬОГО ТРЕБА БУЛО ШУКАТИ НОВУ МОВУ Й ОБРАЗНІСТЬ, ЩО БУДУТЬ ЦІКАВИМИ ЗАХІДНІЙ АУДИТОРІЇ, ЯКА МАЛО ОБІЗНАНА З УКРАЇНСЬКОЮ КУЛЬТУРОЮ ТА ЗВИКЛА СПРИЙМАТИ ЇЇ ЧЕРЕЗ ФЕЙКИ РОСІЙСЬКОЇ ПРОПАГАНДИ»

ІГОР ОКСАМЕТНИЙ

Співкуратор виставки «Футуромарення. Україна і авангард», провідний науковий співробітник Відділу музейної справи

Відкриття виставки «Футуромарення. Україна і авангард» відбулося 8 квітня 2023 року за участі офіційних осіб двох країн, зокрема, Міністра культури Естонії Пірета Гартмана та Повноважного посла України в Естонії Мар'яни Беци. Окрім цього, відвідувачі відкриття могли послухати музичні композиції у виконанні композитора Янека Мурда, натхненні українською музикою. Церемонія відкриття розпочалася з відеозвернення першої леді України Олени Зеленської.

Виставка тривала до 10 вересня 2023 року і викликала чималий інтерес місцевої публіки, а також туристів з різних країн, про що свідчить певний розголос у медійному просторі Естонії і статистика відвідувань.

**ЗА ДАНИМИ ХУДОЖНЬОГО
МУЗЕЮ KUMU, ЗАГАЛЬНЕ
ЧИСЛО ВІДВІДУВАЧІВ
ВИСТАВКИ – 34 867 ОСІБ,
1044 З ЯКИХ – УКРАЇНЦІ**

У вересні 2023 року Мистецький арсенал розпочав перемовини з бельгійським Felix Art & Eco Museum (за ініціативи останнього) щодо презентації виставкового проєкту «Футуромарення. Україна і авангард» в місті Дрогенбос (Бельгія). У Felix Art & Eco Museum виставка відкрилася 17 березня 2024 року.

Проєкт у KUMU був реалізований у партнерстві з Музеєм театрального, музичного та кіномистецтва України, Національним художнім музеєм України, Дніпровським художнім музеєм, Харківським літературним музеєм, Національним центром Олександра Довженка, Національним науково-дослідним реставраційним центром України, Центральним державним архівом-музеєм літератури і мистецтва України, Харківським приватним музеєм міської садиби, Львівським музеєм історії релігії, Валентиною Костюковою.

Куратори проєкту: Ольга Мельник, Ігор Оксаметний і Вікторія Величко

Фрагмент експозиції «Футуромарення. Україна і авангард» в Художньому музеї KUMU.
Фото — Siim Lõvi

Відеоінсталяція «Наші 1920-ті розстріляні у 2020-ті».
Фото — Ганна Коваленко

СПІВПРАЦЯ З МІЖНАРОДНИМИ КНИЖКОВИМИ ЯРМАРКАМИ ТА ФЕСТИВАЛЯМИ

У 2023 році на запрошення організаторів Україна була країною-гостем Вільнюського книжкового ярмарку (Литва) вперше в історії цього книжкового форуму.

Міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал» представив спеціальну програму подій 23-26 лютого 2023 року на Вільнюському книжковому ярмарку у співкураторстві з Литовським інститутом культури. Серія подій відобразила традиційний підхід Книжкового Арсеналу до програмування — мультидисциплінарність, пошук актуального контенту, робота з різноманітними форматами та орієнтація на різні аудиторії.

Вільнюський книжковий ярмарок всіляко підтримував Україну. Зокрема, офіційною синьо-жовтою символікою ярмарку, збором коштів на зруйновану Чернігівську міську бібліотеку ім. Михайла Коцюбинського та плетінням маскувальних сіток, до якого долучилися президент Литовської Республіки Гітанас Науседа з першою леді Діаною Науседе.

Протягом роботи ярмарку Книжковий Арсенал представив дискусію про професійну солідарність українських та литовських письменників і волонтерів; публічну розмову про творчі практики, творчі інструменти опору представників наших креативних спільнот; поетичні читання українських та литовських поетів, книжкові презентації. У співпраці з Довженко-Центром відбувся кінопоказ фільму Олександра Довженка «Земля» та обговорення того, як цей фільм «змінив кінематограф». Документальний кіноперформанс STRICHKA розповів литовській аудиторії історії людей, які вимушено залишили свої міста, тікаючи від війни.

ВІЛЬНЮСЬКИЙ КНИЖКОВИЙ ЯРМАРОК

Дискусії на Вільнюському книжковому ярмарку.
Фото — Наталія Драпак

Для найменших відвідувачів у межах дитячої програми ярмарку відбулися театралізовані читання та творчі воркшопи, які залучили, зокрема, дітей-переселенців з України, що знайшли прихисток у Литві.

Протягом усіх днів ярмарку працювали виставки: Illustrated Ukraine від Клубу ілюстраторів Pictoric та Agrafka picturebook makers від творчої студії «Аґрафка», а також відбувалися кураторські екскурсії цими виставками для відвідувачів.

На запрошення Книжкового Арсеналу в спеціальній програмі подій взяли участь дитяча письменниця та поетка Катерина Міхаліцина, письменник Андрій Любка, поетка Галина Крук, художник Євген Арлов, поетка, перформерка Гаська Шиян, кінознавиця Альона Пензій, директорка Міжнародного фестивалю «Книжковий Арсенал» Юлія Козловець, ілюстратори клубу Pictoric (Олена Старанчук і Олег Грищенко) та арт-студія Аґрафка (Романа Романишин і Андрій Лесів).

Також Книжковий Арсенал представив експозицію книжок-переможців конкурсу «Найкращий книжковий дизайн-2022».

На Вільнюському книжковому ярмарку оголосили переможців конкурсу Best Baltic Book Design (щорічний конкурс на найкращий книжковий дизайн серед Литви, Латвії та Естонії). Почесною гостею-учасницею 2023 року стала Україна, а член журі конкурсу Книжкового Арсеналу «Найкращий книжковий дизайн-2022» Олег Грищенко взяв участь у роботі конкурсу. Від України перемогу здобула книжка «Довідник безбар'єрності» видавництва ist publishing. Нагадаємо, що у січні «Довідник безбар'єрності» став одним з двох переможців у номінації «Утилітарна книга» конкурсу «Найкращий книжковий дизайн-2022» від Книжкового Арсеналу.

У межах роботи Вільнюського книжкового ярмарку також відбувся Медіа Форум, організований Міністерством культури Литовської Республіки.

Книжковий Арсенал посприяв участі Олександри Матвійчук у панельній дискусії «Роль громадянського суспільства» у форматі онлайн-включення. Паралельно з подіями в межах ярмарку, за сприяння Книжкового Арсеналу відбулися також творчі зустрічі та воркшопи для студентів Вільнюської академії мистецтв від українських художників-ілюстраторів.

Виставка Illustrated Ukraine.
Фото — Наталія Драпак

Виставка Agrafka picturebook makers від творчої студії «Аґрафка».
Фото — Наталія Драпак

БОЛОНСЬКИЙ ЯРМАРОК ДИТЯЧОЇ КНИГИ

З 6 до 9 березня 2023 року в Болоньї, Італія, відбувся ювілейний 60-й міжнародний Болонський ярмарок дитячої книги. Книжковий Арсенал в співпраці з Клубом ілюстраторів PICTORIC організував виставку ILLUSTRATED UKRAINE та панельну дискусію про сучасну українську ілюстрацію в межах програми ярмарку.

Виставка Illustrated Ukraine представила роботи українських ілюстраторів, створені після лютого 2022 року. Роботи українських художників, зокрема відомих ілюстраторів дитячих книжок, зобразили Україну, яка живе у війні: зруйновану, з розбитими серцями, з болем, але водночас сильну, гідну, непереможну та єдину, як ніколи раніше. Зрозумілою всім мовою плакатного мистецтва ці роботи промовляли до відвідувачів ярмарку і до всього світу: ми будемо боротися до перемоги і просимо кожного європейця бути з нами в цій боротьбі.

Панельну дискусію відомих українських ілюстраторів «Українська ілюстрація. Досвід війни» про творчість у воєнний час за участі Олега Грищенка та Анни Сарвіри (співзасновників клубу ілюстраторів Pictoric) та Романи Романишин та Андрія Лесіва (артстудія «Аграфка») модерувала Юлія Козловець, директорка Міжнародного фестивалю «Книжковий Арсенал». Мистецтво завжди було засобом поширення ідей, самовираження, протесту та солідарності. В умовах повномасштабної війни Росії в Україні українська ілюстрація стала потужним інструментом, який допомагає українцям поширювати правду про те, що відбувається в їхній країні, ділитися своїми емоціями та історіями зі світом.

У 2023 році Книжковий Арсенал також був партнером участі українських видавців у конкурсі BOLOGNARAGAZZI AWARD – 2023.

Панельна дискусія «Українська ілюстрація. Досвід війни».
Фото — Bologna Children's Book Fair

Панельна дискусія «Українська ілюстрація. Досвід війни».
Фото — Bologna Children's Book Fair

ЛЕЙПЦИЗЬКИЙ КНИЖКОВИЙ ЯРМАРОК

27-30 квітня 2023 року Мистецький арсенал представив власний стенд на Лейпцизькому книжковому ярмарку (Німеччина) за підтримки організаторів ярмарку. Стенд мав гасло «Arsenal of Books & Arts & Resilience». Візуальна концепція стенда відображала реальність війни, «українського мистецтва під прицілом». На стенді Мистецького арсеналу можна було дізнатися більше про історію інституції й Міжнародного фестивалю «Книжковий Арсенал», а також переглянути видання до виставок, що відбувалися в Мистецькому арсеналі. Візуальну складову стенда створили Алла Сорочан та Костя Марценківський — команда дизайнерів Мистецького арсеналу.

Спеціальну програма подій під назвою «Пам'ятати / Переосмислювати / Відбудувати» було реалізовано Goethe-Institut у співпраці з Федеральною агенцією з полі-

тичної освіти Німеччини (bpb), Національним культурно-мистецьким та музейним комплексом «Мистецький арсенал», Українським інститутом книги, Українським інститутом та Інститутом наук про людину (IWM, Відень).

Стенд Мистецького арсеналу на Лейпцизькому книжковому ярмарку.
Фото — Юлія Козловець

Мистецький арсенал та Міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал» виступили співорганізаторами низки подій:

Розмова «Найкращий книжковий дизайн з України та світу».

Учасниці — Юлія Козловець, Міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал»; Марія Шубчик, Goethe-Institut в Україні; Каролін Бльоінк, Stiftung Buchkunst.

Дискусія «Звільнення від тіні імперії: думки про деколонізацію культури і держави».

Учасники — Катерина Ботанова, культурна критикиня, журналістка, кураторка та перекладачка; Овідію Тішінделяну, теоретик культури.

Модераторка — Олеся Островська-Люта, генеральна директорка Мистецького арсеналу.

Розмова «Говорити, щоб бути почутими».

Учасниці — Ірина Цілик, кінорежисерка, письменниця; Любов Якимчук, письменниця, сценаристка.

Модераторка — Юлія Козловець, директорка Міжнародного фестивалю «Книжковий Арсенал».

Розмова «Пропаганда на повному ходу» з лауреаткою Нобелівської премії миру Олександрою Матвійчук та медіаекспертом Кирилом Безкоровайним. Модерувала подію Юлія Козловець.

Олеся Островська-Люта, генеральна директорка Мистецького арсеналу, взяла участь у події **«Поza великими словами: Що потрібно Україні для культурної відбудови?»**. Її співрозмовниками в дискусії були Йоганнес Еберт, генеральний секретар і голова Goethe-Institut, та Катерина Ботанова, культурна критикиня, журналістка, кураторка та перекладачка. Модерувала Наташа Фройндель.

У межах програми Лейпцизького книжкового ярмарку відбулася церемонія нагородження переможців цьогорічного конкурсу «Найкращий книжковий дизайн з усього світу» — міжнародного змагання, організованого німецьким фондом Buchkunst. Книжки-переможці нашого конкурсу «Найкращий книжковий дизайн - 2022» експонувалися на стенді фонду протягом усіх днів роботи ярмарку.

Дискусія «Звільнення від тіні імперії: думки про деколонізацію культури і держави»
Фото — Юлія Козловець

Розмова «Пропаганда на повному ходу».
Фото — Марія Шубчик

ФРАНКФУРТСЬКИЙ КНИЖКОВИЙ ЯРМАРОК

Мистецький арсенал уже традиційно взяв участь у Франкфуртському книжковому ярмарку, який у 2023 році відбувся з 18 по 22 жовтня. Участь Мистецького арсеналу стала можливою завдяки фінансуванню Державного міністерства культури та ЗМІ Німеччини в межах проекту підтримки книговидавництва в Україні та співробітництва між німецькою та українською культурними сферами.

З концепцією «Присутність на противагу відсутності» (Presence vs Absence) Мистецький арсенал представив свій стенд у секції ярмарку «Мистецтво. АртКнига. Дизайн». З лютого 2022 року Мистецький арсенал почав збирати роботи українських художників і художниць, які у своїх творах фіксують та рефлексують про російсько-українську війну з 2014 року і дотепер. Зібрані роботи стали частиною онлайн-архіву «Україна в огні», що проявляє зріз актуальних мистецьких практик, а також видання «Україна в огні», яке було представлено на стенді.

Для дизайну стенда були залучені роботи українського фотографа Андрія Денисенка із серії «Волонтери Чернігівщини» (2022), в яких подвійна експозиція, використана автором як художній метод, поєднувала зображення людей і тло зруйнованих будинків. Ці роботи свідчили про збереження й відновлення, оприявнювали невидиму працю людей, які об'єднуються та своїм існуванням протидіють вбивчій логіці війни.

Візуальну складову стенда створив Костя Марценківський — дизайнер Мистецького арсеналу.

«Франкфуртський книжковий ярмарок — не лише фахова подія. Це й важливий міжнародний інтелектуальний майданчик: тут формулюють ідеї, пояснюють і дебатують. Тому українській культурній спільноті вкрай важливо мати свою сцену у Франкфурті. Саме тому Мистецький арсенал представляє тут окремий стенд, розповідає про видані книги й художні твори, які допомагають німецькому, та й загалом іноземному глядачу й читачу зануритись у те, як в Україні мислять, що переживають, які роблять висновки. І ми надзвичайно вдячні багатолітній відданій підтримці і з боку Франкфуртського книжкового ярмарку, і від основної інституції німецької культурної дипломатії — Goethe-Institut. Це партнери, які послідовно допомагають вистояти всій українській культурній сцені», — зазначає Олеся Островська-Люта, генеральна директорка Мистецького арсеналу.

Стенд Мистецького арсеналу на Франкфуртському книжковому ярмарку.
Фото — Акім Карпач

Представниці Мистецького арсеналу на Франкфуртському книжковому ярмарку.
Наталія Драпак, Юлія Козловець, Ірина Білан.
Фото — Акім Карпач

«СПІЛКУЮЧИСЬ ІЗ ВЕЛИКОЮ КІЛЬКІСТЮ ВІДВІДУВАЧІВ СТЕНДА, МИ ВІДЧУЛИ СЕБЕ СВОЄРІДНИМ ОСЕРЕДКОМ ОБМІНУ РЕСУРСАМИ ТА КОНТАКТАМИ. ДО НАС ПРИХОДИЛИ ДУЖЕ РІЗНІ ГОСТІ: ЯК УКРАЇНЦІ, СЕРЕД ЯКИХ БУЛИ УЧАСНИКИ УКРАЇНСЬКОЇ ПРОГРАМИ, ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТІ, ЩО [ТИМЧАСОВО] ЖИВУТЬ У НІМЕЧЧИНІ, ТАК І ІНОЗЕМЦІ – ПРЕДСТАВНИКИ ОРГАНІЗАЦІЙ КУЛЬТУРИ ТА КРЕАТИВНОГО СЕКТОРА, СТУДЕНТИ, ЩО ВИВЧАЮТЬ ДИЗАЙН І МЕДІА, ВЧИТЕЛІ, ЖУРНАЛІСТИ І КУРАТОРИ. ІНКОЛИ РАЗОМ З ІНФОРМАЦІЄЮ ПРО УКРАЇНУ ТА АКТУАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ МИ ДІЛИЛИСЯ Ї РЕКОМЕНДАЦІЯМИ ПРО ВИДАВНИЦТВА ЧИ ОРГАНІЗАЦІЇ, З ПРЕДСТАВНИКАМИ ЯКИХ САМЕ ТУТ, НА ЯРМАРКУ, ЗУСТРІЛИСЯ. МИ МАЛИ Ї РОБОЧІ ЗУСТРІЧІ З ПАРТНЕРАМИ, ЗОКРЕМА ЩОДО ПРОЄКТУ СЕЛА ЗА ПІДТРИМКИ КРЕАТИВНОЇ ЄВРОПИ, З ЯКИМИ ПОЗНАЙОМИЛИСЬ 2022 РОКУ САМЕ У ФРАНКФУРТІ»

ІРИНА БІЛАН

Керівниця Відділу фандрейзингу

Pictoric та Міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал» представили міжнародну виставку ілюстрації *When Everything Matters* на центральній площі Франкфуртського книжкового ярмарку — площі *Agoga*. Натхненна фокус-темою XI Міжнародного фестивалю «Книжковий Арсенал», виставка представила роботи провідних українських і міжнародних авторів. Цей проєкт — діалог українських ілюстраторів і графічних дизайнерів з митцями з інших країн, обговорення важливих тем мовою ілюстрації.

За фінансової підтримки Федерального міністерства закордонних справ Німеччини під час ярмарку вдруге відбулась Спеціальна програма для видавців з України та сусідніх країн. Про цю програму можна прочитати у Розділі 2 цього звіту.

Мистецький арсенал спільно з Goethe-Institut в Україні представив програму подій *Fragility of Freedom*, фінансовану Міністерством закордонних справ Німеччини. Ця програма мала на меті зміцнення стійкості українських культурних та освітніх партнерів.

До програми увійшло 17 подій: про українське питання і сприйняття України у світі; екологічні наслідки російської війни в Україні; деколонізацію; конспірологічні теорії та пропаганду; пам'ять і межі колективного розуміння, а також про український книжковий ринок, освіту і науку, про читання як терапію.

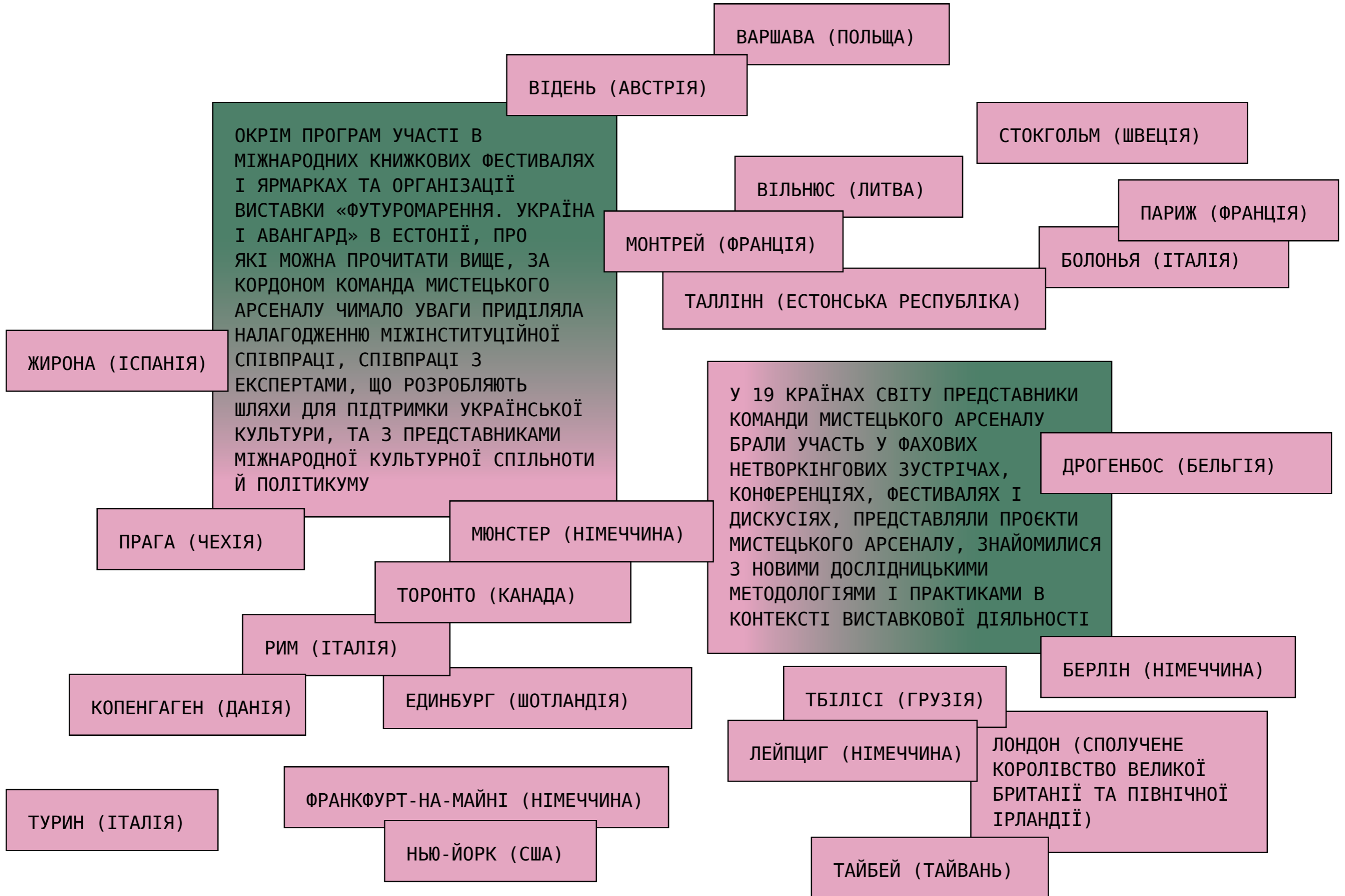
Учасниками подій стали Ірина Цілик, Олександр Михед, Катерина Міхаліцина, Мар'яна Савка, Кирило Безкоровайний, Катерина Шаванова, Максим Яковлев, Олеся Островська-Люта, Володимир Єрмоленко, Вахтанг Кебуладзе, Катерина Ботанова, Світлана Ославська, Севгіль Мусаєва, Павло Казарін, Лія Достлева, Андрій Достлев, Альона Каравай та інші.

Виставка *When Everything Matters*.
Фото — Акім Карпач

Фото — Акім Карпач

ДИСКУСІЯ «УКРАЇНСЬКІ МУЗЕЇ ПІД ЧАС ВІЙНИ» В THE MUSEUM OF MODERN ART (НЬЮ-ЙОРК, США)

У листопаді в Музеї сучасного мистецтва (The Museum of Modern Art, MoMA) в Нью-Йорку відбулася розмова за участі Олеси Островської-Лютої, генеральної директорки Мистецького арсеналу, та Юлії Ваганової, очільниці Національного музею мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків. Модерував розмову мистецтвознавець і критик The New York Times Джейсон Фараго. У 2023 році він став фіналістом Пулітцерівської премії за матеріали про культурний вимір війни Росії проти України. Дискусія була організована за підтримки Українського інституту.

Очільниці двох київських культурних інституцій обговорили широкий спектр тем, пов'язаних із музейною практикою під час війни: що відбувається в українських музеях під час війни; які проблеми щодня постають перед закладами культури; як нинішній досвід музеїв впливає на розуміння їхніх практик у майбутньому. Поговорили й про роль мистецьких просторів для спільнот та розповіли про програмування діяльності Мистецького арсеналу та Музею Ханенків впродовж 2022-2023 років.

Розмову можна послухати [за посиланням](#) на сайті MoMA.

Дискусія «Українські музеї під час війни».
Фото — Austin Donohue

THE MOMENTUM INTERNATIONAL DELEGATE PROGRAMME (ЕДИНБУРГ, ШОТЛАНДІЯ)

У серпні 2023 року директорка Міжнародного фестивалю «Книжковий Арсенал» Юлія Козловець була делегаткою міжнародного літературно-видавничого проєкту The Momentum international delegate programme, що відбувся в межах Единбурзького міжнародного книжкового фестивалю. Momentum — це програма подій, яка знайомить міжнародних фахівців видавничо-літературного сектору з сучасним культурним ландшафтом Шотландії заради появи нових партнерств і проєктів.

Під час подій фестивалю учасники програми могли знайомитися, обмінюватися

ідеями та досвідами, довідатися про роботу Creative Scotland — організації, яка системно підтримує мистецькі інституції та проєкти в Шотландії. У межах програми Юлія Козловець знайомила літературних делегатів з Міжнародним фестивалем «Книжковий Арсенал» та іншими проєктами і програмами Мистецького арсеналу, розповідала про роботу культурної та видавничої сфер України під час війни. Складовими поїздки в Единбург стали щільна програма дискусій і круглих столів, а також можливість потрапити за лаштунки Единбурзького фестивалю разом із Ніком Барлі — людиною, що очолювала фестиваль із 2009 до 2023 року.

Ця поїздка стала можливою завдяки підтримці Британської Ради, яка є постійним партнером програми та відповідає за фасилітацію зв'язків із місцевими культурними організаціями. Нотатки з цієї поїздки [British Council Ukraine](#) та Книжковий Арсенал розмістили на своїх сторінках у соціальних мережах.

Юлія Козловець міжнародному літературно-видавничого проєкті The Momentum international delegate programme.
Фото — Facebook British Council Ukraine

ДИСКУСІЯ CULTURE IN WAR Y DEPOT — KUNST UND DISKUSSION (ВІДЕНЬ, АВСТРІЯ)

У січні 2023 року Ольга Жук, заступниця генеральної директорки Мистецького арсеналу з питань сучасного мистецтва, взяла участь у дискусії Culture in War у просторі для актуальних дебатів про мистецтво, суспільство та науку Depot-Kunst und Diskussion. У дискусії також взяла участь Божена Пеленська, програмно-виконавча директорка Jam Factory Art Center (Львів). Розмову модерував Василь Черепанин, керівник Центру візуальної культури (Київ).

Під час дискусії учасники обговорювали виклики культурних інституцій в умовах війни, роль мистецтва для суспільства, важливість співпраці з українськими осередками, які підтримують культурне життя в Україні, а також предестали проекти й напрацювання інституцій, у яких працюють.

Розмову можна послухати [за посиланням](#) на YouTube-каналі Depot Kunst.

Зображення: DEPOT — KUNST UND DISKUSSION

РОЗДІЛ 5

ФІНАНСИ

ФІНАНСИ

ФІНАНСИ

ФІНАНСИ

Основним викликом, який суттєво впливав і продовжує впливати на діяльність інституції та її фінансовий результат, є повномасштабне військове вторгнення Росії на територію України, яке розпочалось 24.02.2022. Це призвело до появи низки виправданих безпекових обмежень, які безпосередньо впливають на можливість проведення публічних подій.

Варто зазначити, що обсяг бюджетних коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки підприємства на 2023 рік, склав 33 844,0 тис. грн. Вказана сума передбачала покриття витрат лише на зарплату частини штатних працівників, відрахування на соціальні заходи та частково на послуги охорони та комунальні послуги.

Проте, незважаючи на обмежені ресурси бюджетної фінансової підтримки та можливості підприємства в умовах воєнного стану, звітний рік було завершено з чистим прибутком у розмірі 29,0 тис. грн при запланованому показнику 26,0 тис. грн. За результатами фінансово-господарської діяльності власні доходи підприємства у 2023 році склали 15 102,0 тис. грн, з яких чистий дохід від продажу квитків та надання організаційних послуг — 10 260,0 тис. грн, тобто більше від планового показника (7 600,0 тис. грн) на 2 660,0 тис. грн або виконання — 135 %.

Війна продовжує бути основною загрозою для діяльності інституції і породжує додаткові витрати, критичні для забезпечення її функціонування. Варто зазначити, що завдяки інтенсивній роботі команди Мистецького арсеналу у 2023 році було залучено грантові та спонсорські кошти для покриття вказаних вище витрат та збереження команди. Це дозволило інституції продовжувати якісно виконувати поставлені завдання.

Наприклад, щоб вберегти людей та колекцію від авіаударів, за рахунок грантових коштів було здійснено облаштування найпростішого укриття, а з метою забезпечення діяльності інституції в умовах блекауту — безоплатно отримано генератори та зарядні станції.

	2023 рік	2022 рік	2021 рік	2020 рік	2019 рік	2018 рік	2017 рік
Зароблені доходи	10 260	2 364	10 222	2167	10 637	10 006	12 295
Інші операційні доходи (в т. ч. бюджетні асигнування, грантові кошти, спонсорська допомога)	36 925	38 761	46 376	41 328	48 292	42 431	36 022
Інші доходи	1 259	1 203	10 426	1161	5 120	1989	2936
Витрати	48 755	42 969	68 488	46 393	65 093	53 809	54 695
Фінансовий результат	29	-200	-1 489	-1 379	-945	617	-3 442

тис. грн

	2023 рік	2022 рік	2021 рік	2020 рік	2019 рік	2018 рік	2017 рік
Витрати на оплату праці	63%	57%	44%	55%	43%	43%	33%
Інші операційні витрати (здебільшого проектні)	18%	24%	42%	25%	39%	38%	39%
Відрахування на соціальні заходи	14%	13%	9%	12%	9%	9%	7%
Амортизація	3%	5%	3%	5%	5%	5%	8%
Матеріальні затрати	2%	1%	2%	3%	4%	4%	14%

Позикодавець	Залишок боргів станом на початок 2022 року	Залишок боргів станом на кінець 2022 року
Державне підприємство «Фінансування інфраструктурних проектів»	119,6	119,6
Державне підприємство «Зал офіційних делегацій»	3,95	3,7

млн грн

У період з 2005 по 2012 роки Мистецький арсенал залучив понад 420 млн грн на створення культурної інституції, а саме реконструкцію та розбудову будівлі Старого Арсеналу площею 56 тис. м². Зазначених коштів було недостатньо для завершення всіх необхідних робіт, оскільки, згідно з наявним інвестиційним проектом, загальний кошторис його реалізації на сьогодні становить близько 4 млрд грн.

Більшість коштів були залучені за державними інфраструктурними програмами як внесок суспільства у створення найбільшої культурної інституції країни. Однак значну частину коштів залучено у формі позики чи поворотної фінансової допомоги на розбудову Старого Арсеналу. Таким чином, було накопичено 128 млн грн боргів, з яких на сьогодні сплачена лише невелика частина.

Договори щодо цих фінансових зобов'язань Мистецького арсеналу уклалися в 2010–2011 роках. На жаль, відповідні рішення ухвалювалися без необхідного аналізу шляхів повернення боргу в майбутньому. Єдиним джерелом повернення позики є грошові надходження від діяльності інституції й вони не можуть вважатись достатніми для повернення боргів такого обсягу, особливо якщо врахувати, що основна місія інституції — не генерування прибутку, а соціально-культурний розвиток суспільства.

У 2017 та 2018 роках настали терміни повернення цих боргів. Управлінська команда провела складні переговори з кредитором ФінІнПро за активного включення відповідальних державних органів — Державного управління справами та Міністерства фінансів України, внаслідок чого у 2018 році вдалося відтермінувати виплату за боргованості до 2025 року.

Втім, попри те що термін повернення боргу відкладено, проблема старих боргів у цілому залишається невирішеною, оскільки самотужки повернути 119,6 млн грн — задача, що не є реалістичною для жодної культурної інституції України. Через складність і системність цього питання, а також те, що Мистецький арсенал — не єдине підприємство зі схожим боргом і ділить долю необґрунтованих форм і розмірів позик із низкою інших стратегічних підприємств у країні, було доручено Мінінфраструктури, МКІП, Мінфіну, Укрінфрапроєкту разом з Державним управлінням справами опрацювати питання щодо механізмів врегулювання заборгованості ДП «НКММК «Мистецький арсенал» перед ДП «Фінінпро» за договорами позики.

Кабінетом Міністрів України було винесено Розпорядження №314-р, від 18 квітня 2023 року (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/314-2023-%D1%80#Text>), яким затверджено «План з організації завершення реалізації деяких інфраструктурних проєктів». Одним з ключових завдань цього плану є доручення відповідальним міністерствам та державним установам розробити і подати на розгляд Кабінету Міністрів України проєкт нормативно-правового акта, спрямованого на вирішення питань списання заборгованості державних і комунальних підприємств перед державним підприємством «Фінансування інфраструктурних проєктів», що виникла за договорами безпроцентної позики, наданої для виконання деяких завдань і заходів Державної цільової програми підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з

футболу, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2010 р. № 357 (Офіційний вісник України, 2010 р., № 39, ст. 1297). Терміном виконання цього завдання було визначено перше півріччя 2023 року, але на момент складання цього звіту шляхів вирішення проблеми не знайдено. Команда Мистецького арсеналу продовжує працювати над пошуком ефективного рішення цього питання.

Мистецький арсенал підтвердив спроможність і відповідально повертає 9,75 млн грн позики, залученої у 2009–2010 роках від державного підприємства «Зал офіційних делегацій».

Впродовж 2023 року Мистецький арсенал також повернув частину боргу державному підприємству «Зал офіційних делегацій» у сумі 0,25 млн грн і станом на кінець 2023 року залишок боргу склав 3,7 млн грн.

КОМЕНТАР ДО АУДИТОРСЬКОЇ ДУМКИ

Аудитор — Товариство з обмеженою відповідальністю «Міжнародна група аудиторів» — підтверджує, що фінансова звітність Мистецького арсеналу в усіх суттєвих аспектах достовірно відображає фінансовий стан, результати та грошові потоки за 2023 рік.

Водночас аудитор у своєму звіті висловлює ключове питання аудиту, на яке потрібно звертати увагу, читаючи фінансову звітність. Це питання, як і в попередні роки, стосується діяльності підприємства в період до 2017 року.

Таким є необхідність врегулювання питання довгострокової позики у розмірі 119,6 млн грн, яку Мистецький арсенал отримав у 2010–2011 роках. Команда Мистецького арсеналу продовжує працювати над пошуком ефективного рішення цього питання. Детальніше про це написано в розділі цього звіту Позики та фінансова допомога.

Додатково аудитори звернули увагу на такі ключові питання, як вплив війни та наслідків пандемії COVID-19 на діяльність інституції. Неможливо спрогнозувати подальший перебіг подій, визначити заходи, які буде застосовано керівництвом країни, терміни дії обмежувальних заходів, а також достовірно оцінити ступінь їх впливу на діяльність Мистецького арсеналу та відповідні наслідки.

Міжнародна група аудиторів
Україна, місто Київ, вулиця
Січових Стрільців (Артема), 58-2
+38 044 501 24 41; +38 044 484 03 27

International auditors group
Sichovykh Striltsiv (Artema) St,
58-2, Kyiv, Ukraine
+38 044 501 24 41; +38 044 484 03 27

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Керівництву
ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА
«НАЦІОНАЛЬНИЙ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ
ТА МУЗЕЙНИЙ КОМПЛЕКС
«МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ»

Звіт щодо аудиту фінансової звітності

Думка

Ми провели аудит фінансової звітності ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «НАЦІОНАЛЬНИЙ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ТА МУЗЕЙНИЙ КОМПЛЕКС «МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ» (ідентифікаційний код 33403498) (надалі - Підприємство), що складається з Балансу (Звіту про фінансовий стан) на 31 грудня 2023р., Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) за 2023 рік, Звіту про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2023 рік, Звіту про власний капітал за 2023 рік і Приміток до фінансової звітності за 2023 рік, що закінчився зазначеною датою, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, фінансова звітність Підприємства, що додається, складена в усіх суттєвих аспектах відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку України (П(С)БО).

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Підприємства згідно з етичними вимогами, застосованими в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Пояснювальний розділ

Не змінюючи нашу думку, Ми звертаємо увагу на наслідки впливу на діяльність Підприємства повномасштабного військового вторгнення Росії на територію України, що продовжує бути загрозою як для діяльності інституції так і для музейної колекції, запровадження воєнного стану та пандемії Коронавірусної хвороби (COVID-19) та пов'язаних з цим обмежувальних заходів. У зв'язку з неможливістю спрогнозувати подальший перебіг подій, визначити заходи, які буде застосовано керівництвом країни, терміни дії обмежувальних заходів, в також достовірно оцінити ефект впливу поточної ситуації на діяльність Підприємства та її контрагентів, а також на економічне середовище в цілому, ми не можемо достовірно оцінити ефект впливу цих обставин на фінансову звітність Підприємства за рік, що закінчився 31 грудня

2023р. та на спроможність Підприємства продовжувати діяльність в подальшому. У випадку суттєвих змін у діяльності Підприємства або настання інших подій, які суттєво вплинуть на діяльність Підприємства, керівництво Підприємства буде оцінювати вплив цих подій на діяльність, а також приймати рішення про необхідність коригування даних і фінансової звітності та оприлюднення такої інформації. Нашу думку щодо цього питання не було модифіковано.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту – це питання, що, на наше професійне судження, були значущими під час нашого аудиту фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядалися у контексті нашого аудиту фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що мали найбільше значення під час аудиту фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання в своєму звіті аудитора, крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або якщо за край виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Ключове питання аудиту:

облік на основі припущення щодо здатності Підприємства продовжувати свою діяльність на безперервній основі

Зобов'язання Підприємства значно перевищують оборотні активи, що може вказувати на існування значної невизначеності, яка може поставити під значний сумнів здатність Підприємства продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Довгострокові зобов'язання Підприємства за позиками (надано на виконання Постанови Кабінету Міністрів України №357 від 14 квітня 2010 року для фінансування проєктів у рамках виконання завдань і заходів, передбачених Державною цільовою програмою підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи з футболу 2012 року) у розмірі 120млнгрн. із строком погашення до 31.12.2025р., в умовах суттєвого впливу на діяльність Підприємства заходів карантинного обмеження, запровадження воєнного стану.

Розпорядження Кабінету Міністрів України №314-р, внесені 18 квітня 2023 року «План з організації завершення реалізації деяких інфраструктурних проєктів», яким передбачено розроблення та подання на розгляд КМУ проєкт нормативно-правового акта, який спрямований на вирішення питань списання заборгованості державних та комунальних підприємств перед державним підприємством "Фінансування інфраструктурних проєктів", що виникла за договорами безпроцентної позики, наданої для виконання деяких завдань і заходів Державної цільової програми підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2010 р. № 357 – на момент складання даного звіту – не виконано.

Ми розглянули пропозиції Підприємства стосовно очікуваного фінансового стану, фінансових результатів на майбутній період, щоб переконатися, що у Підприємства є достатньо коштів для покриття заборгованості,

для оцінки того, чи існує істотна невизначеність, що може викликати значний сумнів щодо здатності Підприємства продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Аналіз вимагає від керівництва використання істотних суджень стосовно здатності сплатити короткострокові зобов'язання під час звичайної господарської діяльності та на перспективу виконання зазначених довгострокових зобов'язань. Із урахуванням суттєвості використаних суджень, значущості впливу застосування припущення щодо здатності Підприємства продовжувати свою діяльність на безперервній основі, ми розглядали оцінку доречності обліку на основі припущення щодо здатності Підприємства продовжувати свою діяльність на безперервній основі ключовим питанням аудиту.

У відповідь на виявлене ключове питання аудиту ми виконали такі аудиторські процедури: аналіз оцінки керівництва щодо обліку на основі припущення щодо здатності Підприємства продовжувати свою діяльність на безперервній основі, планів щодо сплати за короткостроковими та довгостроковими зобов'язаннями, включно з підготовкою та затвердженням прогнозів, перевірку вхідних даних і використаних припущень; проаналізували структуру довгострокових зобов'язань, умови договорів та заходів, що запроваджувались для регулювання заборгованості; проаналізували показники Підприємства щодо фінансового стану, заявлених надходжень; проаналізували поточні та очікувані події та умови, включно з фінансовими та операційними індикаторами, які можуть викликати сумнів щодо здатності Підприємства продовжувати свою діяльність на безперервній основі; перевірку достовірності даних та обґрунтованості припущень, застосованих під час підготовки прогнозів, за рахунок порівняння прогнозних продажів з історичною фінансовою інформацією для оцінки точності прогнозування; критичного розгляду припущень, використаних щодо прогнозів грошових потоків, з посиланням на доступну інформацію, та оцінку того, чи знаходяться основні грошові потоки під контролем Підприємства; виконання аудиторських процедур стосовно подій після звітного періоду з метою підтвердження фактичних результатів діяльності Підприємства у порівнянні із бюджетними показниками; аналіз умов угод на отримання позик стосовно доступних методів зменшення фінансових ризиків; аналіз подальших змін у договорах з основними клієнтами, які можуть вплинути на здатність Підприємства генерувати достатній рівень потоків грошових коштів від операційної діяльності; оцінку зовнішніх факторів, які можуть вказувати на наявність негативних подій та умов та оцінку повноти та достатності інформації, яка розкривається у фінансовій звітності.

Ми включили до плану аудиту процедури, які неможливо було передбачити, проаналізували бухгалтерські проводки, щоб визначити, що вони відповідають комерційній сутності та обґрунтованості.

Ми провели наші процедури на вибірковій основі у відповідності до свого професійного судження та методології аудиту.

Інша інформація

Управлінський персонал Підприємства несе відповідальність за іншу інформацію, підготовлену станом та за рік, що закінчився 31.12.2023 року. Інша інформація включає Звіт про управління за 2023 рік.

Наша думка щодо фінансової звітності Підприємства не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації. У зв'язку з нашим аудитом фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією, ідентифікованою

вище та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією та фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інформація має вигляд такої, що містить суттєве викривлення. Якщо на основі проведеної нами роботи ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт.

Стосовно наявності суттєвих невідповідностей між фінансовою звітністю та іншою інформацією (МСА 720 «Відповідальність аудиторів щодо іншої інформації в документах, що містять перевірену аудитором фінансову звітність»): Аудитори ознайомилися з іншою інформацією, оскільки існує можливий вплив на фінансову звітність невиявлених викривлень, які є не всеохоплюючими між перевіреною аудитором фінансовою звітністю та іншою інформацією, та не ставлять під сумнів достовірність перевіреної аудитором фінансової звітності Підприємства.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до стандартів фінансової звітності та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Підприємства продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовано, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Підприємство чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому. Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Підприємства.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, якщо воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- Ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик

невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для виявлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;

- Отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю;
- Оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- Доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, які поставили б під значний сумнів можливість Підприємства продовжити безперервну діяльність. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в своєму звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Тим не менше, майбутні події або умови можуть примусити Підприємство припинити свою діяльність на безперервній основі.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, разом із іншими питаннями інформацію про запланований обсяг і час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які значні недоліки системи внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

На виконання вимог статті 14 Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність" №2258-VIII від 21 грудня 2017 року (далі - Закон 2258), повідомляємо:

- 1) повне найменування юридичної особи; склад фінансової звітності або консолідованої фінансової звітності, звітний період та дата, на яку вона складена; також зазначається - відповідно до яких стандартів складено фінансову звітність або консолідовану фінансову звітність (міжнародних стандартів фінансової звітності або національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, інших правил) – розкрито у розділі «Звіт щодо аудиту фінансової звітності»;
- 2) твердження про застосування міжнародних стандартів аудиту - розкрито у розділі «Звіт щодо аудиту фінансової звітності»;
- 3) чітко висловлена думка аудитора немодифікована або модифікована (думка із застереженням, негативна) або відмова від висловлення думки, про те, чи розкриває фінансова звітність або консолідована фінансова звітність в усіх суттєвих аспектах достовірно та об'єктивно фінансову інформацію згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності або національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та відповідає вимогам законодавства з питань її складання. Якщо суб'єкт аудиторської діяльності не може

висловити аудиторську думку, звіт повинен містити відмову від висловлення думки - розкрито у розділі «Звіт щодо аудиту фінансової звітності»;

4) окремі питання, на які суб'єкт аудиторської діяльності вважає за доцільне звернути увагу, але які не вплинули на висловлену думку аудитора - розкрито у розділі «Звіт щодо аудиту фінансової звітності».

У розділі Ключові питання аудиту цього звіту нами розкриті питання, що мали найбільше значення під час аудиту фінансової звітності поточного періоду та на які на наше професійне судження доцільно звернути увагу. Ці питання були розглянуті в контексті нашого аудиту фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні нашої думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань.

Під час виконання цього завдання з обов'язкового аудиту ми не виявили інших питань стосовно аудиторських оцінок, окрім тих, що зазначено у розділі Ключові питання аудиту цього звіту, інформацію щодо яких ми вважаємо за доцільне розкрити у відповідності до вимог пп.3 ч.4 статті 14 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017р. №2258-VIII;

5) про узгодженість фінансової інформації у звіті про управління (консолідованому звіті про управління), який складається відповідно до законодавства, з фінансовою звітністю (консолідованою фінансовою звітністю) за звітний період та/або з іншою інформацією, отриманою аудитором під час аудиту, а за наявності суттєвих викривлень у звіті про управління наводиться опис таких викривлень та їх характер – розкрито у розділі «Звіт щодо аудиту фінансової звітності»;

6) суттєву невизначеність, яка може ставити під сумнів здатність продовження діяльності юридичної особи, фінансова звітність якої перевіряється, на безперервній основі у разі наявності такої невизначеності – не виявлено;

7) основні відомості про суб'єкта аудиторської діяльності, що провів аудит (повне найменування, місцезнаходження, інформація про включення до Реєстру) – розкрито в розділі Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів у підрозділі «Основні відомості про суб'єкта аудиторської діяльності»;

8) найменування органу, який призначив суб'єкта аудиторської діяльності на проведення обов'язкового аудиту – Державне управління справами уповноважений орган управління ДП «НКММК «МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ»;

9) дата призначення суб'єкта аудиторської діяльності та загальна тривалість виконання аудиторських завдань без перерв з урахуванням продовження повноважень, які мали місце, та повторних призначень для надання послуг з обов'язкового аудиту – березень 2024р.

Для ТОВ «Міжнародна група аудиторів» це завдання є третім роком проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності Підприємства після набуття чинності Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» №2258-VIII від 21.12.2017р., змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99р. №996-XIV, внесених Законом України №2164-VIII від 05.10.2017р.;

10) аудиторські оцінки, що включають, зокрема (а) опис та оцінку найбільш значущих ризиків суттєвого викривлення інформації у фінансовій звітності (консолідованій фінансовій звітності), що перевіряється, у

тому числі внаслідок шахрайства та (б) чітке посилання на відповідну статтю або інше розкриття інформації у фінансовій звітності (консолідованій фінансовій звітності) для кожного опису та оцінки найбільш значущих ризиків у звітності, що перевіряється та (в) стислий опис заходів, вжитих аудитором для вступування таких ризиків та (г) якщо це доречно, основні застереження щодо таких ризиків - керуючись Міжнародними стандартами аудиту, зокрема, але не виключно, 240, 300, 315, 320, 330, 450, 500, 505, 520, що надають визначення аудиторського ризику та характеризують основні його складові, визначають правила та процедури, які повинен виконати аудитор щодо ідентифікації та оцінки ризиків виникнення викривлення та шахрайства відповідно, одночасно, зберігаючи професійний скептицизм протягом всього процесу аудиту, ми постійно оцінюємо отриману інформацію щодо суб'єкта господарювання, його середовища, включаючи його внутрішній контроль, на предмет існування чинників ризику помилки або шахрайства, в результаті чого ідентифікуємо та оцінюємо ризик суттєвого викривлення внаслідок помилки або шахрайства. Нашими діями у відповідь на оцінені ризики є застосування різних процедур щодо виявлення помилок (спостереження, запит, перевірка, повторне виконання, повторне обчислення, аналітичні процедури). Нашими основними діями щодо виявлення помилок у фінансовій звітності є дії у відповідь на оцінені ризики. Ми розробляємо відповідні аудиторські процедури і тести для пошуку та ідентифікації помилок у фінансовій звітності та завдяки використанню комп'ютеризованих методів аудиту забезпечує високу ефективність, що дає змогу провести більш розширене тестування електронних операцій та файлів з рахунками, відібрати типові операції, виконати сортування операцій із конкретними характеристиками, ідентифікувати незвичайні або неочікувані зв'язки між елементами фінансової звітності, уможливило більш докладну перевірку, дозволяє збільшити обсяг вибірки. Ми розглядаємо суттєвість на рівні фінансових звітів у цілому, а також стосовно окремих рахунків, класів операцій та інформації, що розкривається. При виявленні помилок ми досліджуємо їх причини, суттєвість їх впливу, необхідність застосування додаткових процедур аудиту, оцінюємо, чи свідчить ідентифіковане викривлення про шахрайство. (додатково в розділі «Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів»).

11) пояснення щодо того, якою мірою вважалось можливим виявити порушення, включаючи шахрайство, під час обов'язкового аудиту - розкрито в розділі «Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів»;

12) підтвердження того, що думка аудитора, наведена в аудиторському звіті, узгоджується з додатковим звітом для аудиторського комітету та

13) твердження про ненадання неаудиторських послуг, визначених статтею 6 Закону 2258, і про незалежність ключового партнера з аудиту та суб'єкта аудиторської діяльності від юридичної особи під час проведення аудиту -

Ми підтверджуємо, що звіт незалежного аудитора узгоджено із додатковим звітом для аудиторського комітету (органу на який покладено функції). Ми підтверджуємо, що ми не надавали послуг, що заборонені МСА, статтею 6 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», та що ключовий партнер з аудиту та аудиторська фірма були незалежними по відношенню до Підприємства при проведенні аудиту, згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів та етичним вимогам, застосованим в Україні до нашого аудиту фінансової звітності.

Під час проведення аудиту нами не було встановлено жодних додаткових фактів або питань, які могли б вплинути на нашу незалежність та на які ми б хотіли звернути Вашу увагу. У розділі звіту Звіт щодо аудиту фінансової звітності цього звіту незалежного аудитора розкрито інформацію щодо обсягів аудиту й обмежень властивих для аудиту;

14) інформація про інші надані аудитором або суб'єктом аудиторської діяльності юридичній особі або контролюваним нею суб'єктам господарювання послуги, крім послуг з обов'язкового аудиту, що не розкриті у звіті про управління або у фінансовій звітності – не надавалися;

15) пояснення щодо обсягу аудиту та властивих для аудиту обмежень - розкрито в розділі «Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів».

Основні відомості про суб'єкта аудиторської діяльності (на виконання вимог п.7 ч.3 ст.14 Закону 2258)

Повне найменування: товариство з обмеженою відповідальністю «Міжнародна група аудиторів»; ідентифікаційний код юридичної особи суб'єкта аудиторської діяльності: 32621402; номер реєстрації у Реєстрі – 3265; свідоцтво про внесення в Реєстр суб'єктів аудиторської діяльності №3265 видане згідно з рішенням Аудиторської палати України №127 від 25.09.2003р.; Свідоцтво про відповідальність системи контролю якості №0786 видане згідно з Рішенням Аудиторської палати України №360/4 від 31.05.2018р., Свідоцтво про внесення до реєстру аудиторських фірм, які можуть проводити аудиторські перевірки професійних учасників ринку цінних паперів №303, серія П000303 від 12.11.2015р.

Місцезнаходження: 04053, Україна, м.Київ, вул.Артема (Січових Стрільців), 58-2 В, оф.27, тел./факс: 501 2441; веб-сайт суб'єкта аудиторської діяльності: www.MGA.com.ua, www.audits.kiev.ua. Аудитор, що проводив аудиторську перевірку: Іванченко Ольга Сергіївна, ключовий партнер з аудиту, сертифікат А №005016 від 26.12.2001 року, номер реєстрації у Реєстрі №101332.

Перевірка проведена у строк: початок з 05.03.2024р. по дату закінчення 30.04.2024р. за місцезнаходженням Підприємства та Аудитора, згідно з умовами Договору №05/03/24 про надання послуг від 05.03.2024р. Масштаб перевірки становить: документальним методом – 50%, розрахунково-аналітичним - 50% від загального обсягу документації.

Партнером завдання з аудиту, від якого є цей звіт незалежного аудитора, є Товариство з обмеженою відповідальністю «Міжнародна група аудиторів» (№3265 в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності (розділ II, III)) (ключовий партнер з аудиту, сертифікат аудитора А №005016, №101332 в реєстрі)

Іванченко Ольга Сергіївна

30 квітня 2024 року
офіс №27 в буд.№58-2 В по вулиці Артема (Січових Стрільців) в місті Києві

Додаток 1
до Навчального положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Залишк вимоги до фінансової звітності"

Table with company details: Підприємство: ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "НАЦІОНАЛЬНИЙ КУЛЬТУРНО-МІСТЕЦЬКИЙ ТА МУЗЕЙНИЙ КОМПЛЕКС "МІСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ"; Територія: М.КИЇВ; Організаційно-правова форма: Державне підприємство; Вид економічної діяльності: Організування конгресів і торговельних виставок; Середня кількість працівників: 82; Адреса, телефон: вулиця ЛАВРСЬКА, буд. 10-12, м. КИЇВ, М.КІЇВ обл., 01010; Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знаку; Складено (зробити позначку "V" у відповідній клітинці): за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, за міжнародними стандартами фінансової звітності.

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2023 р.

Balance Sheet table with columns: АКТИВ, Код рквкс, На початок звітного періоду, На кінець звітного періоду. Rows include: Нематеріальні активи, Інвестиційна нерухомість, Довгострокові фінансові інвестиції, Власні податкові активи, Залишок коштів у централізовані страхові резервні фонди, Власні оборотні активи, Виробничі запаси, Готова продукція, Товари, Поточні біологічні активи, Депозити переуступання, Векселі одержані, Дебіторська заборгованість за продукцією, товарами, роботами, послугами, Дебіторська заборгованість за розрахунками, Поточні фінансові інвестиції, Гроші та їх еквіваленти, Готівка, Рахунки в банках, Витрати майбутніх періодів, Частка переуступлення у страхових резервах, Резерви збитків або резерви належних виплат.

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1100	956	780
Усього за розділом II	1195	24 157	23 506
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	2 316 796	2 316 028

Позначення	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (імовний) капітал	1400	5 078	5 078
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1403	-	-
Податковий капітал	1410	1 953 129	1 953 749
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокрита збиток)	1420	(13 147)	(13 141)
Включений капітал	1425	(-)	(-)
Виключений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	1 945 060	1 945 686
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податки зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	119 600	117 600
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	905	-
Благодійна допомога	1526	250	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Привласнений фонд	1540	-	-
Резерв на виплату доходу-вогню	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	120 505	117 600
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	2 000
товари, роботи, послуги	1615	34	211
розрахунками з бюджетом	1620	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	2	-
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-819	-796
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	2 235	2 743
Доходи майбутніх періодів	1665	244 526	243 935
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	5 253	4 647
Усього за розділом III	1695	251 231	252 742
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
1700	-	-	-
V. Чиста вартість активів незалежного пенсійного фонду			
1800	-	-	-
Баланс	1900	2 316 796	2 316 028

Керівник:

Олеся ОСТРОВСЬКА-ЛЮТА

Головний бухгалтер:

БЕЛЕЦЬ Жанна

1. Кошик заборгованості територіальних одиниць та територій територіальних громад.

2. Визначено в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство **ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "НАЦІОНАЛЬНИЙ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ТА МУЗЕЙНИЙ КОМПЛЕКС "МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ"**

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2024	01	01
33403498		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2023 р.

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	10 260	2 364
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховання	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(34 636)	(23 573)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	-	-
збиток	2095	(24 376)	(21 209)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	36 925	38 761
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(14 239)	(19 528)
Витрати на збут	2150	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(36)	(20)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(1 726)	(1 996)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	502	493
Інші доходи	2240	1 259	1 203
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	35	-
збиток	2295	(-)	(300)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(6)	100
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	29	-
збиток	2355	(-)	(200)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	620	141
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	620	141
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	620	141
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	649	(59)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1 263	585
Витрати на оплату праці	2505	30 700	24 650
Відрахування на соціальні заходи	2510	6 658	5 464
Амортизація	2515	1 519	1 928
Інші операційні витрати	2520	8 615	10 342
Разом	2550	48 755	42 969

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

ОСТРОВСЬКА-ЛЮТА Олена

Головний бухгалтер

Жанна БЕЛЕЦЬ

Підприємство **ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "НАЦІОНАЛЬНИЙ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ТА МУЗЕЙНИЙ КОМПЛЕКС "МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ"** за ЄДРПОУ 33403498
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)

КОДИ		
2024	01	01
33403498		

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)за **Рік 2023** р.

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	13 266	2 785
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	35 142	38 215
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	-
Надходження від повернення авансів	3020	-	-
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	-	-
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	-	-
Надходження від операційної оренди	3040	187	142
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	17	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	1 918	1 246
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(10 294)	(12 144)
Праці	3105	(24 670)	(19 641)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(6 664)	(5 432)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(6 074)	(4 911)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(6 074)	(4 911)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(-)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(-)	(-)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(1 237)	(952)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	1 591	-692
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(458)	(291)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-458	-291
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Находження від:			
Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	-
Находження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	484	268
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	-	-
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(-)	(-)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(132)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	352	268
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	1 485	-715
Залишок коштів на початок року	3405	5 865	6 375
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-	205
Залишок коштів на кінець року	3415	7 350	5 865

Керівник

Головний бухгалтер

Олеся ОСТРОВСЬКА-ЛЮТА

БЕЛЕЦ Жанна

Підприємство ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "НАЦІОНАЛЬНИЙ КУЛЬТУРНО-МУЗЕЙНИЙ КОМПЛЕКС "МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ" за ЄДРПОУ

Дата (рік, місяць, число)

КОДИ		
2024	01	01
33403498		

(найменування)

Звіт про власний капітал за Рік 2023 р.

Форма №4 Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	5 078	-	1 953 129	-	(13 147)	-	-	1 945 060
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	5 078	-	1 953 129	-	(13 147)	-	-	1 945 060
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	29	-	-	29
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	620	-	-	-	-	620
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112	-	-	-	-	-	-	-	-
Накопичені курсові різниці	4113	-	-	-	-	-	-	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший сукупний дохід	4116	-	-	620	-	-	-	-	620
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215	-	-	-	-	(23)	-	-	(23)
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	-	-	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Видучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Видучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	-	620	-	6	-	-	626
Залишок на кінець року	4300	5 078	-	1 953 749	-	(13 141)	-	-	1 945 686

Керівник

Олеся ОСТРОВСЬКА-ЛЮТА

Головний бухгалтер

БЕЛЕЦ Жанна

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства фінансів України
29.11.2000 № 302 (у редакції наказу
від 28.10.2003 № 662 з змінами, внесеними наказом Міністерства
фінансів України від 09.07.2021 року № 385)

Дата (рік, місяць, число)	Код		
2023	12	31	
за СДРНОУ	33403498		
за КАТОГПГ *	UA8000000000000624772		
за СПОДУ	57474		
за КОПФОГ	140		
за КВЕД	82.30		

Підприємство **ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "НАЦІОНАЛЬНИЙ КУЛЬТУРНО-МІСТЕЦЬКИЙ ТА МУЗЕЙНИЙ КОМПЛЕКС "МІСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ"**Територія **М.КИЇВ**

Державне управління справами

Державне підприємство

Організаційно-правова форма господарювання

Організаційна форма господарювання

Вид економічної діяльності

Однієї одиниці: тис.грн.

ПРИМІТКИ ДО РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

за 2023 рік

Форма №5

Код за ДКУД

1801008

I. Нематеріальні активи

Групи нематеріальних активів	Код розділа	Залишок на початок року		Надійшло за рік	Перехідна (доцінка +, уцінка -)		Вибуло за рік		Нараховано амортизації за рік	Вітраги від зменшення корисності за рік	Інші зміни за рік		Залишок на кінець року	
		первинна (перевірена) вартість	накопичена амортизація		первинна (перевірена) вартість	амортизація	первинна (перевірена) вартість	амортизація			первинна (перевірена) вартість	амортизація	первинна (перевірена) вартість	амортизація
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Право користування природними ресурсами	010	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Право користування майном	020	1816730	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1816730	-
Право на комерційні позичення	030	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Право на об'єкти промислової власності	040	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Авторське право та суміжні з ним права	050	161	161	-	-	-	-	-	-	-	-	-	161	161
Інші нематеріальні активи	060	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Резерв	070	1024	1021	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1024	1024
Гуанд	080	1817916	1183	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1817916	1186
Гуанд	090	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
З рядка 080 графа 14	14	вартість нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності												
З рядка 080 графа 15	15	вартість оформлених у заставу нематеріальних активів												
З рядка 080 графа 5	5	вартість створених підприємством нематеріальних активів												
З рядка 080 графа 15	15	вартість нематеріальних активів, отриманих за рахунок цільових асигнувань												
З рядка 080 графа 15	15	накопичена амортизація нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності												

1 Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

II. Основні засоби

Група основних засобів	Код рядка	Залишок на початок року		Надійшло за рік	Переоцінка (дооцінка +, уцінка -)		Вибуло за рік		Нарахунок амортизації за рік	Пирати від зменшення корисності	Інші зміни за рік		Залишок на кінець року		у тому числі			
		первісна (пероцінена) вартість	знос		первісна (пероцінена) вартість	знос	первісна (пероцінена) вартість	знос			первісна (пероцінена) вартість	знос	озережати за фінансовою оцінкою	первісна (пероцінена) вартість	знос	первісна (пероцінена) вартість	знос	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Земельні ділянки	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інвестиційна нерухомість	105	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Капітальні витрати на поліпшення земель	110	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Будинки, споруди та передавальні пристрої	120	42092	21178	-	-	-	-	-	070	-	-	-	42092	24048	-	-	-	-
Машини та обладнання	130	3528	3021	199	-	-	271	277	259	-	-	-	6169	2883	-	-	-	-
Транспортні засоби	140	385	366	-	-	-	-	-	5	-	-	-	385	371	-	-	-	-
Інструменти, прилади, інвентар (вексль)	150	1306	1262	269	-	-	3	3	49	-	-	-	1363	1308	-	-	-	-
Тварини	160	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Багаторічні насадження	170	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші основні засоби	180	1306	1168	-	-	-	-	-	32	-	-	-	1306	1200	-	-	-	-
Бібліотечні фонди	190	65	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	65	29	-	-	-	-
Машини необоротні матеріальні активи	200	6020	5923	315	-	-	99	99	319	-	-	-	6236	6143	-	-	-	-
Тимчасові (нетитульовані) споруди	210	12	4	-	-	-	-	-	2	-	-	-	12	6	-	-	-	-
Природні ресурси	220	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інвентарна тара	230	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Предмети прокату	240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші необоротні матеріальні активи	240	2417	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2417	-	-	-	-	-
Разом	260	51195	34651	1374	-	-	379	379	1576	-	-	-	28186	36088	-	-	-	-

3 рядка 260 графа 14 вартість основних засобів, щодо яких існують передбачені чинним законодавством обмеження права власності вартість оформлених у заставу основних засобів

залишкова вартість основних засобів, що тимчасово не використовуються (консервація, реконструкція тощо)

первісна (пероцінена) вартість повністю амортизованих основних засобів

основні засоби орендованих сліпих (шліфених) майнових комплексів

вартість основних засобів, призначених для продажу

залишкова вартість основних засобів, утриманих унаслідок надзвичайних подій

вартість основних засобів, придбаних за рахунок підлогового фінансування

вартість основних засобів, що вилучені в операційну оренду

знос основних засобів, щодо яких існують обмеження права власності

вартість імплементованої нерухомості, оціненої за справедливою вартістю

(261)

(262)

(263)

(264) 5801

(2641)

(265)

(2651)

(266) 281

(267)

(268)

(269)

III. Капітальні інвестиції

Найменування показника	Код рядка	За рік	На кінець року
1	2	3	4
Капітальне будівництво	280	-	-
Придбання (виготовлення) основних засобів	290	1059	453666
Придбання (виготовлення) інших нероботних матеріальних активів	300	315	28
Придбання (створення) нематеріальних активів	310	-	-
Придбання (виробування) довгострокових біологічних активів	320	-	-
Інші	330	-	-
Разом	340	1374	453694

З рядка 340 графа 3 капітальні інвестиції в інвестиційну верховність фінансові витрати, включені до капітальних інвестицій

(341)

(342)

IV. Фінансові інвестиції

Найменування показника	Код рядка	За рік	На кінець року	
			довгострокові	поточні
1	2	3	4	5
A. Фінансові інвестиції за методом участі в капіталі в:				
асоційовані підприємства	350	-	-	-
дочірні підприємства	360	-	-	-
спільну діяльність	370	-	-	-
B. Інші фінансові інвестиції в:				
частки і паї у статутному капіталі інших підприємств	380	-	-	-
акції	390	-	-	-
облігації	400	-	-	-
інші	410	-	-	-
Разом (розд.А + розд.Б)	420	-	-	-

З рядка 1035 гр. 4 Балансу (Загу про фінансовий стан)

Інші довгострокові фінансові інвестиції відображені:

за собівартістю

(421)

за справедливою вартістю

(422)

за амортизованою собівартістю

(423)

Поточні фінансові інвестиції відображені:

за собівартістю

(424)

за справедливою вартістю

(425)

за амортизованою собівартістю

(426)

З рядка 1160 гр. 4 Балансу (Загу про фінансовий стан)

V. Доходи і витрати

Найменування показника	Код рядка	Доходи	Витрати
1	2	3	4
A. Інші операційні доходи і витрати			
Операційна оренда активів	440	198	-
Операційна курсова різниця	450	123	36
Реалізація інших оборотних активів	460	-	-
Штрафи, пені, неустойки	470	-	-
Утримання об'єктів житлово-комунального і соціально-культурного призначення	480	-	-
Інші операційні доходи і витрати	490	36604	-
у тому числі: відрахування до резерву сумнівних боргів	491	X	-
непродуктивні витрати і витрати	492	X	-
B. Доходи і витрати від участі в капіталі за інвестиціями в:			
асоційовані підприємства	500	-	-
дочірні підприємства	510	-	-
спільну діяльність	520	-	-
V. Інші фінансові доходи і витрати			
Дивіденди	530	-	X
Проценти	540	X	-
Фінансова оренда активів	550	-	-
Інші фінансові доходи і витрати	560	502	-
G. Інші доходи і витрати			
Реалізація фінансових інвестицій	570	-	-
Доходи від обслування підприємств	580	-	-
Результат оцінки корисності	590	-	-
Неопераційна курсова різниця	600	-	-
Безоплатно одержані активи	610	1259	X
Списання нероботних активів	620	X	-
Інші доходи і витрати	630	-	-

Товарообіг (бартерні) операції з продукцією (товарами, роботами, послугами)

Частка доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за товариобігними (бартерними) контрастами з пов'язаними сторонами

З рядків 540-560 графа 4 фінансові витрати, уключені до собівартості активів

(631)

-

(632)

-

(633)

-

VI. Грошові кошти

Найменування показника	Код рядка	На кінець року
I	2	3
Готівка	640	12
Поточний рахунок у банку	650	3167
Інші рахунки в банку (акредитива, чекної книжки)	660	-
Грошові кошти в дорозі	670	-
Еквіваленти грошових коштів	680	4171
Разом	690	7350

З рядка 1090 гр. 4 Балансу (Звіт про фінансовий стан) Грошові кошти, використані в якості об'єкту (691) -

VII. Забезпечення і резерви

Види забезпечення і резерви	Код рядка	Залишок на початок року	Збільшення за звіт. рік		Використано у звітному році	Сторновано невикорис- тано суму у звітному році	Сума очікува- ного відшкоду- вання витрат іншою стороною, яко врахувана при оцінці за- безпечення	Залишок на кінець року
			нараховано (сторено)	додаткові відрахуван- ня				
I	2	3	4	5	6	7	8	9
Забезпечення на виплату відпусток працівникам	710	2235	3049	-	2539	-	-	2745
Забезпечення на наступних витрат на додаткове пенсійне забезпечення	720	-	-	-	-	-	-	-
Забезпечення наступних витрат на виконання гарантійних зобов'язань	730	-	-	-	-	-	-	-
Забезпечення наступних витрат на реструктуризацію	740	-	-	-	-	-	-	-
Забезпечення наступних витрат на виконання зобов'язань щодо об'єктивних контрактів	750	-	-	-	-	-	-	-
	760	-	-	-	-	-	-	-
	770	-	-	-	-	-	-	-
Резерв сумнівних боргів	775	1182	-	-	-	-	-	1182
Разом	780	3417	3049	-	2539	-	-	3927

VIII. Запаси

Найменування показника	Код рядка	Балансова нар- ність на кінець року	Переоцінка за рік	
			збільшення чистої вартості реалізації *	уцінка
I	2	3	4	5
Сировина і матеріали	800	737	-	-
Купівельні цінності та комплексуючі вироби	810	-	-	-
Паливо	820	33	-	-
Тара і тарні матеріали	830	-	-	-
Будівельні матеріали	840	2783	-	-
Запасні частини	850	98	-	-
Матеріали сільськогосподарського призначення	860	-	-	-
Поточні біологічні активи	870	-	-	-
Маловартісні та швидкозношувані предмети	880	57	-	-
Незавершене виробництво	890	-	-	-
Готова продукція	900	-	-	-
Товари	910	154	-	-
Разом	920	3862	-	-

З рядка 920 графа 3 Балансова вартість запасів:
вдобриваєвих за чистою вартістю реалізації
перешкоди у виробництві
сформованих в заставу
переданих на комісію

Активи на відокремленому зберіганні (позабалансовий рахунок 02)

З рядка 1200 графа 4 Балансу (Звіт про фінансовий стан) запаси, прозначені для продажу

* визначається за п. 28 Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 "Запаси"

(921)	-
(922)	-
(923)	-
(924)	-
(925)	-
(926)	-

IX. Дебіторська заборгованість

Найменування показника	Код рядка	Всього на кінець року	у т.ч. за строками непогашення		
			до 12 місяців	від 12 до 18 місяців	від 18 до 36 місяців
I	2	3	4	5	6
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	940	45	45	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	950	5169	-	-	-

Списано у звітному році безнадійної дебіторської заборгованості із рядків 940 і 950 графа 3 заборгованість з пов'язаними сторонами

(951) -

(952) -

X. Нестачі і втрати від небування цінностей

Найменування показника	Код рядка	Сума
I	2	3
Виявлено (списано) за рік нестачі і втрат	960	-
Визнано заборгованістю випливаючих осіб у звітному році	970	-
Сума нестачі і втрат, остаточно рішення щодо винуватців, за якими на кінець року не прийнято (позабалансовий рахунок 072)	980	-

XI. Будівельні контракти

Найменування показника	Код рядка	Сума
I	2	3
Дохід за будівельними контрактами за звітний рік	1110	-
Заборгованість на кінець звітного року: валора замовників	1120	-
валора замовників з авансів отриманих	1130	-
Сума затриманих коштів на кінець року	1140	-
Вартість виконаних субпідрядниками робіт за невикористаними будівельними контрактами	1150	-
	1160	-

XII. Податок на прибуток

Найменування показника	Код рядка	Сума
I	2	3
Початковий податок на прибуток	1210	6
Відстрочені податкові активи на початок звітного року на кінець звітного року	1220	-
Відстрочені податкові зобов'язання на початок звітного року на кінець звітного року	1225	-
Включено до Звіту про фінансові результати - усього у тому числі:	1235	-
поточний податок на прибуток	1240	6
зменшення (збільшення) відстрочених податкових активів	1241	6
збільшення (зменшення) відстрочених податкових зобов'язань	1242	-
Відобрано у складі власного капіталу - усього у тому числі:	1243	-
поточний податок на прибуток	1250	-
зменшення (збільшення) відстрочених податкових активів	1251	-
збільшення (зменшення) відстрочених податкових зобов'язань	1252	-
	1253	-

XIII. Використання амортизаційних відрахувань

Найменування показника	Код рядка	Сума
I	2	3
Надано за звітний рік	1300	1519
Використано за рік - усього в тому числі на:	1310	-
будівництво об'єктів	1311	-
придбання (виготовлення) та поліпшення основних засобів з них машини та обладнання	1312	-
придбання (створення) нематеріальних активів	1313	-
погашення отриманих на капітальні інвестиції позик	1314	-
	1315	-
	1316	-
	1317	-

XIV. Біологічні активи

Група біологічних активів	Код рід-ка	Залишок на початок року				Надійшло за рік				Вибуло за рік				Залишок на кінець року				Обліковуються за справедливою вартістю			
		первісна вартість		накопичена амортизація		первісна вартість		накопичена амортизація		первісна вартість		накопичена амортизація		залишок на початок року		залишок на кінець року		залишок на кінець року		залишок на кінець року	
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17					
Довгострокові біологічні активи – усього в тому числі:	1410	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
робоча худоба	1411	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
продуктивна худоба	1412	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
багатоцільні насадження	1413	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1414	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
інші довгострокові біологічні активи	1415	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Поточні біологічні активи – усього в тому числі:	1420	-	X	-	-	X	-	-	-	X	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-
тварини на вирощуванні та відгодівлі	1421	-	X	-	-	X	-	-	-	X	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-
біологічні активи в стані біологічних перетворень (крім тварин на вирощуванні та відгодівлі)	1422	-	X	-	-	X	-	-	-	X	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-
1423	-	X	-	-	-	X	-	-	-	X	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-
інші поточні біологічні активи	1424	-	X	-	-	X	-	-	-	X	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-
Разом	1430	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

З рядка 1430 графа 5 і графа 14

вартість біологічних активів, придбаних за рахунок цільового фінансування

(1431)

З рядка 1430 графа 6 і графа 16

залишкова вартість довгострокових біологічних активів, первісна вартість поточних біологічних активів і справедлива вартість біологічних активів,

(1432)

утрачених унаслідок надзвичайних подій

З рядка 1430 графа 11 і графа 17

балансова вартість біологічних активів, щодо яких існують передбачені

(1433)

законодавством обмеження права власності

XV. Фінансові результати від первісного визнання та реалізації сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів

Найменування показника	Код рядка	Вартість первісного визнання	Витрати, пов'язані з біологічними перетвореннями	Результат від первісного визнання		Уцінка	Виручка від реалізації	Собівартість реалізації	Фінансовий результат (прибуток +, збиток -) від реалізації	
				дохід	витрати				реалізації	первісного визнання та реалізації
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Продукція та додаткові біологічні активи розливання - усього	1500	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
у тому числі:										
зернові і зернобобові	1510	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
з них:										
пшениця	1511	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
сон	1512	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
соя	1513	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
соянічник	1514	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
рижак	1514	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
цукрові буряки (фруктні)	1515	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
картопля	1516	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
плоди (яблука, кісточкові)	1517	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
листя продукції розливання	1518	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
додаткові біологічні активи розливання	1519	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
Продукція та додаткові біологічні активи тваринництва - усього	1520	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
у тому числі:										
пріріст жовтої маси - усього	1530	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
з нього:										
всього репродукції худоби	1531	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
свиней	1532	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
молоко	1533	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
ковбаси	1534	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
яйця	1535	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
інша продукція тваринництва	1536	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
додаткові біологічні активи тваринництва	1537	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
продукція рибництва	1538	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
1539	-	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
Сільськогосподарська продукція та додаткові біологічні активи - усього		-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-

Керівник

ОСТРОВИСКА-ЛЮБОТА ОДЕСЬКА

Головний бухгалтер

Жанна БЕЛЕЦЬ

ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ

Державного підприємства «Національний культурно-мистецький та музейний комплекс «Мистецький арсенал»

за 2023 рік

відповідно до Методичних рекомендацій зі складання звіту про управління, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 07.12.2018 № 982

Організаційна структура та опис діяльності підприємства

Державне підприємство «Національний культурно-мистецький та музейний комплекс «Мистецький арсенал» створено на підставі наказу Міністерства культури і мистецтв України від 22.04.05 № 232 на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.03.05 № 49-р «Про створення культурно-мистецького та музейного комплексу «Мистецький арсенал». На підставі розпорядження Кабінету Міністрів України «Про передачу державного підприємства «Культурно-мистецький та музейний комплекс «Мистецький арсенал» в управління Державного управління справами» від 05.09.2007 № 699-р та акту приймання-передачі від 30.11.2007 року відбулася передача підприємства із сфери управління Міністерства культури і туризму в управління Державного управління справами.

Указом Президента України від 03.02.2010 р. № 94/2010 підприємству присвоєно статус «Національний». Розпорядженням Керівника Державного управління справами від 05.12.2017 № 282 затверджено нову редакцію Статуту Державного підприємства «Національний культурно-мистецький та музейний комплекс «Мистецький арсенал».

Місце розташування ДП «НКММК «Мистецький арсенал»: вулиця Лаврська, 10-12, м. Київ, район Печерський, 01010, Україна.

Метою діяльності підприємства є створення культурно-мистецького та музейного комплексу «Мистецький арсенал» та організація його діяльності, а також задоволення культурних потреб населення України, використання надбань української національної культури у духовному розвитку суспільства, виконання інших завдань, спрямованих на піднесення української національної свідомості, виховання громадян України в дусі поваги до національної культури та до своєї держави, забезпечення заходів і прийомів за участю вищих посадових осіб держави, глав іноземних держав та офіційних делегацій, створення базового центру популяризації української культури та взірця для інших музеїв, культурно-мистецьких закладів країни, забезпечення доступності культурних послуг і культурної діяльності до кожного громадянина, сприяння задоволенню національно-культурних потреб громадян, створення розповсюдження і популяризації творів літератури та мистецтва, популяризація української культури, збереження і примноження національного культурного багатства,

сприяння розвитку мистецтва, музейної справи, української культури в цілому, здійснення господарської, науково-дослідної та музейної діяльності.

Основними видами діяльності є виставкова діяльність, популяризація культурної спадщини, творів сучасного класичного мистецтва, проведення державних культурно-мистецьких заходів, у тому числі фестивалів, конкурсів, творчих звітів та урочистостей, реставрація творів мистецтва, живопису антикваріату, створення та діяльність бібліотек усіх видів, читацьких залів, лекторіїв, діяльність, спрямована на охорону культурної спадщини, зокрема, реставрація пам'яток історії та архітектури, що знаходяться на території Комплексу, у тому числі, здійснення функції замовника під час виконання будівельно-монтажних робіт.

Організаційно-управлінська структурна Національний культурно-мистецький та музейний комплекс «Мистецький арсенал» побудована за функціональними напрямками та складається із 17 структурних підрозділів:

- відділу музейної справи,
- відділу програм сучасного мистецтва,
- відділу освітніх програм,
- відділу літературної та книжкової справи,
- відділу дизайну та експозиційної роботи,
- відділу бухгалтерського обліку та звітності,
- відділу розвитку послуг для відвідувачів,
- відділ фандрейзingu,
- сектору організаційного забезпечення заходів,
- відділ з публічних закупівель,
- відділу зв'язків із громадськістю,
- господарського відділу,
- відділ експлуатації,
- відділу програмного забезпечення інформатизації та зв'язку,
- відділу нагляду за проектуванням та будівництвом,
- кошторисно - договірною відділу,
- відділу юридичного забезпечення та претензійно-договірної роботи,
- відділу кадрів та документального забезпечення.

До складу керівництва ДП «НКММК «Мистецький арсенал» відносяться: генеральний директор, заступник генерального директора з питань сучасного мистецтва та музейної справи, заступник генерального директора з розвитку, заступник генерального директора з програмних питань, заступник генерального директора з інженерно-технічних та господарських питань та помічники генерального директора.

Результати діяльності

Показники підприємства за 2023 рік наступні:

Показник	План	Факт
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (тис. грн)	7 600,0	10 260,0
Чистий фінансовий результат (прибуток/збиток) (тис. грн.)	26,0	29,0
Капітальні інвестиції (тис. грн.)	227,0	1 374,0
Показник	2022 рік	2023 рік
Рентабельність діяльності	-8,46	0,28
Рентабельність активів	-0,01	-
Рентабельність власного капіталу	-0,01	-
Рентабельність EBITDA	2,07	-2,87
Коефіцієнт фінансової стійкості	5,23	5,25
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,61	0,62

За результатами діяльності у 2023 році підприємством отримано чистий фінансовий результат - прибуток у сумі 29,0 тис. грн., що більше від запланованого показника на 3,0 тис. грн. Основним чином на такий фінансовий результат вплинуло надання організаційних послуг із забезпечення проведення заходів юридичним та фізичним особам (здебільшого - це отриманий дохід від проведення міжнародного літературного фестивалю Книжковий арсенал у червні 2023 року), а також залучення грантових та благодійних коштів на покриття операційних витрат та часткове покриття витрат на проведення культурно-мистецьких заходів.

Усього виплати на користь держави за 2023 рік склали 12 738,0 тис. грн.

Ліквідність та зобов'язання

Основним джерелом забезпечення ліквідності ДП «НКММК «Мистецький арсенал» є його активи та наявні зобов'язання.

Протягом 2023 року ДП «НКММК «Мистецький арсенал» вирішував такі завдання:

- підтримання спроможності своєчасно відповідати за своїми поточними фінансовими зобов'язаннями, залучаючи благодійні та грантові кошти;
- забезпечення фінансування господарської діяльності в необхідних обсягах.
- забезпечення шляхів для пристосування роботи в умовах, пов'язаних із запровадженням воєнного стану;

- забезпечення особливого контролю за використанням енергоносіїв з метою економії.

Основні показники Балансу (Звіту про фінансовий стан) станом на 31.12.2023 року ДП «НКММК «Мистецький арсенал» мають такі значення:

Назва статті балансу	Станом на 31.12.2022	Станом на 31.12.2023
Необоротні активи, у т. ч.:	2 292 639	2 292 522
основні засоби	22 240	22 098
Оборотні активи, у т. ч.:	24 157	23 506
Власний капітал	1 945 060	1 945 686
Поточні зобов'язання і забезпечення	251 231	252 742
Валота балансу (актив = пасив)	2 316 796	2 316 028

Зменшення показника основних засобів протягом року відбулося в основному за рахунок водночас, разом з нарахованою у 2023 році амортизацією, а також списання технічно несправних основних засобів та малоцінних необоротних матеріальних активів.

Фінансовий стан ДП «НКММК «Мистецький арсенал» можливо оцінити за показниками ліквідності та платоспроможності.

До основних факторів, які впливають на збільшення ліквідності та платоспроможності ДП «НКММК «Мистецький арсенал» можна віднести інвестування капіталу, прибутки, амортизаційні відрахування, скорочення дебіторської заборгованості.

У 2023 році на капітальні інвестиції було заплановано 227,0 тис. грн, у тому числі:

за рахунок безоплатного отримання від громадської організації - 217,0 тис. грн. (основних засобів -197,0 тис. грн., інших необоротних матеріальних активів 20,0 тис. грн.);

на придбання за рахунок власних коштів – 10 тис. грн. (інших необоротних матеріальних активів).

Проте фактично показник капітальних інвестицій за 2023 рік склав 1 374,0 тис. грн., що більше від запланованого на 1 147,0 тис. грн. Виконання цього показника відбулося за рахунок залучення грантових коштів, а також внаслідок безкоштовного отримання від громадської організації основних засобів та інших необоротних матеріальних активів, зокрема енергозабезпечуючих, комп'ютерних та інших пристроїв, з яких:

основні засоби - 1 059,0 тис. грн;

інші необоротні матеріальні активи – 315,0 тис. грн;

Розмір амортизаційних відрахувань за 2023 рік склав 1 519,0 тис. грн.

Фінансовим планом на 2023 рік було передбачено погасити Державному підприємству «Зал офіційних делегацій» частину поворотної фінансової допомоги у сумі 120 тис. грн., але фактично було погашено у сумі 250,0 тис. грн.

Інші довгострокові зобов'язання (117 900,0 тис. грн.) та поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями (2 000,0 тис. грн.) відображають отриману за двома угодами у 2010-2011 р. за програмою «Євро 2012» позики на будівельно-реставраційні роботи по створенню Мистецького арсеналу і складають суму 119 600,0 тис. грн. Станом на 31 грудня 2023 р. частину заборгованості за довгостроковим зобов'язаннями в розмірі 2 000,0 тис. грн. перекваліфіковано в поточну заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, термін погашення якої настає вже 31.12.2024 р. (згідно умов договорів №11 від 29.11.2010 у сумі 1 250,0 тис. грн. та №17/2011 від 19.05.2011 у сумі 750,0 тис. грн.). Термін погашення більшої частини суми позик згідно договорів у сумі 117 600,0 тис. грн. настає 31.12.2025 р. Тобто, вказані борги залишаються одним із найпроблемніших питань в діяльності підприємства.

Екологічні аспекти

Принципи екологічної політики ДП «НКММК «Мистецький арсенал» спрямовані на забезпечення ефективного використання ресурсів, охорону довкілля та забезпечення екологічної безпеки при наданні послуг.

Діяльність ДП «НКММК «Мистецький арсенал» безпосередньо не створює джерел забруднення навколишнього середовища.

Поряд з цим, для зменшення будь-якого екологічного впливу результатів діяльності на об'єкти довкілля ДП «НКММК «Мистецький арсенал» вживаються наступні заходи.

Постачання питної води для ДП «НКММК «Мистецький арсенал» здійснюється ПАТ «АК «Київводоканал» у відповідності із Законом України «Про питну воду та водопостачання» з подальшим прийманням стічних вод від нього у систему каналізації м. Києва.

Режим водопостачання та приймання стоків для ДП «НКММК «Мистецький арсенал» є цілодобовий.

Фахівцями підприємства контролюється раціональне використання питної води в ДП «НКММК «Мистецький арсенал»:

вода використовується тільки на побутові потреби,

у разі виникнення аварійних ситуацій на внутрішніх водопровідних мережах терміново проводяться ремонтні роботи.

Протягом 2023 року ДП «НКММК «Мистецький арсенал» неухильно дотримувалася вимог Закону України «Про відходи».

Послуги по збиранню, вивозу та захороненням твердих побутових відходів отримувались ДП «НКММК «Мистецький арсенал» протягом року відповідно до укладеного договору з постачальником послуг.

Під час своєї діяльності ДП «НКММК «Мистецький арсенал» не спричиняє викидів парникових газів в атмосферу.

Соціальні аспекти та кадрова політика

Основною метою ведення кадрової політики ДП «НКММК «Мистецький арсенал» є своєчасне забезпечення оптимального балансу процесів комплектування, збереження персоналу, його розвитку відповідно до потреб та вимог законодавства, стану ринку праці.

Середня кількість працівників (штатних працівників, зовнішніх сумісників та працівників, що працюють за цивільно-правовими договорами) за 2023 рік складає 82 особи.

Соціальна складова розвитку ДП «НКММК «Мистецький арсенал» у 2023 році забезпечувалась шляхом дотримання вимог Колективного договору між адміністрацією та трудовим колективом Державне підприємство «Національний культурно-мистецький та музейний комплекс «Мистецький арсенал» (далі – Колективний договір).

З метою заохочення (мотивації) працівників встановлення розміру премії конкретного працівника здійснюється з урахуванням його особистого внеску за фактично відпрацьований час. Нарахування щомісячної премії залежить від фінансових можливостей ДП «НКММК «Мистецький арсенал» та на підставі Положення про преміювання працівників ДП «НКММК «Мистецький арсенал», який є додатком до Колективного договору.

Також відповідно до Колективного договору у питаннях охорони праці та безпеки адміністрація ДП «НКММК «Мистецький арсенал» забезпечує безумовне виконання Закону України «Про охорону праці».

З цією метою на підприємстві наявна посада провідного фахівця з охорони праці, головними завданнями якого є:

- створення здорових та безпечних умов праці в адміністративній будівлі,
- покращення виробничого побуту для працівників,
- запобігання їх травматизму та профзахворюванням,
- впровадження комплексу заходів, спрямованих на ефективне функціонування загальної системи управління охороною праці як в ДП «НКММК «Мистецький арсенал».

Навчання та освіта працівників є найважливішим засобом досягнення стратегічних цілей ДП «НКММК «Мистецький арсенал».

Протягом звітного року працівники ДП «НКММК «Мистецький арсенал» проходили навчання та підвищення кваліфікації з наступних питань:

- правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів та електрозахисних засобів;
- правил технічної експлуатації електроустановок споживачів та улаштування електроустановок;
- правил технічної експлуатації теплових установок і мереж;

- правил користування тепловою енергією та підготовки теплового господарства до опалювального періоду;
- правил охорони праці під час експлуатації тепломеханічного обладнання електростанцій, теплових мереж і тепловикористовувальних установок;
- тактичної медицини.

Відповідно до ст. 19 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» ДП «НКММК «Мистецький арсенал» самостійно розрахована кількість робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю відповідно до законодавчо встановленого нормативу.

Фактична кількість працюючих інвалідів в ДП «НКММК «Мистецький арсенал» склала 4 осіб або 4,5 відсотка.

Дотримання ДП «НКММК «Мистецький арсенал» Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» забезпечує особам з інвалідністю рівні можливості:

- працевлаштування;
- реалізації прав та свобод людини і громадянина;
- ведення повноцінного способу життя.

Для успішного розвитку суспільства та держави є принцип загальної поваги прав людини і основоположних свобод, які закладені в законодавстві, міжнародних зобов'язань та Конституції України.

Відповідно до Статуту ДП «НКММК «Мистецький арсенал» постійно у своїй діяльності керується Конституцією України та забезпечує повагу до прав людини на:

- вільний розвиток своєї особистості, якщо при цьому не порушуються права і свободи інших людей;
- повагу до її гідності;
- свободу та особисту недоторканність;
- свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань;
- працю та відпочинок;
- соціальний захист, охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування.

Питання контролю за додержанням принципів прозорості та відкритості діяльності постійно знаходиться на контролі у керівництва ДП «НКММК «Мистецький арсенал».

Ризики

Політика ДП «НКММК «Мистецький арсенал» щодо управління ризиками направлена на забезпечення оптимального співвідношення між бажаним рівнем ризику та необхідними для цього додатковими витратами.

До операційних ризиків відносяться ризики, які можуть призвести до матеріальних збитків підприємства через неправильні дії (бездіяльність) персоналу, помилкових процесів, зовнішнього впливу тощо.

В 2023 році в процесі поточної діяльності ДП «НКММК «Мистецький арсенал» виник основний операційний ризик, а саме, повномасштабне військове російське вторгнення на територію України, та продовжує бути загрозою як для діяльності інституції так і для музейної колекції.

Основними наслідками активної війни Росії проти України, що впливають на діяльність інституції:

- зменшення відвідування в зв'язку з безпековою ситуацією в країні і великим відтоком населення за кордон;
- ракетні обстріли критичної інфраструктури міст, що призводить до екстрених відключень електроенергії і неможливості на повну потужність проводити свою статутну діяльність;
- заборона проводити масові заходи, доходи від організації яких складають основну частку надходжень інституції.

Водночас, проблемним питанням на підприємстві залишається відсутність можливості погашення довгострокової заборгованості ДП «Фінансування інфраструктурних проектів» за двома угодами безпроцентної позики на загальну суму 119 600,0 тис. грн., незважаючи на те, що строк погашення вказаної позики відтерміновано відповідними додатковими угодами на суму 2 000,0 тис. грн. до 31.12.2024 р. та 117 600,0 тис. грн. до 31.12.2025 р. Вказані кошти були залучені підприємством у рамках виконання завдань та заходів, передбачених Державною цільовою програмою підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2010 року.

Дослідження та інновації

Протягом 2023 року дослідження, інноваційна діяльність та розробки, пов'язані з організацією культурно-мистецьких заходів в галузі культури, здійснювалися у вигляді діджиталізації частини колекції Мистецького арсеналу, у тому числі за рахунок грантових коштів, а також забезпечення онлайн-присутності в інтернеті за допомогою відео лекцій та шляхом розробки 3-D турів культурно-мистецькими заходами.

Фінансові інвестиції

Протягом 2023 року фінансові інвестиції у цінні папери інших підприємств та фінансові інвестиції в асоційовані і дочірні підприємства ДП «НКММК

«Мистецький арсенал» не здійснювались через їх відсутність та статус підприємства, 100% якого належить державі.

Перспективи розвитку

Перспективи розвитку фінансово-господарської діяльності ДП «НКММК «Мистецький арсенал» будуть направлені на ефективне використання державного майна та отримання максимального прибутку.

Поряд з цим, буде враховуватись досвід, набутий протягом 2023 року, по проведенню заходів, направлених на зменшення впливу операційних ризиків на діяльність ДП «НКММК «Мистецький арсенал».

Генеральний директор

Головний бухгалтер

Олеся ОСТРОВСЬКА-ЛЮТА

Жанна БЕЛЕЦ

РОЗДІЛ 6

ПАРТНЕРИ

ПАРТНЕРИ

ПАРТНЕРИ

2023 рік — це ще один, сповнений культурними подіями, але непростий рік у війні. І без співпраці та надійної підтримки партнерів Мистецькому арсеналу було б важко повною мірою продовжувати програмну та операційну діяльність. Команда Мистецького арсеналу щиро вдячна українським і міжнародним інституціям, організаціям, фондам, музеям, фестивалям за надійне партнерство, співпрацю й допомогу. Ця підтримка допомагає вистояти всій українській культурній сцені, вона стає рушієм, який мотивує і допомагає продовжувати роботу попри все. Багато проєктів було реалізовано в колаборації з Громадською організацією «Спільнота Мистецького арсеналу». Заснована з ініціативи працівників Мистецького арсеналу, вона допомагає зміцнювати операційну стійкість інституції, розширювати коло партнерств і збільшувати вплив від публічної діяльності.

«МОЖУ БЕЗ ПЕРЕБІЛЬШЕННЯ СКАЗАТИ, ЩО ВСЯ ПРОГРАМНА ДІЯЛЬНІСТЬ МИСТЕЦЬКОГО АРСЕНАЛУ, ЗОКРЕМА ЗА КОРДОНОМ, А В ДЕЯКИХ МОМЕНТАХ — І ОПЕРАЦІЙНА, НЕ ВІДБУЛАСЬ БИ БЕЗ СПІВПРАЦІ З ПАРТНЕРАМИ. ЗАВДЯКИ ФІНАНСОВІЙ (І НЕ ЛИШЕ!) ПІДТРИМЦІ ГРАНТОДАВЦІВ І МЕЦЕНАТІВ, А ТАКОЖ ІНСТИТУЦІЙНИХ ПАРТНЕРІВ, НАШІЙ КОМАНДІ ВДАЛОСЯ ПРОДОВЖИТИ ПУБЛІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПОПРИ БЕЗПЕКОВІ ВИКЛИКИ, ЩО НЕ ЛИШЕ ЗМІНИЛИ ПІДХОДИ ДО ПРОГРАМНОЇ РОБОТИ, А Й ЗУМОВИЛИ БІЛЬШЕ НАВАНТАЖЕННЯ НА КОМАНДУ. ОДНИМ ІЗ СУТТЄВИХ ПРИКЛАДІВ ТАКОЇ ДОПОМОГИ Є ГРАНТОВА ПІДТРИМКА ВІД ФОНДУ «ПАРТНЕРСТВО ЗАДЛЯ СТІЙКОСТІ УКРАЇНИ», ЗАВДЯКИ ЯКІЙ ВІДБУЛИСЯ КНИЖКОВИЙ АРСЕНАЛ, ФЕСТИВАЛЬ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ НЕОСВІТНІЙ АРСЕНАЛ РАЗОМ ІЗ ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ ДЛЯ УЧАСНИКІВ, ЛІТЕРАТУРНА ЛАБОРАТОРІЯ ТА ВИСТАВКА «СПІВІСНУВАННЯ З ТЕМРЯВОЮ». ЦЕ ТОЙ ТИП ПІДТРИМКИ, ЯКИЙ УМОЖЛИВИВ СТАЛУ РОБОТУ МИСТЕЦЬКОГО АРСЕНАЛУ У ДОВГОТРИВАЛІЙ ПЕРСПЕКТИВІ, І НАША КОМАНДА РАДІЄ, ЩО ЦЯ СПІВПРАЦЯ ПРОДОВЖИЛАСЬ І У 2024 РОЦІ»

ІРИНА БІЛАН

Керівниця Відділу фандрейзингу

ІНСТИТУЦІЙНІ ПАРТНЕРИ

ГО «Спільнота Мистецького арсеналу»
 Фонд «Партнерство задля стійкості України»
 Міжнародний фонд «Відродження»
 Довженко-Центр
 Український інститут
 Український інститут книги
 Goethe Institut в Україні
 PEN-Україна
 ГО «Музей сучасного мистецтва»
 Börsenverein des Deutschen Buchhandels e.V.
 Die Beauftragte der Bundesregierung für Kultur und Medien
 Посольство США в Україні
 Jam Factory Art Centre
 Асортиментна кімната
 PinchukArtCentre
 Галерея «Арсенал» у Білостоці (Galeria Arsenal)

Національний художній музей України
 Музей театрального, музичного та кіно-мистецтва України
 Художній музей KUMU (Kumu kunstimuuseum)
 Фондація Художнього музею Естонії (Eesti Kunstimuuseum)
 Львівська філія Національного науково-дослідного центру України
 Львівський музей історії релігії

ПАРТНЕРИ ПРОЄКТІВ

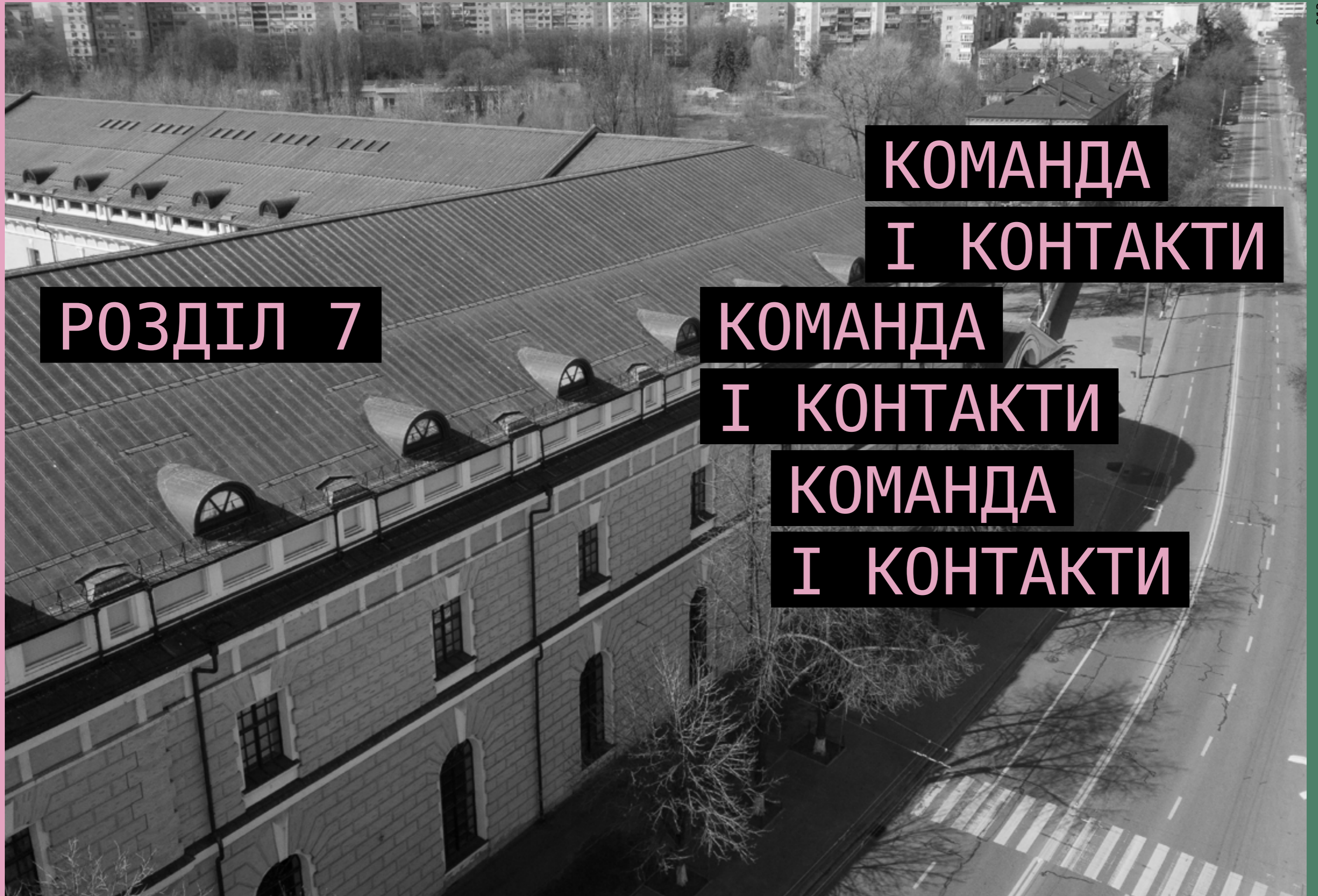
Міністерство у справах ветеранів України
 Frankfurter Buchmesse
 Посольство Ізраїлю в Україні
 The Lithuanian Culture Institute
 Лабораторія журналістики суспільного інтересу
 УАВК (Українська асоціація видавців та книгорозповсюджувачів)
 IPA (International Publishers Assosiation)
 Товариство письменників та ілюстраторів дитячих книг (Society of Children's Book Writers and Illustrators (SCBWI))
 Центр Громадянський Свобод
 The Reckoning Project
 Institute for Human Sciences (IWM)
 Маріупольська камерна філармонія
 Pictoric
 VaraBooka
 Мала академія наук України
 Ілюстрактор
 Takflix
 Книгарня-кав'ярня «Сенс»
 Книгарня «Книжковий Лев»
 Книгарня-кав'ярня «Zakapelok»
 Книгарня «Сяйво книги»
 Wacom/Novella
 24Print
 Uklon

BURSA

SiteGist
 11 Mirrors
 Radisson Blu Hotel, Kyiv City Center
 Салют
 Projector
 ЗМІН Фондація
 Plastics
 PopaRada
 LoraShen
 Education.ua
 Linoleum
 StopСехтинг Stop_сехтинг
 Чілдрен КіноФест
 MEGOGO
 Stiftung Buchkunst
 Wintertuin (Wintertuin Literary Production House)
 Bologna Children's Book Fair
 Institut francais d'Ukraine (Французький інститут в Україні)
 British Council
 Cheltenham Literature Festival
 SavEd
 Лейпцизький книжковий ярмарок (Leipziger Buchmesse)
 Кунсттранс-Київ
 House of Europe

ІНФОРМАЦІЙНІ ПАРТНЕРИ

Суспільне Мовлення
 Читомо
 Свідомі
 Український тиждень
 Українська правда. Життя
 Telegraf.Design
 Лірум
 ТиКиїв
 Діти в місті

РОЗДІЛ 7

КОМАНДА

І КОНТАКТИ

КОМАНДА

І КОНТАКТИ

КОМАНДА

І КОНТАКТИ

214

КОМАНДА МИСТЕЦЬКОГО АРСЕНАЛУ У 2023 РОЦІ

ГЕНЕРАЛЬНА ДИРЕКТОРКА

Олеся Островська-Люта

ЗАСТУПНИЦЯ ГЕНЕРАЛЬНОЇ ДИРЕКТОРКИ З ПИТАНЬ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА

Ольга Жук

ЗАСТУПНИЦЯ ГЕНЕРАЛЬНОЇ ДИРЕКТОРКИ З ПРОГРАМНИХ ПИТАНЬ

Анна Погрібна

ЗАСТУПНИК ГЕНЕРАЛЬНОЇ ДИРЕКТОРКИ З РОЗВИТКУ

Мар'ян Манько

ЗАСТУПНИК ГЕНЕРАЛЬНОЇ ДИРЕКТОРКИ З ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ТА ГОСПОДАРСЬКИХ ПИТАНЬ

Володимир Бабюк

ПОМІЧНИКИ ГЕНЕРАЛЬНОЇ ДИРЕКТОРКИ З ПИТАНЬ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВ

Сергій Діптан

Юлія Коломак

ВІДДІЛ ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

Олександра Гаврилюк

Олександр Попенко

Анастасія Євсікова

Марія Громова

Оксана Мацюк

Софія Бела

Марія Любицька

Оксана Бублик

ВІДДІЛ ЮРИДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПРЕТЕНЗІЙНО-ДОГОВІРНОЇ РОБОТИ

Олександр Тимчук

Анна Кучерук

Юлія Розенко

Команда Мистецького арсеналу.
Фото — Роман Шаламов

ВІДДІЛ КАДРІВ І ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Галина Терещенко
Олена Шевченко
Наталія Шрамко

ВІДДІЛ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ

Жанна Белец
Лариса Кульчицька
Сергій Войтенко
Яна Волошинова
Вікторія Дмитрук
Аліна Москаленко
Світлана Тележинецька
Наталія Соколовська

ВІДДІЛ РОЗВИТКУ ПАРТНЕРСТВ ТА ПОСЛУГ ДЛЯ ВІДВІДУВАЧІВ

Тетяна Потеруха
Інна Царенко
Єлизавета Зайцева
Ірина Фесенко
Регіна Буквич
Поліна Гаєвська
Євгенія Павлова

ВІДДІЛ ФАНДРЕЙЗИНГУ

Ірина Білан
Єлизавета Ющенко

СЕКТОР ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХОДІВ

Анна Зателепа
Анна Боса

ВІДДІЛ З ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Ганна Софіщенко
Анастасія Петренко
Олександр Ребенок

ВІДДІЛ МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ

Мельник Ольга Миколаївна
Оксаметний Ігор Борисович
Принь Олександр Віталійович
Чередниченко Анастасія Миколаївна
Човник Ганна В'ячеславівна
Величко Вікторія Миколаївна

ВІДДІЛ ЛІТЕРАТУРНОЇ ТА КНИЖКОВОЇ СПРАВИ

Козловець Юлія Віталіївна
Оксана Карп'юк
Наталія Драпак
Віра Кружиліна
Оксана Хмельовська
(в декреті, не працювала)

ЛІТЕРАТУРНА ЛАБОРАТОРІЯ

Дмитро Казаков

ВІДДІЛ ПРОГРАМ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА

Наталія Чичасова
Олександр Соловйов
Анастасія Гаразд
Андрій Мирошніченко
Надія Червінська

ВІДДІЛ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

Катерина Макарова
Ліана Комарденко
Ганна Клименко
Ольга Ольховська
Анастасія Яблонська

ВІДДІЛ ДИЗАЙНУ ТА ЕКСПОЗИЦІЙНОЇ РОБОТИ

Валерія Гуєвська
Костянтин Марценківський
Алла Сорочан
Анна Гарнага

АДМІНІСТРАТИВНА ПОМІЧНИЦЯ

Марина Лимаренко

НАЧАЛЬНИК ОХОРОНИ

Сергій Суліма

ОХОРОНА ПРАЦІ І ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Петро Тарнавський

ВІДДІЛ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ТА ЗВ'ЯЗКУ

Андрій Касперський
Роман Гончаренко
Сергій Свищук
Віктор Власюк
Юрій Хоменко

ВІДДІЛ ЕКСПЛУАТАЦІЇ

Віталій Терновий
Віталій Грушко
Олександр Бутенко
Дмитро Гашинов
Ігор Троценко
Юрій Мельничук

ГОСПОДАРСЬКИЙ ВІДДІЛ

Олексій Чорний
Валерій Рожок
Ядвіга Панасенко
Ніна Скрипченко
Валерій Золотін

ДИРЕКЦІЯ З РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА БУДІВНИЦТВА

Віталій Галунко
Олександр Плешков

АДМІНІСТРАТОРИ ТА МЕДІАТОРИ ВИСТАВКОВИХ ПРОЄКТІВ

Поліна Бухаріна
Ольга Дуденко Максимівна
Андрій Цикота
Анастасія Савчук
Андрій Леонов
Єва Малярчук
Анастасія Ярова
Ігор Самолук
Марія Макаренко

ВУЛ. ЛАВРСЬКА, 10–12,
М. КИЇВ, 01010
+38(044) 288 52 25
OFFICE@ARTARSENAL.GOV.UA
PRESS@ARTARSENAL.GOV.UA

